

INHOUD

WOORD VOORAF	5
OVERZICHT VBT-LEDEN	6
NIEUWS VAN DE VEILINGVLOER	7
VBT ALS ORGANISATIE	9
1. PERSONEEL	9
2. BESTUURSORGANEN	9
2.1. Bestuurscomité - Raad van Bestuur	9
2.2. Algemene Vergadering VBT	10
3. WERKGROEPEN	11
VBT-ACTIVITEITENVERSLAG	13
4. WERKING – BELANGRIJKE DOSSIERS	13
4.1. VBT-database: verzamelen, verwerken en verspreiden van productiegegevens en marktprijzen	13
4.2. Prognoses oogst en opvolging stocks	13
4.3. Redactie	14
4.4. Europees en internationaal overleg	14
4.5. Onderzoek	14
4.6. Simultaanverkoop	15
4.7. Logistiek & verpakking	16
4.8. Kwaliteitssystemen	17
4.9. Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)	18
4.10. Residuen en contaminaties	20
5. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING GROENTEN & FRUIT	22
5.1. Een nieuwe Gemeenschappelijke MarktOrdering	22
5.2. Belang en omvang	23
5.3. Handelsnormen	23
5.4. EU-interventieregeling	24
5.5. Europese Schoolfruitregeling	25
6. PROMOTIE VOOR BELGISCHE GROENTEN EN FRUIT	26
6.1. Binnenland	26
6.2. Buitenland	28
VERWANTE ORGANISATIES	30
7. VLAAMS CENTRUM VOOR BEWARING VAN TUINBOUWPRODUCTEN (VCBT)	30
8. VBT-KISTENPOOL EN EURO POOL SYSTEM (EPS)	32
9. DIENST VOOR RESIDUCONTROLE (DRC)	33
DE TUINBOUW IN 2008	35
1. EVOLUTIE VAN DE VEILINGOMZET EN -AANVOER	35
1.1. Omzet VBT-veilingen	35
1.2. Aanvoer VBT-veilingen	39
2. GROENTEN	43
2.1. Glasgroenten	43
2.2. Openluchtgroenten	50
2.3. Industriegroenten	60
2.4. Raming areaal en productie	62
3. FRUIT	63
3.1. Hardfruit	63
3.2. Europese appel- en perenproductie	68
3.3. Zachtfruit	71
3.4. Raming areaal en productie	77

Noot: het overzicht productiekosten en de cijfers voor de buitenlandse handel zullen vanaf juni 2009 gepubliceerd worden op de website www.veiling.be.

WOORD VOORAF

De globale omzet van alle VBT-veilingen bedroeg in 2008 ongeveer €792 miljoen. Dit is een omzetstijging van zo'n 1,6% ten opzichte van 2007, en slechts 0,4% minder dan het recordjaar 2006. Het aanschouwen van deze evolutie geeft mij een vreemd gevoel. Op basis van deze cijfers zou je immers kunnen denken dat de groente- en fruitsector een goed jaar achter de rug heeft. Anderzijds werd 2008 economisch gekenmerkt door een sterke inflatie en zou je verwachten dat de procentuele omzetstijging hiermee minstens gelijke tred moest houden. Niet dus. We stellen al meerdere jaren vast dat de prijzen van verse groenten en fruit ongeveer op hetzelfde niveau blijven en er geen sprake is van indexering. Voor heel wat producenten was 2008 dan ook een moeilijk jaar. De productiekosten werden er allerminst goedkoper op. Gelukkig zorgden de dalende energieprijzen in de tweede helft van het jaar voor wat ademruimte in de glasteelten. De kwakkelende zomer was niet bevorderlijk voor de consumptie en aldus de prijsvorming van typische zomergroenten zoals tomaat, sla, paprika en komkommer. Ook vollegrondsgroenten kenden in het algemeen een lagere prijsnotering. Het hardfruit daarentegen kon op basis van de eerste jaarhelft zeer mooie resultaten voorleggen. Het nieuwe seizoen startte voor appel ook veel belovend, maar men werd al vlug geconfronteerd met de gevolgen van de zeer grote Europese appeloogst. De nieuwe perenoogst was de kleinste van de afgelopen tien jaar. Gelukkig werd dit deels gecompenseerd door gestegen prijsnoteringen. De aardbeiensector kende een grillig jaarverloop, maar kon globaal een 10% hogere middenprijs halen in vergelijking met 2007.

Op 1 januari werd de nieuwe Gemeenschappelijke MarktOrdering (GMO) voor groenten en fruit van kracht. De GMO heeft als doelstelling de Europese groente- en fruitsector concurrerend en rendabel te houden door middel van een marktgerichte productie en de concentratie van het aanbod. Als belangrijkste middel daartoe blijft de Europese Commissie de groepering van telers in telersverenigingen voorop stellen. Ook het principe van cofinanciering van acties, opgenomen in een operationeel programma (OP), bleef behouden. In feite was 2008 een overgangsjaar tussen de oude en de nieuwe GMO. De oude OP's bleven verder lopen en voor 15 september moest iedere telersvereniging een nieuw operationeel programma 2009-2013 uitschrijven. De opmaak van deze operationele programma's was gebaseerd op de nationale strategie die de Vlaamse overheid in nauw overleg met de sector had opgesteld. Bij deze wens ik mijn appreciatie te betuigen voor de betrokken administratie. Ondanks de vele onduidelijkheden in de Europese wetgeving slaagde Vlaanderen erin om als één van de eersten zijn nationale strategie aan Europa voor te leggen en goed te keuren. Een nieuw gegeven was de introductie van crisispreventie en -maatregelen. Indien dergelijke initiatieven worden opgenomen in het OP kan men beroep doen op 0,5% bijkomende communautaire financiering. Ook hier was het zoeken op welke manier aan dit luik invulling kon gegeven worden. De Europese voorschriften zijn immers zeer rigide en

laten weinig ruimte voor een doelgerichte aanpak. Mijn inziens was Europa in 2008 zelf nog zoekende op welke manier men in de toekomst met risico- en crisisbeheer wenst om te gaan. In het kader van de Health Check van het globale gemeenschappelijke landbouwbeleid werd immers ook het begrip risico- en crisisbeheer geïntroduceerd. De complementariteit of mogelijke interactie met de nieuwe GMO blijft echter onduidelijk.

In dit jaaroverzicht plaatsen we een aantal belangrijke dossiers van onze werking in de schijnwerper. Het zijn onder andere deze thema's waaraan het VBT het afgelopen jaar systematisch aandacht heeft besteed. Graag vermeld ik er enkele.

In 2008 werd er gewerkt aan een modernisering en update van de VBT-database. Dagelijks verzamelt het VBT informatie over de aangevoerde hoeveelheden groenten en fruit en de gerealiseerde middenprijzen. De globaal verzamelde en verwerkte data – aangevuld met import- en exportgegevens en stockopvolging voor de hardfruitsector – staan ter beschikking van de veilingen ter ondersteuning van hun eigen beleidsvoering.

Traditioneel wordt het grootste deel van groenten en fruit op de veilingen verkocht via de klok. Dit naast de bemiddelings- of termijnverkoop. Technisch staan de klokken van de verschillende veilingen met elkaar in verbinding via het zogenaamde simultaansysteem. In 2008 nam het VBT de beslissing tot de uitwerking van een nieuw simultaanconcept. Doelstelling is om uiterlijk eind 2009 operationeel te zijn.

De veilingen en hun producenten worden steeds meer geconfronteerd met wettelijke en bovenwettelijke bepalingen en eisen betreffende gewasbeschermingsmiddelen en residuen. Het VBT coördineert in deze het sectoraal residumonitoringplan. Specifiek werd in 2008 ook gewerkt aan de toepassing van het Russisch memorandum voor de export van groenten en fruit. Gezien productcontaminatie en het terugroepen van product uit de markt aanzienlijke financiële gevolgen kan hebben voor de veilingen en hun telers werd er het afgelopen jaar een specifieke verzekeringspolis productcontaminatie en recall uitgewerkt.

Van dit voorwoord wil ik tot slot gebruik maken om mijn collega's van het VBT-secretariaat te danken voor hun inzet in 2008. Met deze toch nog relatief nieuwe ploeg werden immers heel wat dossiers accuraat opgevolgd en werden een aantal projecten aangevat. Uiteraard wens ik mijn dank ook te richten tot de bestuurders en de directies van onze leden-veilingen voor het vertrouwen dat we mochten ervaren. Dit vertrouwen vormt immers de essentiële basis voor een goede werking van het Verbond van Belgische Tuinbouwveilingen.

Philippe Appeltans
Algemeen secretaris

OVERZICHT VBT-LEDEN

Secretariaat VBT

Voorzitter, P. Vrancken – **Algemeen secretaris**, P. Appeltans

Tiensevest 136, B - 3000 LEUVEN – Tel. 016/20 00 80 – Fax 016/20 30 35 – E-mail info@veiling.be – www.veiling.be

cv Belgische Fruitveiling (BFV)

Voorzitter, E. Champagne – **Directeur**, F. Lowette

Montenakenweg 82, B - 3800 SINT-TRUIDEN – Tel. 011/69 34 11 – Fax 011/68 54 60 – E-mail bfv@bfv.be – www.bfv.be

afd. GlabbEEK

Kraenenbroekstraat 30, B - 3380 GLABBEEK – Tel. 016/77 90 31 – Fax 016/77 79 69

afd. Zoutleeuw

Leeuwastraat 4, B - 3440 ZOUTLEEUW – Tel. 011/78 25 43 – Fax 011/78 45 00

cv Veiling Borgloon

Voorzitter, P. Vrancken – **Directeur**, J. Craemers

Kernielerweg 59, B - 3840 BORGLOON – Tel. 012/67 01 00 – Fax 012/74 61 36 – E-mail veilingborgloon@eburon.be – www.eburon.be

afd. Criée aux Fruits

Route de Maastricht 100, B - 4600 VISE – Tel. 04/379 13 32 – Fax 04/379 87 05

cv Brava

Voorzitter, J. De Baerdemaeker – **Directeur**, F. Fontaine

Brusselsesteenweg 383, B - 1731 ZELLIK – Tel. 02/481 08 88 – Fax 02/481 08 87 – E-mail brava@brava.be – www.brava.be

afd. Kampenhout

Leuvensesteenweg 22, B - 1910 KAMPENHOUT – Tel. 016/65 92 00 – Fax 016/ 65 92 01

sc Group. Producteurs Hort. Namurois

Voorzitter, C. Lechat – **Directeur**, A. Sluysmans

Rue de la 1ère Armée Américaine 165, B - 5100 WEPION – Tel. 081/46 11 28 – Fax 081/46 11 27 – E-mail info@crieedewepion.be – www.gphn.be

cv Veiling Haspengouw

Voorzitter, C. Timmermans – **Directeur**, R. Kuipers

Tongersesteenweg 152, B - 3800 SINT-TRUIDEN – Tel. 011/67 06 11 – Fax 011/67 27 76 – E-mail info@veilinghaspengouw.be – www.veilinghaspengouw.be

cv Veiling Hoogstraten

Voorzitter, D. Van Den Plas – **Directeur**, G. Opdekamp

Loenhoutseweg 59, B - 2320 HOOGSTRATEN – Tel. 03/340 02 11 – Fax 03/314 78 44 – E-mail info@veilinghoogstraten.be – www.veilinghoogstraten.be

cv Limburgse Tuinbouwveiling (LTV)

Voorzitter, M. Meyers – **Directeur**, W. Jeurissen

Industrieweg 1035, B - 3540 HERK-DE-STAD – Tel. 013/55 45 08/09 – Fax 013/55 46 45 – E-mail info@ltv.be – www.ltv.be

cv Mechelse Veilingen

Voorzitter, J. Buts – **Directeur**, C. De Pooter

Mechelsesteenweg 120, B - 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER – Tel. 015/55 11 11 – Fax 015/55 06 01 – E-mail info@mv.be – www.mechelseveilingen.be

cv Profruco

Voorzitter, P. Thoen – **Directeur**, K. Torfs

Provinciale baan 46, B - 9120 VRASENE – Tel. 03/780 79 79 – Fax 03/777 85 14 – E-mail info@profruco.be – www.profruco.be

cv REO Veiling

Voorzitter, R. Demaré – **Directeur**, P. Demyttenaere

Oostnieuwkerksesteenweg 101, B - 8800 ROESELARE – Tel. 051/23 12 11 – Fax 051/23 12 89 – E-mail info@reo.be – www.reo.be

Toestand op 31 december 2008

NIEUWS VAN DE VEILINGVLOER

VEILINGSPROKKELINGEN

- 28 januari: start van een nieuwe joint venture tussen het Duitse Bay-Way en **Veiling Haspengouw**. De nv H-Ppack zal zich bezighouden met de sortering en verpakking van peren. Het nieuwe gebouw en de nieuwe sorteer- en inpakmachines komen op het reeds verharde terrein naast H-Cool tegenover de leeggoedloods van Veiling Haspengouw.
- Eind februari: de **Mechelse Veilingen** kondigden als eerste Belgische veiling de geboorte aan van een maandelijks digitale nieuwsbrief. Deze houdt de lezers op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in de groente- en fruitsector. Tevens informeert de brief de producenten, kopers en personeelsleden over de activiteiten van de veiling, de producten en de service.
- 7 april-23 mei: 700 leerlingen namen deel aan een initiatief georganiseerd door de REO Veiling en zijn partners. De leerlingen bezochten zowel de REO Veiling als een tuinbouwbedrijf in hun streek en gingen aan de slag in een kookworkshop.
- Mei: de interactieve tentoonstelling 'De Fruitmeester', die permanent in de gebouwen van **Veiling Haspengouw** zal staan, werd geopend. Voor de gelegenheid was er een lagere school uit Lier op bezoek. De kinderen poseerden graag als fotomodel en demonstreerden waarover het ging: fruit leren kennen, begrijpen hoe het geteeld wordt en weten waar het vandaan komt.
- 4-11 mei: in samenwerking met o.a. het Proefstation voor de Groenteteelt, organiseerden de **Mechelse Veilingen** de 'Week van de Groentestreek'. De rode draad doorheen deze activiteiten was 'de asperge'.
- 8 mei: in **Veiling Wépion** vond de traditionele start van hun aardbeiseizoen plaats in aanwezigheid van talrijke prominenten en de regionale pers.
- 31 mei: **Veiling Borgloon** organiseerde voor de 7de maal de bedelingsactie van Eburon-aardbeien in samenwerking met 'Het Belang van Limburg'. In de 43 Limburgse gemeenten werden door 150 medewerkers ruim 75.000 bakjes Eburon-aardbeien uitgedeeld. Het thema was de dialectnamen voor het woord 'aardbeien' in de diverse Limburgse gemeenten.
- 2 juni: in 26 gemeenten schenkt **Veiling Hoogstraten** gratis een bakje aardbeien, via een bon uit de Gazet van Antwerpen.
- 8 juni: op de OpenBioDag van **Veiling Brava** verschenen meer dan 1.000 bezoekers. De waren van 35 biotelers werden aan het publiek getoond. De studentenontbijten trokken 1.900 jongeren.
- Juli: de **REO Veiling** in Roeselare heeft een nieuwe veilingzaal in gebruik genomen. De modernisering kostte €1,3 miljoen en voldoet aan alle eisen van de hedendaagse verkoop (op afstand) van groenten en fruit. De oude verkoopzaal heeft zestien jaar dienst gedaan. Door het internet wordt vandaag zowat een vijfde van de omzet bij REO gekocht door mensen die niet meer fysiek in de veilingzaal aanwezig zijn.
- Begin september: bij de aanvang van de nieuwe perenoogst werd op **Veiling Borgloon** het nieuwe koelcomplex Tivoli 2 in gebruik genomen. De nieuwbouw van 45 koelcellen en 350 voorraadbakken, een investering van ruim €9 miljoen, werd succesvol en perfect binnen de timing en het budget afgerond.
- 9 september: de **BFV** en Materne richtten samen het bedrijf Fast Fresh Fruit op te Hannuit. Fast Fresh Fruit zal zich specialiseren in het versnijden en verpakken van vers fruit. Hoofdzakelijk zullen appels verwerkt worden.
- 26 oktober: in de omgeving van Borgloon vond de Radio 2 Wandeldag plaats met als uitvalsbasis **Veiling Borgloon**. Ruim 8.500 wandelaars namen deel en genoten nadien van een optreden van Sandrine.
- 8-9 november: de officiële opening van **Veiling Profruco**, die in de zomer van 2008 naar Vrasene verhuisde. Het nieuwe complex telt maar liefst 31.000 vierkante meter.
- De **BFV** bouwde voor het volgende bewaar seizoen 36 nieuwe ULO-cellen, goed voor een totale capaciteit van +/-11.000 paloksen (5.500 ton peren). Verder wordt er samen met het studie bureau ESA een nieuwe manier van energievoorziening overwogen, zijnde zonne- of windenergie, om de energiekosten te drukken.
- Om hun Belgica-campagne te promoten (club-appel van de **BFV**) werd een radiocampagne, versterkt met een korte tv-spot gerealiseerd. Het liedje 'O Julissi', de Belgische inzending voor het Eurovisie Songfestival, werd voorzien van een Belgica-tekst.
- 15 oktober: **Veiling Borgloon** organiseerde samen met **BFV** onder het motto 'Fruitrevolution' voor de nieuwe oogst Jonagold een druk bijgewoonde persconferentie. Het startschot voor een nieuwe promotiecampagne rond Jonagold en gezondheid. Bij die gelegenheid werd het kookboek 'De gezonde kleuren. Koken met anti-oxidanten' aan de pers en het grote publiek voorgesteld.
- In 2008 investeerde **Veiling Hoogstraten** in de afwerking van de renovatie van het administratieve gebouw. De keurzone werd van luchtverversing voorzien. Tevens werd de stuursoftware van de centrale sortering vernieuwd.

- Voor **Veiling Hoogstraten** stond het jaar 2008 in het teken van 75 jaar veiling. Er was de inhuldiging van een nieuw logo voor In-Co. Op 8 maart vond een groot indoor-kinderevenement plaats voor producenten en relaties. De klantendag had een verjaardagstintje. Einde mei vond de uitreiking plaats van de kunstwedstrijd Art-By. Tijdens Groenten & Bloemen in september volgde een tentoonstelling en kunstveiling ten voordele van het goede doel Trias. Bloemencorso Zundert opende met een praalwagen in het teken van 75 jaar Veiling Hoogstraten. Op 22 november had een groot slotfeest plaats voor producenten, klanten en relaties, en werd het boek '75 jaar Veiling Hoogstraten' voorgesteld.
- **Veiling Profruco** werkte in 2008 samen met het departement Biowetenschappen van de Hogeschool Gent aan een nieuwe fruitsoort, de kiwibes.

PERSONALIA

- 13 juni: directeur Noël Keersebilck nam afscheid van de REO Veiling, na 20 jaren dienst. Paul Demyttenaere nam de fakkel over.
- 11 juli: overlijden René De Wel, gewezen secretaris Verbond Belgische Tuinbouwveilingen, in de leeftijd van 72 jaar.

1. PERSONEEL

De werkzaamheden voor het VBT werden uitgevoerd door:

Philippe Appeltans - Algemeen secretaris
016/30 09 90
Philippe@veiling.be

Ann De Craene - Stafmedewerker producttechnische materies
016/30 09 93
Ann@veiling.be

Sarah Lourdaux - Coördinator marktgegevens en redactie
016/30 09 92
Sarah@veiling.be

Patricia Vercammen - Algemene administratie,
boekhouding en secretariaat
016/30 09 91
Patricia@veiling.be

Het VBT is gevestigd te Leuven:

Verbond van Belgische Tuinbouwveilingen vzw
Tiensevest 136, B-3000 Leuven

E-mail: info@veiling.be
Telefoon: 016/20 00 80
Fax: 016/20 30 35
Internet: www.veiling.be

2. BESTUURSORGANEN

2.1 Bestuurscomité - Raad van Bestuur

Samenstelling Raad van Bestuur op 31.12.2008

Bestuurscomité: P. Vrancken, voorzitter
J. Buts, ondervoorzitter
R. Demaré, ondervoorzitter
P. Appeltans, algemeen secretaris

Leden:

- D. Bertels
- E. Champagne
- J. Craemers
- J. De Baerdemaeker
- C. De Pooter
- P. Demyttenaere
- P.E. Demyttenaere
- F. Fontaine
- R. Kuipers
- F. Lowette
- M. Meyers
- G. Opdekamp
- P. Thoen
- C. Timmermans
- L. Van den Bosch
- D. Van Den Plas
- L. Vanoirbeek

De vergaderingen van de Raad van Bestuur werden tijdens het jaar 2008 gehouden op de volgende data: 5 februari, 18 maart, 6 mei, 10 juni, 9 september, 4 november en 16 december.

VBT ALS ORGANISATIE

2.2. Algemene Vergadering VBT

Belgische Fruitveiling, Sint-Truiden, 25 maart 2008

1. Begroeting

Om 15.15 uur verwelkomt voorzitter Vrancken alle aanwezige leden. Hij stelt vast dat de vergadering op regelmatige wijze bijeen werd geroepen en dat alle 10 A-leden met 61 van de 61 stemmen aanwezig zijn, evenals 15 van de 17 B-leden met 15 van de 17 stemmen.

2. Samenstelling bureau

De voorzitter stelt dat er voldaan is aan alle statutaire verplichtingen en stelt het bureau samen: de heer Appeltans, secretaris, de heer Buts en mevrouw Demaré, stemopnemers.

3. Notulen Algemene Vergadering VBT dd 27 maart 2007

De notulen worden zonder bemerkingen goedgekeurd.

4. Balans en resultatenrekening VBT 2007

De heer Achten, extern accountant SBB, licht de cijfers toe.

Na toelichting van de geconsolideerde rekeningen VBT en KV VBT wordt de jaarrekening met een balanstotaal van €978.789,03 goedgekeurd, alsmede de resultatenrekening met een positief saldo van €101.329,84. Dit positief resultaat wordt voor €40.000 toegewezen aan het bestemd fonds voor investeringen en voor €10.000 toegewezen aan het bestemd fonds voor sociaal passief. De rest van dit positief resultaat €51.329,84 wordt overgedragen naar volgend boekjaar.

5. Begroting VBT 2008

Na de toelichting door de heer Appeltans wordt de begroting 2008 goedgekeurd. De begroting vertoont een overschot van €24.624,56.

6. Décharge

De vergadering verleent décharge aan de bestuurders.

7. Statutaire verkiezingen

- De vergadering aanvaardt het ontslag van de heren L. Notelé, M. Dockx en P. Appeltans.
- De vergadering aanvaardt de verkiezing tot 2012 van de heren D. Bertels en J. Buts. De vergadering aanvaardt de bekrachtiging van het gecoöpteerd mandaat van de heer L. Vanoirbeek tot in 2010.

8. Mededelingen

De secretaris stelt het activiteitenverslag 2008 voor.

De voorzitter dankt om 15.45 uur de Belgische Fruitveiling voor de goede ontvangst en iedereen voor zijn aanwezigheid en sluit hiermee de vergadering.

3. WERKGROEPEN

De werkzaamheden van het VBT worden uitgevoerd op vraag van de leden-veilingen. Specifiek en technisch overleg vond zoals in het verleden plaats in diverse werkgroepen. De frequentie en inhoud van de werkgroepen werden op vraag van de veilingen of de Raad van Bestuur bepaald. De besprekingen werden gevoerd met het oog op het bereiken van een consensus tussen de aangesloten veilingen. De besluiten of adviezen van deze werkgroepen werden vervolgens op de Raad van Bestuur ter bekrachtiging voorgelegd.

Meer specifiek waren volgende werkgroepen actief: Simultaanverkoop, Voedselveiligheid – Milieubewuste Teelt (VV-MBT), Witloof en Fruit. De activiteiten van de werkgroep Groenten werden sinds het jaar 2000 geïntegreerd in de structuur van de Logistieke en Administratieve Veilingassociatie (LAVA). In functie van de behoefte vonden er ook regelmatig werkgroepen 'ad hoc' plaats. In 2008 was dit het geval voor: de Gemeenschappelijke MarktOrdering groenten en fruit, logistieke aangelegenheden, verpakkingsafval, beheer database en onderzoek.

VBT-ACTIVITEITENVERSLAG

4. WERKING - BELANGRIJKE DOSSIERS

4.1. VBT-database: verzamelen, verwerken en verspreiden van productiegegevens en marktprijzen

Het VBT maakt deel uit van een 'antennesysteem' dat uit diverse informatiepunten in Europa bestaat, die hun data over productie, aanvoer en markt onderling uitwisselen. In concreto bereidt het VBT de overlegvergaderingen voor op regionaal, Europees en mondiaal vlak en woont deze bij met als doel informatie te vergaren over aanbod en productie.

Dagelijks verzamelt het VBT informatie over de hoeveelheden groenten en fruit aangevoerd op de aangesloten veilingen en de gerealiseerde verkoopprijzen. Aan de hand van deze basiscijfers verspreidt het VBT dag-, week-, maand- en jaarstatistieken. Op aanvraag worden voor de marktspelers en pers tevens statistieken op maat geproduceerd. Dit kan tot doel hebben meer inzicht te verwerven in een bepaalde markt, een bepaald product, de samenhang tussen aanvoer en prijsvorming, de invloed van substitutieproducten, enz. Vele vragen kaderen in de doorstroming van deze informatie naar telers van veilingen. Communicatie met de marktdeelnemers verloopt via e-mail of vakbladen.

De VBT-marktcijfers worden aangevuld met import- en exportgegevens. De productie- en marktstatistieken vormen de basisinformatie voor het (transnationaal) overleg rond

maatregelen om het aanbod in overeenstemming te brengen met de vraag.

Het VBT verzamelt deze gegevens in een speciaal daarvoor ontwikkelde database. Zowel software als hardware worden regelmatig onderhouden. Reeds in 2007 werd de aanzet gegeven tot een algemene modernisering van het systeem en een update van de inhoud. De doelstellingen zijn het opdrijven van de controle (preventief voorkomen van fouten), gebruiksvriendelijkheid en overzichtelijkheid (snelle opsporing van fouten). In 2008 werd de database inhoudelijk aangepast en werden de nodige IT-technische optimalisaties aangebracht.

Informatie wordt steeds belangrijker in de groente- en fruitwereld. De verzamelde data staan ten dienste van de veilingen ter ondersteuning van de beleidsvoering op korte en lange termijn. Naast verzameling van de informatie is de verspreiding van enorm belang. De bedoeling van de informatieverbreiding (o.a. door het aanmaken van mails voor het grote publiek alsmede voor professionals) is de diverse actoren op de hoogte te houden van de verschillende ontwikkelingen binnen de Belgische groente- en fruitwereld.

4.2. Prognoses oogst en opvolging stocks

Jaarlijks wordt er zowel voor groenten als fruit per teelt een berekening gemaakt van de arealen die in productie zijn. Deze areaalbepaling vormt het uitgangspunt van een productieraming per teelt, dit zowel in hoeveelheid als in waarde. Dit gebeurt respectievelijk tijdens de werkgroepen Oogstramingen Groenten en de werkgroepen Oogstramingen Fruit.

Voor hardfruit (appelen en peren) kadert deze oefening in een mondiale (World Apple and Pear Association) en in een Europese dimensie (Prognosfruit). Voorafgaand vergadert de werkgroep Oogstramingen Fruit van het Vlaams Ministerie van Landbouw om, op basis van enquêtes bij de fruittelers, de Belgische oogstramingen voor het seizoen te bepalen. De Belgische Fruittelersorganisatie (BFO), het VBT, de Boerenbond en het Nationaal Instituut voor Statistiek (NIS) zetelen onder meer in de vergadering.

Al deze binnen- en buitenlandse berekeningen (zowel Europese resultaten, als gegevens afkomstig van het zuidelijk halfrond)

worden door het VBT geanalyseerd, verwerkt en gepubliceerd. Het aanbod kennen vormt een onmisbare schakel en informatiebron voor de diverse veilingen.

Ook verzamelt het VBT de maandelijkse afbouw van de veilingvoorraden en verspreidt het de nationale stockafbouw, opgesteld door de overheid (ALVB), in binnen- en buitenland. Op zijn beurt ontvangt en verspreidt het VBT de evolutie van de hardfruitvoorraden in de Europese Unie.

Voor groenten wordt door het VBT en de overheid éénmaal per jaar een werkgroep Oogstramingen Groenten belegd, waarin veilingafgevaardigden, specialisten ter zake en andere marktspelers zetelen. Op basis van hun gegevens, de VBT-aanvoercijfers en de NIS-statistieken (meitelling en septembertelling) worden de nationale arealen en productiecijfers voor groenten (glas-, openlucht-, industrieteelt) bepaald.

4.3. Redactie

Via vaktijdschriften worden wekelijks en tweewekelijks bepaalde evoluties en marktontwikkelingen van één of meerdere teelten belicht via statistieken, afgeleide grafieken en interpretatieve teksten. Het VBT heeft een vaste rubriek in Proeftuinnieuws

(2-wekelijks), Fruitteeltnieuws (2-wekelijks) en de Boer & Tuinder (wekelijks). Ook worden interessante sectorgerelateerde mededelingen en weetjes uit de media door het VBT gefilterd en gepubliceerd in de vakpers.

4.4. Europees en internationaal overleg

De handel in groenten en fruit is een Europees en internationaal gebeuren. Voor het VBT was het dan ook belangrijk om vertegenwoordigd te zijn in diverse organisaties. Dit om rechtstreeks met partners en beleidsverantwoordelijken uit Europa, of zelfs de wereld, te kunnen overleggen. In dit opzicht participeerde het VBT aan de werkgroep Groenten en Fruit van Copa-Cogeca (Europese landbouworganisaties en -coöperaties) en werd het VBT lid van Freshfel, het overlegforum voor de actoren actief in de Europese groente- en fruitketen. Het VBT ontbrak eind mei dan ook niet in Antwerpen op hun algemene vergadering en het daaraan gekoppelde Freshcongress 2008. In de loop van 2008 trad Vlaanderen als regio toe tot AREFLH of de 'Assemblée des régions Européennes fruitières, légumières et horticoles'. Deze organisatie heeft als doelstelling om de Europese groente- en fruitregio's samen te brengen, te verdedigen en te vertegenwoordigen. Zwaartepunt van hun werking situeert zich in Zuid-Europa. Het VBT zorgt voor de vertegenwoordiging van Vlaanderen in het comité van de producenten. Rechtstreeks overleg met de Europese Commissie vond plaats

in het Adviescomité Groenten en Fruit en de expertgroepen Appels & Peren en Tomaten.

Om Europese en internationale ontwikkelingen inzake hardfruit te kunnen volgen, tekende het VBT present op de meetings van de World Apple & Pear Association (WAPA) te Berlijn (D) en Ashford (UK).

Uiteraard was het VBT begin februari aanwezig op FruitLogistica te Berlijn, de jaarlijkse ontmoetingsplaats voor het internationale groente- en fruitgebeuren. Op 5 juni vond de 19de Internationale Witloofbiënnale plaats in Arras, Frankrijk. Het VBT participeerde actief in de voorbereiding van dit event en coördineerde de Belgische inschrijvingen. In opvolging van deze biënnale was het VBT op 3 december te Roeselare gastheer voor de internationale werkgroep Witloof.

Regelmatig was er inzake Europese belangenbehartiging nauwe samenwerking met collega-organisaties uit onze buurlanden zoals DPA uit Nederland, BVEO uit Duitsland en FNPL uit Frankrijk.

4.5. Onderzoek

Het onderzoek betreffende tuinbouwproducten wordt actief door het VBT bepaald. Het VBT is daartoe betrokken bij het definiëren van onderzoeksthema's, het opvolgen van onderzoeksprojecten en de valorisatie van resultaten. Tevens voorziet het VBT – namens (een deel van) de individuele veilingen – in financiële steun.

Het VBT was, samen met de Katholieke Universiteit Leuven (KUL), in 1997 medeoprichter van het Vlaams Centrum voor de Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT). Op vandaag participeert het VBT actief in de organen en raden van het VCBT waar de onderzoeksopdrachten worden gesteld en beheerd. Het VBT verzorgt een aantal administratieve taken voor het VCBT (zie ook 7. VCBT).

Het VBT maakte deel uit van de stuur- en werkgroep van het project Samenwerking in Fruitteelt Onderzoek (SFO). Ook de individuele fruitveilingen waren vertegenwoordigd in de werkgroep. Het project werd financieel gesteund door het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek (IWT). Het werd gestuurd vanuit het Proefcentrum voor de Fruitteelt (PCFruit) en uitgevoerd door een extern consultancy bureau. Er is nagegaan

of er een koepel mogelijk is van alle onderzoeksinstellingen voor fruitteelt en hoe die koepel er dan idealiter moet uitzien. Eind 2007 kwam naar voor dat de initiële plannen tot samenwerking – zoals voorgesteld door de consultants – weinig realistisch zijn. Begin 2008 werd verder gewerkt aan een vrijwillig samenwerkingsverband. Op 31 maart 2008 resulteerde dit in een samenwerkingsovereenkomst, onder de naam 'Flanders' Fruit Research'.

Er wordt ook met andere onderzoeksinstellingen samengewerkt met het doel de onderzoeksnoden van de tuinbouwveilingen afdoende te dekken. Veelal resulteren de gedefinieerde onderzoeksthema's in concrete projecten gefinancierd door het IWT. Om geïnteresseerde onderzoeksinstellingen de kans te geven onderzoeksthema's en -voorstellen grondig met de sector af te toetsen vooraleer projecten in te dienen bij het IWT, heeft het VBT in 2008 een meer formele evaluatieprocedure uitgewerkt. De procedure voorziet in verschillende stappen van overleg. Daarbij is ook LAVA betrokken, aangezien ook daar onderzoek wordt begeleid en uitgevoerd. Het doel is uiteindelijk deze onderzoeksprojecten aan te duiden waarvoor de sector bereid is tot medefinanciering. Concreet is er voor

projecten die door het IWT worden goedgekeurd, naast de IWT-financiering, een sectorfinanciering door het VBT en/of (een deel van) de individuele veilingen. Het VBT en/of de individuele veilingen zijn in de gebruikersgroepen vertegenwoordigd. Deze gebruikersgroepen ondersteunen de onderzoekers in de uitvoering van het project en de valorisatie ervan.

In 2008 nam het VBT via sectorfinanciering en vertegenwoordiging in gebruikersgroepen deel aan volgende IWT-projecten:

- IWT-050611 – Basis voor een duurzaam watergebruik bij de irrigatie van de perenteelt, uitgevoerd door Bodemkundige Dienst van België en PCFruit;
- IWT-050631 – Oogstzekere appelteelt: een multidisciplinaire benadering van vruchtzetting, bloemknopkwaliteit en hun interacties, uitgevoerd door PCFruit, Laboratorium plantenbiochemie en -fysiologie van Universiteit Antwerpen en RD divisie Fruitteeltcentrum van KUL;
- IWT-050633 – Modelgebaseerde methodologie voor de bepaling van het bewaarpotentieel van appel, uitgevoerd door VCBT en PCFruit;
- IWT-050644 – Beheersing van *Colletotrichum acutatum* binnen het vruchtrotscomplex in aardbei op basis van pathogeentypering en epidemiologie, uitgevoerd door PCFruit en Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO);
- IWT-060686 – Inductie van systemische defensiemechanismen tegen bacterievuur (*Erwinia amylovora*) in peer door applicatie van abiotische stress, uitgevoerd door PCFruit afdeling teeltonderzoek en Universiteit Hasselt;

- IWT-060720 – Uniformiteit en dosisreductie van naooogstbehandeling tijdens de koele bewaring van hardfruit, uitgevoerd door BIOSYST-MeBioS van KUL, VCBT en PCFruit;
- IWT-070585 – Ontwikkeling van een kennis gebaseerd kwaliteitssysteem voor aardbei, uitgevoerd door BIOSYST-MeBioS van KUL, VCBT, PCFruit, Proefcentrum Hoogstraten en Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen;
- IWT-070597 – Diagnose en preventie van *Xanthomonas fragariae* in de aardbeiteelt, uitgevoerd door ILVO, PCFruit, Proefcentrum Hoogstraten en het Laboratorium voor Biochemie, Fysiologie en Microbiologie van Universiteit Gent.

Verder wordt het VBT door diverse instellingen uitgenodigd om deel te nemen aan werkgroepen ter sturing van het onderzoek en valorisatie van de resultaten. In 2008 betrof het concreet de volgende projecten:

- ADLO-demonstratieproject – Spuitlansen en spuitbomen in de glastuinbouw, demo en voorlichting, door het Praktijkcentrum voor Land- en Tuinbouw te Roeselare;
- ADLO0/530.124/1670 – Aquality – Waterbekken gerichte impactbeheersing van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu, door PCFruit te Sint-Truiden.

4.6. Simultaanverkoop

Traditioneel worden groenten en fruit op de veilingen verkocht via de klok. De directe confrontatie tussen vraag en aanbod bepaalt daarbij de prijs. Op vandaag varieert het belang van de verkoop via de klok naargelang de veiling. Naast de klokverkoop is er bemiddelingsverkoop of termijnverkoop.

Een deel van de klokverkoop gebeurt simultaan. Daarbij worden gelijktijdig dezelfde producten verkocht op elektronisch onderling verbonden veilingen. Afstemming tussen de veilingen is daarbij belangrijk – o.a. wat betreft kwaliteit, presentatie en verkoopvoorwaarden. Voor een koper is het mogelijk op een bepaald ogenblik het aanbod van verschillende veilingen te volgen. Dit kan van bij één van de aangesloten veilingen of van op een eigen kantoor. De thuiskoop laat een koper toe aankopen te doen op de veilingen via een eigen PC. Via een externe lijn is er verbinding met de centrale apparatuur, waarop ook de klokken van de simultaanverkoop zijn aangesloten. Op het moment dat er een transactie tot stand komt, is er audiocontact tussen de koper en de veilingmeester. Er kan ook voorzien worden in continue voice, waarbij er een continue audioverbinding is tussen de PC van de koper en de aangesloten veilingen. De centrale apparatuur voor simultaanverkoop en thuiskoop is opgesteld op de Mechelse Veilingen.

Het VBT is verantwoordelijk voor de administratie van simultaanverkoop en thuiskoop, inclusief continue voice. Daartoe beheert het VBT een algemeen kopersbestand waarin nationale en internationale klanten via een uniek nummer geïdentificeerd zijn bij alle veilingen. De VBT werkgroep Simultaan beheert de infrastructuur van het simultaansysteem. In de werkgroep is er overleg over het simultaan gebeuren en worden nieuwe ontwikkelingen opgevolgd en initiatieven uitgewerkt om de simultaanverkoop blijvend af te stemmen op de wensen van de markt.

In 2008 werd beslist om het technisch concept volledig te vernieuwen volgens de laatste nieuwe beschikbare technologie. In overleg met Auxcis Trading Solutions werd een volledige conceptbeschrijving uitgewerkt. Doelstelling is om uiterlijk eind 2009 operationeel met het nieuwe concept te kunnen starten.

4.7. Logistiek & verpakking

Binnen het item logistiek & verpakking heeft het VBT in 2008 verder gewerkt rond pallets, consumentenverpakking en verpakkingsafvalpreventie. Specifiek voor de export naar Duitsland werd een dossier rond de nieuwe wetgeving aldaar opgesteld.

Het VBT vertegenwoordigt de veilingen binnen de structuren van FEDIS (Federatie van de Belgische distributie). Via deze kanalen wordt overleg gepleegd met de grootdistributie, onder meer betreffende logistieke aangelegenheden. Tevens is het VBT lid van GS1. GS1 België ondersteunt de implementatie van de globale GS1-standaarden, waaronder streepjescodes en palletlabels. Door de vertegenwoordiging kan het VBT de ontwikkelingen in productcodering en andere logistieke elementen opvolgen en waar nodig de leden tijdig en afdoende informeren.

1. Pallets

Ondanks de variatie in pallets bij de individuele veilingen, blijven Europallets een belangrijke drager in de logistiek van verse groenten en fruit. Door de Belgische retailers – in het kader van de FEDIS werkgroep Logistiek – worden talrijke bemerkingen geuit bij de Europallets, onder meer betreffende kosten en kwaliteit. Vanuit deze retailers wordt druk uitgeoefend op de veilingen om over te schakelen naar poolpallets. In 2008 was er meermaals overleg tussen de veilingen onderling en met FEDIS aangaande dit item. Daarbij stellen de veilingen dat ze flexibel en klantgericht werken en de producten zullen aanleveren in de gewenste verpakking. Eind 2008 hadden de Belgische distributeurs nog geen gezamenlijke voorkeur voor een poolpallet beheerder gecommuniceerd. Het item wordt verder opgevolgd.

2. Consumentenverpakkingen

Voor de identificatie van consumentenverpakkingen kunnen de veilingen een beroep doen op het VBT. Het VBT beheert het gegevensbestand van GTIN-13 codes voor verpakte groenten en fruit. Voor verpakkingen met een vast gewicht stelt het VBT zelf codes samen – volgens de richtlijnen van GS1. De codes voor verpakkingen met een variabel gewicht worden door GS1 aangemaakt. Het geactualiseerde bestand met codes wordt via de VBT-website ter beschikking gesteld van de veilingen. Nieuwe codes kunnen bij het VBT aangevraagd worden.

Voor het coderen van pallets of groepsverpakkingen werken de veilingen met eigen systemen van logistieke etiketten.

3. Verpakkingsafvalpreventie

Het samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval – afgesloten tussen de gewesten in 1996 (BS 05.03.1997) – heeft kracht van wet in heel België. Het akkoord bepaalt dat elke verpakkingsverantwoordelijke – zijnde een onderneming die verpakkingen op de Belgische markt brengt – moet voldoen aan drie verplichtingen:

- Terugnameplicht om zo jaarlijks een vastgesteld recyclagepercentage voor éénmalige verpakkingen te bereiken;
- Informatieplicht of het jaarlijks bezorgen van specifieke informatie betreffende éénmalige en herbruikbare verpakkingen aan de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC);

- Preventie inclusief het driejaarlijks opstellen van een afvalpreventieplan.

Aan de terugname- en informatieplicht kan voldaan worden via aansluiting bij door het IVC erkende organismen, zoals Fost Plus en VAL-I-PAC. De derde verplichting kan individueel of sectoraal ingevuld worden.

Het VBT coördineert voor de leden de aansluiting bij Fost Plus en VAL-I-PAC. Fost Plus staat in voor de afvalbeheersing van consumentenverpakkingen. VAL-I-PAC doet dit voor bedrijfsmatige verpakkingen. Het VBT verzamelt de veilinggegevens, nodig om aan de informatieplicht te voldoen, en maakt deze tijdig over aan de betrokken instanties. De financiële bijdrage aan deze organisaties wordt aan de hand van de informatieplicht vastgelegd.

Eind 2008 werd in een VBT ad hoc werkgroep afgesproken om de informatieplicht grondig te evalueren. In een eerste stap zal daartoe, met input van de veilingen, een grondige herziening van de Fost Plus-productfiches worden uitgevoerd. Op die manier worden de fiches in overeenstemming gebracht met de gebruikte huishoudelijke verpakkingen. Tegelijkertijd wordt de basis gelegd voor een elektronische aangifte bij Fost Plus vanaf 2009.

Samen met de veilingen is in 2007 door het VBT op vraag van de IVC het sectoraal afvalpreventieplan 2007-2010 opgesteld. Daarin stellen de veilingen dat het een blijvende uitdaging is om te streven naar afvalpreventie in de sector verse groenten en fruit. Ongeveer 90% van de groenten en het fruit van de VBT-veilingen bestemd voor de Belgische markt is verpakt in meermalige verpakking. Het gebruik van EPS-kisten staat daarbij centraal. Rekening houdend met deze uitgangssituatie was het reeds bij het opstellen van het preventieplan 2007-2010 duidelijk dat het moeilijk is om spectaculaire vooruitgang te boeken betreffende afvalpreventie. Niettemin hebben alle VBT-leden oog voor de verpakkingsproblematiek. Daarbij wordt constant een afweging gemaakt tussen de eisen van product, markt en wetgeving en de mogelijkheden tot afvalpreventie en minder milieubelastende verpakkingen.

4. Duitse verpakkingswetgeving

Op 1 januari 2009 treedt de nieuwe versie van de Duitse verpakkingswetgeving (VerpackV), gepubliceerd op 4 april 2008, in werking. De nieuwe VerpackV omvat drie bepalingen. De operatoren die consumentenverpakkingen op de Duitse markt brengen, moeten zich aanmelden bij één van de duale systemen (licentieplicht). Alle verantwoordelijken moeten op basis van een jaarlijkse aangifte betreffende consumentenverpakkingen financiële bijdragen betalen (aangifteplicht). De verplichte melding van het Groene Punt-logo komt te vervallen. Het Groene Punt-logo kan enkel nog vermeld worden indien de verantwoordelijke daartoe een contract heeft afgesloten met DSD (kentekenplicht).

Om de veilingen toe te laten zich tijdig voor te bereiden op deze wijzigingen, werd door het VBT een beknopt dossier ter beschikking gesteld.

4.8. Kwaliteitssystemen

Om te beantwoorden aan de vraag van de markt naar kwalitatief hoogstaande, gezonde en veilige producten werken de veilingen en hun telers reeds jaren volgens één of meerdere kwaliteitssystemen. Globaal omvatten de kwaliteitssystemen een lijst van criteria waaraan een proces en/of een product moeten voldoen. De lijst wordt regelmatig tijdens een controle afgetoetst door een externe instelling en bij voldoening ontvangt het bedrijf een certificaat, geldig tot een volgende controle. Sommige van de systemen richten zich op één schakel in de kolom (bvb. enkel productie, enkel handel), andere systemen omvatten meerdere opéénvolgende schakels. Nagenoeg alle systemen zijn geaccrediteerd – specifiek voor België door BELAC. Nagenoeg alle systemen worden gecontroleerd door externen – geaccrediteerde certificatie-instellingen. In sommige systemen wordt een individueel bedrijf gecontroleerd en gecertificeerd – een individuele certificatie. Andere systemen werken tevens met groepscertificatie. Daarbij staat een erkend controleorganisme in voor de controle van individuele bedrijven die tot een welgedefinieerde groep behoren en worden attesten uitgereikt bij voldoening. Het controleorganisme wordt op haar beurt onderworpen aan een externe controle door een certificatie-instelling en ontvangt bij voldoening een certificaat.

Specifiek op het niveau van de veilingen gaat het om de relevante private lastenboeken of standaarden van British Retail Consortium (BRC), International Food Standard (IFS) en Qualität und Sicherheit (QS), om de kwaliteitsborging via HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points) en ISO-normen (International Organization for Standardization) en het veilingeigen Flandria-lastenboek.

De lijst op het niveau van de primaire productie – de telers – omvat o.m. Geïntegreerde teelt pitfruit, GlobalGAP, IKKB, Milieubewuste teelt en QS.

Met betrekking tot de kwaliteitssystemen behartigt het VBT de belangen van de veilingen en hun telers om zo te komen tot enerzijds relevante en anderzijds haalbare en betaalbare systemen. Afhankelijk van het systeem is het VBT betrokken op bestuurlijk en/of inhoudelijk of technisch vlak.

1. Flandria

Oorspronkelijk opgestart als gemeenschappelijk merk binnen VBT-Kistenpool, is het kwaliteitslabel Flandria sinds 1995 in beheer van LAVA. Het Flandria-lastenboek omvat bepalingen voor de teelt, conditionering, verpakking en sortering van verse groenten en fruit. Telers die hun producten willen leveren onder Flandria-label moeten voldoen aan IKKB of GlobalGAP, in aanvulling op de sectorgids. In de beginjaren werd er vooral naar de handel gecommuniceerd. Sinds 2001 wordt Flandria ook gebruikt naar de consument toe.

2. Geïntegreerde teelt pitfruit (GIP)

Geïntegreerde teelt pitfruit is een wettelijk systeem, gebaseerd op het KB van 22 januari 1996. Het lastenboek omvat eisen voor de geïntegreerde teelt van appels en peren. De belangrijkste doelstelling is zoveel mogelijk gebruik te maken van natuurlijke

vijanden en teelttechnieken bij de bestrijding van ziekten en plagen. Telers die werken onder GIP worden jaarlijks gecontroleerd.

Het VBT is lid van het technisch comité van het GIP-lastenboek, onder voorzitterschap van de Vlaamse overheid. Op vraag van de certificatie-instellingen is het VBT voorzitter en secretaris van de adviesraad. De adviesraad, ingericht volgens de bepalingen van BELAC, is een contactpunt tussen certificatie-instellingen en stakeholders, waaronder onderzoek, handel, distributie en consumenten.

3. Milieubewuste teelt (MBT)

Het VBT is houder van het Milieubewuste teelt (MBT) merk (groene boog, gele vlinder). Zoals in de benaming aangegeven, kan het MBT-merk enkel gebruikt worden voor groenten en fruit die op een milieuvriendelijke wijze worden geteeld. Het reglement betreffende het gebruik en de controle van het MBT-merk werd in 1999 door het VBT opgesteld. Naar aanleiding van de verlenging van de registratie van het MBT-merk, werd eind 2008 beslist om het reglement, inclusief de voorwaarden voor de betrokken producten, te actualiseren.

4. IKKB

De IKKB-standaard voor de Plantaardige Productie werd ontwikkeld door OVPG, in samenwerking met Agrofront. Daarbij staat IKKB voor Integraal Keten Kwaliteit Beheerssysteem en OVPG voor het Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in de Plantaardige Grondstoffen en producten. De IKKB-standaard versie 2.2. werd goedgekeurd op 5 juli 2007 en omvat eisen voor de telers betreffende voedselveiligheid, kwaliteit, milieu en traceerbaarheid. De sectorgids (zie 4.9. FAVV) maakt integraal deel uit van de IKKB-standaard.

Het OVPG werd op 6 juli 2005 opgericht met als doel bij te dragen tot de uitbouw van voedselveiligheids- en kwaliteitsborgingsystemen in de keten van de plantaardige sector. Het VBT is lid van OVPG en neemt zowel op bestuurlijk als technisch vlak deel aan het overleg.

De vzw Vegaplan.be staat in voor het beheer van de IKKB-standaard. Het VBT is één van de stichtende leden van Vegaplan. Ook hier neemt het VBT actief deel aan de verdere ontwikkelingen binnen Vegaplan en dit zowel op bestuurlijk als op technisch vlak.

Op 14 november 2007 werd door Vegaplan en QS de wederzijdse erkenning bekrachtigd voor audits die worden uitgevoerd op producentenniveau voor groenten en fruit bestemd voor de versmarkt. Op vandaag werkt het VBT, samen met Vegaplan, aan de concrete invulling en verdere uitbreiding van de erkenning. In 2008 was er enerzijds frequent wederzijds overleg en anderzijds een georganiseerd bezoek van QS aan enkele betrokken Belgische bedrijven, waaronder een VBT-veiling.

5. GlobalGAP

GlobalGAP, eigendom van het Duitse FoodPlus, is een internationale standaard voor de primaire productie gebaseerd

op de principes van de Goede Agrarische Praktijk (GAP). In maart 2007 werd de derde versie van het lastenboek geïntroduceerd. In GlobalGAP versie 3 is gekozen voor een modulaire opbouw. Fruit- en groentetelers moeten voldoen aan de eisen van drie modules – agrarisch bedrijf (All Farm Base), plantaardige productie (Crop Base) en fruit en groenten (Fruit & Vegetables).

Sinds 2007 is het VBT lid van GlobalGAP. Reeds voorheen was het VBT vertegenwoordigd in de bestuursorganen, namelijk in de Board en in het Sector Committee Fruit & Vegetables. Op deze manier heeft de sector zeggenschap in de discussies rond de richtlijnen van het lastenboek.

De Belgische Nationale Technische Werkgroep (BNTWG) is het aanspreekpunt voor GlobalGAP in België. Het VBT is voorzitter van de BNTWG. In 2007 heeft de BNTWG een Belgische interpretatie bij de GlobalGAP-standaard versie 3 opgesteld. Begin 2008 werd de Belgische interpretatie goedgekeurd door FoodPlus. Een nationale interpretatie is een hulp voor producenten, begeleiders en certificatie-instellingen. De Belgische interpretatie houdt rekening met de Belgische wetgeving en sluit waar mogelijk aan bij de sectorgids. Op die manier is het voor telers mogelijk om aan de eisen uit verschillende systemen te voldoen mits één aangepaste registratie, documentatie en/of werkwijze. Door de BNTWG worden daartoe begeleidende documenten voor telers ter beschikking gesteld. In 2008 heeft de BNTWG zich toegespitst op de opvolging en de evaluatie van het gebruik van GlobalGAP versie 3 in de praktijk en van de voorstellen en ontwikkelingen binnen FoodPlus. Tevens werden voor geïnteresseerden opleidingen voorzien over de Belgische interpretatie.

Van 15 tot 17 oktober 2008 namen het VBT en vertegenwoordigers van de individuele veilingen deel aan de negende GlobalGAP-

conferentie. Die vond plaats in Keulen onder het thema 'Summit 2008'. De eerste dag kon via ronde tafel discussies input gegeven worden bij specifieke elementen uit de GlobalGAP-standaard en -organisatie. De volgende dagen brachten GlobalGAP-deelnemers en stakeholders hun visie op de ontwikkelingen en werden ervaringen uitgewisseld.

Op vraag van de certificatie-instellingen is het VBT voorzitter en secretaris van de Nationale Adviesraad (NAR) voor GlobalGAP. Binnen de NAR, ingericht volgens de bepalingen van BELAC, wordt in overleg met de betrokkenen uit de voedselketen – o.a. handel, verwerkende industrie, distributie en consumenten – gewerkt rond de problemen die certificatie-instellingen ervaren bij de praktische controle op de standaard.

6. Qualität und Sicherheit (QS)

Het Duitse kwaliteitssysteem Qualität und Sicherheit (QS) krijgt de nodige aandacht van de VBT-veilingen, gezien het grote belang van Duitsland als afzetmarkt voor Belgische groenten en fruit. Het kwaliteitssysteem omvat verschillende schakels in de keten – waaronder primaire productie (telers) en groothandel (veilingen).

Reeds enkele jaren is het VBT als gast aanwezig op de vergadering van het Fachbeirats Obst-Gemüse-Kartoffeln. Deze adviesgroep, met vertegenwoordigers van productie en handel, zorgt voor de inhoud van en de controle op het QS-kwaliteitssysteem. Begin 2008 werd het VBT aanvaard als aandeelhouder van het Fachgesellschaft Obst-Gemüse-Kartoffeln. Dit is één van de drie bedrijven in de QS-organisatie, dat zich inlaat met bestuurlijke zaken specifiek voor het kwaliteitssysteem voor groenten, fruit en aardappelen.

4.9. Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)

Als vertegenwoordiger van de veilingen is het VBT lid van het Raadgevend Comité (RC) van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Het RC groepeerde via hun verenigingen alle partijen die betrokken zijn bij de veiligheid van de voedselketen, van producenten tot gebruikers. Het heeft een belangrijke raadgevende functie. Het VBT is tevens het aanspreekpunt van het FAVV in tal van andere dossiers rond voedselveiligheid die de veilingsector aanbelangen.

1. Autocontrole en sectorgidsen

De Europese General Food Law (EG 178/2002) en het KB Autocontrole (KB van 14.11.2003 betreffende autocontrole,

meldingsplicht en traceerbaarheid) eisen dat elke operator in de voedselketen zijn verantwoordelijkheid opneemt ten aanzien van voedselveiligheid. Om te voldoen aan de bepalingen van het KB Autocontrole kunnen door de betrokken sectoren gidsen opgesteld worden met concrete invulling van de relevante wetgeving waarvoor het FAVV bevoegd is. De gidsen zijn een hulpmiddel voor de operatoren en worden door de overheid gestimuleerd. Hoewel het volgen van de gids niet verplicht is, is een certificaat voor de gids gunstig voor de teler. De hoogte van de heffing en de frequentie van de inspecties door het FAVV worden verlaagd.

Op 3 januari 2007 heeft het FAVV de Gids Autocontrole Aardappelen, Groenten, Fruit Handel en Verwerking gevalideerd. De gids wordt beheerd door Belgapom, Fresh Trade Belgium en Vegebe en is van toepassing voor de veilingen. Gedurende 2008 was er meermaals overleg tussen het VBT en de beheerders van de gids. Ten eerste was er de voorbereiding tot aanvulling en aanpassing van de gids – specifiek voor wat betreft residumonitoring en invoer van verse producten. Ten tweede was er het antwoorden op de bemerkingen van het FAVV bij deze aanvullingen en aanpassingen. Begin 2009 werden de antwoorden van de sector overgemaakt aan het FAVV.

De Sectorgids Autocontrole voor de Primaire Plantaardige Productie werd op 24 juli 2006 door het FAVV gevalideerd. De gids maakt integraal deel uit van de IKKB-standaard. In 2008 werd het overleg binnen OVPG-Agrofront en met het FAVV, de certificatie-instellingen en de controlecentra verder gezet. De belangrijkste aandachtspunten waren de administratieve afhandeling van de audits en de communicatie tussen alle betrokkenen. Tevens werd er werk gemaakt van een derde versie van de sectorgids. Op 21 april 2008 werd de Sectorgids Autocontrole voor de Primaire Dierlijke Productie door het FAVV gevalideerd. Op die wijze kunnen ook gemengde bedrijven voor de totaliteit van hun productie via gidsen zich in orde stellen met het KB Autocontrole. Het combineren van controles voor meerdere gidsen en/of lastenboeken gedurende één audit was ook een belangrijk aandachtspunt in het 2008 overleg.

2. Financiering en heffingen

Op de valreep van 2007 werd aan het FAVV een verhoging van de overheidsdotatie toegekend. Deze kon de financiële situatie in evenwicht brengen. Aan de operatoren werd perspectief geboden door onder meer het aanpassen van de bonus-malus regeling. De voorziene malus voor 2008 werd uitgesteld tot 2009. Voor de 2008 heffing – gebaseerd op de bedrijfssituatie eind 2007 – kregen de operatoren 15% bonus indien in het bezit van een gecertificeerd of geattesteerd autocontrolesysteem. In 2009 bedraagt de bonus 50% en worden de basisbedragen aangepast. De aanpassingen resulteren uit het FAVV-businessplan 2009-2011. Het plan werd aan de stakeholders via het RC voorgesteld en zet algemeen het beleid van de voorbije jaren verder.

3. Controles

Eind 2007 heeft het FAVV de procedures rond non-conformiteiten bij officiële controles voorgelegd aan de betrokken sectoren. Het VBT nam begin 2008 actief deel aan het overleg rond acties en actiegrenzen voor chemische contaminanten, residuen en additieven met het doel te komen tot éénduidige, haalbare en relevante maatregelen in geval van problemen rond voedselveiligheid.

Naar jaarlijkse gewoonte werd ook in 2008 het voorstel voor het FAVV-controleprogramma van het volgende werkjaar voorgelegd aan de sectoren. Specifiek voor groenten en fruit gaat daarbij vooral aandacht naar residuen van gewasbeschermingsmiddelen. In overleg met de veilingen voorziet het VBT het FAVV van aanvoergegevens zodat de controles accuraat kunnen verdeeld worden over producten en locaties.

Ook naar jaarlijkse gewoonte werden bilateraal tussen het FAVV en het VBT de resultaten van de controles toegelicht. Het gaat daarbij zowel om de resultaten van de officiële controles van het FAVV, als de resultaten van de analyses uitgevoerd in het kader van het sectoraal residumonitoringplan. Tijdens het overleg werd ook ingegaan op wijzigingen in de wetgeving die aanpassingen aan de controles en/of monitoring noodzakelijk maken, het bemonsteringsplan, de vooroogstcontrole en het opvolgen van non-conformiteiten.

4. Andere FAVV-aandachtspunten

In de zomer van 2008 werd door een extern bureau op vraag van het FAVV een bevraging gedaan bij stakeholders – waaronder de veilingen. Hun bemerkingen – zowel positieve als negatieve aan het adres van het FAVV – resulteerden in een sterkte-zwakte-analyse, die mede aan de basis lag van het opstellen van het businessplan.

Eind 2008 werd door het FAVV een eerste informatievergadering belegd betreffende de aanpassingen van het Europese fytosanitaire beleid. Samen met de andere sectoren uit de plantaardige productie was het VBT aanwezig.

Vanaf de tweede helft van 2007 was er meermaals overleg tussen het FAVV en de betrokken sectoren – inclusief het VBT – betreffende export naar derde landen. Oorspronkelijk lag de nadruk op fytosanitaire certificatie van zendingen. Al snel is de aandacht verschoven naar residuen van gewasbeschermingsmiddelen. In de loop van 2008 was er meermaals formeel en informeel overleg tussen het FAVV en het VBT betreffende de export naar Rusland (zie 4.10.). Naast deze constructieve samenwerking op sectoraal vlak, was er ook directe samenwerking tussen het FAVV en individuele veilingen betreffende exportmogelijkheden, met nadruk op export van Belgische peren naar China. Tevens werd een dossier rond export naar India opgestart.

4.10. Residuen en contaminaties

Contaminaties van voedsel in het algemeen en residuen op groenten en fruit in het bijzonder staan continu in de kijker. Op verschillende niveaus – lokaal tot internationaal – geven onderscheiden actoren, waaronder overheden, NGO's, wetenschappers, commerciële ondernemingen en consumenten, hun visie op dit item. De veilingen en hun producenten worden steeds meer geconfronteerd met wettelijke en bovenwettelijke bepalingen en eisen betreffende de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en de residuen op groenten en fruit. In overleg met de leden-veilingen heeft het VBT blijvend aandacht voor dit item en worden de verwante dossiers opgevolgd.

Centraal staat het VBT sectoraal residumonitoringplan. Specifiek in 2008 werd er gewerkt aan de dossiers export Rusland en verzekeringsmogelijkheden.

1. VBT sectoraal residumonitoringplan

Het sectoraal residumonitoringplan kadert in het streven van de VBT-leden om continu kwaliteitsvolle verse groenten en fruit aan te bieden aan binnen- en buitenlandse kopers en consumenten. Het sectoraal residumonitoringplan houdt rekening met wettelijke vereisten, bepalingen uit kwaliteitssystemen en lastenboeken, en feedback van de marktpartners. Het plan is een dynamisch gegeven, dat op regelmatige tijdstippen wordt geëvalueerd en bijgestuurd. Samengevat omvat het plan bepalingen voor bemonsteringsfrequentie, staalname, analyses met bepalingen voor laboratoria en analysemethoden, correctieve acties inclusief de wettelijke meldingsplicht en registratie van analyseresultaten. Bemonsteringen staalname zijn daarbij geen doel op zich. Het sectoraal residumonitoringplan is een onderdeel van een reeks maatregelen die door de sector worden genomen om de voedselveiligheid te waarborgen.

Het VBT coördineert het sectoraal residumonitoringplan. De sectorale risicoanalyse en statistische onderbouw voor het bemonsteringsplan worden uitgevoerd in samenwerking met DRC (zie ook 9. DRC). De individuele veilingen staan in voor de concrete uitwerking en toepassing van het plan.

2. Export Rusland

Medio 2007 werd het voor de sector duidelijk dat residuen van gewasbeschermingsmiddelen een belangrijk item zouden worden bij de export naar Rusland. In de tweede helft van 2007 kreeg de sector de eerste berichten over het memorandum in wording tussen de EU en Rusland. Het dossier wordt sindsdien continu opgevolgd door het VBT.

Het 'Memorandum on the safety of plant products for human consumption exported from the European Community (EC) to the Russian Federation concerning pesticide residues, nitrates and nitrites' werd op 26 maart 2008 ondertekend door Rusland en de EU en trad in werking op 1 juli 2008. Het houdt bepalingen in waaraan Europese producten bestemd voor de Russische markt moeten voldoen – met een focus op het respecteren van de Russische wetgeving en het voldoen aan de residubepalingen. De tien artikels uit het memorandum zijn als volgt samen te vatten:

- Rusland verwacht dat Europese producten voldoen aan de Russische MRL's (maximum residue level). Indien er geen Russische MRL is vastgesteld, wordt rekening gehouden met – in de aangegeven volgorde – de Russische MRL van vergelijkbare producten, de MRL uit de Codex Alimentarius, de MRL van het land van oorsprong (zijnde de Europese MRL's vanaf 1 september 2008).
- Rusland verwacht dat alle producten vergezeld zijn van een overzicht van de pesticiden die tijdens de productie en de opslag werden toegepast – 'pesticide usage statement'.
- Indien Rusland non-conformiteiten vaststelt, zal het land van oorsprong onderworpen worden aan extra eisen en moet elke vracht vergezeld zijn van een 'safety certificate' – een door Rusland goedgekeurd document, dat per vracht door exporteur en laboratorium moet ondertekend worden en dat aangevuld is met analyseresultaten van de geëxporteerde producten.
- De EU en Rusland houden elkaar op de hoogte van hun respectievelijke wetgeving betreffende residuen. De EU informeert Rusland over de resultaten van haar controles op residuen; Rusland informeert de EU over de resultaten van hun controles op producten van Europese oorsprong.
- Rusland voorziet de mogelijkheid om zich ter plaatste in de EU te vergewissen van de controles op residuen – middels vooraf aangekondigde bezoeken.

Van in het begin was er continu overleg tussen het VBT en Fresh Trade Belgium (FTB) om zo te komen tot een gezamenlijke aanpak. Het overleg heeft zich toegespitst op een drietal domeinen.

Wat zijn de Russische eisen

Het is belangrijk om tijdig op de hoogte te zijn van de Russische bepalingen en voortdurend geïnformeerd te blijven over de ontwikkelingen in het dossier. Het overleg tussen het VBT, FTB en de leden van beide organisaties liet toe om de bepalingen en eisen af te toetsen en praktijkervaringen uit te wisselen. Het overleg van het VBT en/of FTB met de overheid en andere betrokkenen liet toe om informatie te verzamelen, grieven kenbaar te maken en praktische oplossingen af te toetsen. Op het niveau van de overheid was er veelvuldig formeel en informeel overleg met het FAVV en met FIT. Met de fytosector, via Phytifar, was er contact om onder meer zicht te houden op de ontwikkeling van technische oplossingen voor de telers en de wijzigingen in de wetgeving. Met erkende laboratoria werd overlegd over de interpretatie van Russische analyseresultaten en de mogelijkheden om concreet invulling te geven aan een safety certificate. Verder was er continu overleg met de proefcentra en de landbouworganisaties om aanpassingen uit te werken voor de telers en hen hierover via de geijkte kanalen te informeren. Verder werd ook voor dit dossier nauw contact gehouden op internationaal niveau en met aanverwante organisaties in de EU.

Aanpassingen bij de productie van groenten en fruit

In een eerste fase werd aan de telers algemene informatie verstrekt betreffende de bepalingen van het memorandum. Van zodra mogelijk, werd deze informatie vertaald in aanbevelingen

voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De telers aangesloten bij de VBT-veilingen werden via verschillende kanalen op de hoogte gehouden van de aanbevelingen. Het VBT heeft daartoe meegewerkt aan informatieavonden, voordrachten, inlassingen in de magazines van de veilingen en artikels in de vakpers. De veilingen werken blijvend samen met hun telers aan passende oplossingen tijdens de teelt van groenten en fruit.

Aanpassingen bij de handel van groenten en fruit

Het gezamenlijk overleg tussen veilingen en exporteurs op initiatief van het VBT en FTB laat toe de mogelijkheden van de leveranciers af te toetsen met de feedback van de exporteurs bij hun commerciële transacties in Rusland. Begin juli 2008 hadden het VBT en FTB een voorstel pesticide usage statement klaar. De format werd in de loop van de daaropvolgende maanden meerdere malen aangepast, telkens op basis van feedback van de Russische overheid en/of de praktijk. Er werden actiestappen opgesteld voor het geval een safety certificate zou nodig zijn voor Belgische producten. Ondertussen werden procedures uitgewerkt tussen alle betrokkenen, die aantonen dat wel degelijk wordt rekening gehouden met de Russische bepalingen, naast alle geldende wetgeving.

In de loop van 2008 werden meermaals handelspartners van Rusland aangemaand zich terdege te houden aan de bepalingen van het memorandum. Eind 2008 zijn er voor België nog geen specifieke bemerkingen gemaakt vanuit Rusland. Niettemin blijft de sector waakzaam en krijgt dit dossier ook in 2009 de nodige aandacht.

3. Verzekering productcontaminatie en recall

Productcontaminatie en het terugroepen van niet-conforme producten uit de markt kunnen aanzienlijke financiële gevolgen hebben voor veilingen en telers. Rekening houdend met de ontwikkelingen in het verzekeringswezen en bij verwante beroepsfederaties werd begin 2008 door het VBT besloten om ook voor de veilingen de mogelijkheden tot verzekering te onderzoeken. Uitgangspunt is een verzekering tegen productcontaminatie en recall, in aanvulling op bestaande verzekeringen burgelijke en productaansprakelijkheid.

Een geïnteresseerde verzekeringsbemiddelaar heeft een voorstel van polis uitgewerkt. De polis werd in grondig overleg met het VBT en de individuele veilingen aangepast aan de specifieke karakteristieken van het veilingwezen en de problematiek productcontaminatie en recall voor verse groenten en fruit.

Het dossier heeft eind 2008 geleid tot een raamakkoord tussen het VBT en de verzekeringsbemiddelaar Vanbreda, met Ethias als verzekeringsmaatschappij. Aan de individuele VBT-leden wordt de mogelijkheid geboden om de verzekeringspolis productcontaminatie en recall af te sluiten volgens de gezamenlijk opgestelde bepalingen.

4. Verdere aandachtspunten

Het VBT vertegenwoordigt de veilingen bij de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD VVVL). Het neemt deel aan de Adviesraad inzake voedingsbeleid en gebruik van andere consumptieproducten en de Raad voor het Plantenfonds. Deze vertegenwoordiging laat een actieve en directe betrokkenheid toe bij relevante dossiers en wetgeving. In 2008 ging specifieke aandacht naar gewasbeschermingsmiddelen, nitraten, (microbiële) contaminanten en bepalingen rond informatie voor consumenten en voedings- en gezondheidsclaims. Een beknopt dossier over de wetgeving voedings- en gezondheidsclaims werd door het VBT ter beschikking gesteld aan de leden.

Het VBT is vertegenwoordigd in het overleg over de erkenningen voor kleine teelten – bij fruit, groenten openlucht en groenten beschermde teelt – dat jaarlijks door de Vlaamse overheid wordt belegd. Waar wenselijk doet het een actieve inbreng in de dossiers.

Tijdens overleg met Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk in de Noord-Europese werkgroep Nitraten wordt continu aandacht besteed aan de wettelijke bepalingen inzake nitraten en aan een gebalanceerde berichtgeving over nitraat en het effect ervan in de voeding. In 2008 werden drie internationale vergaderingen belegd – één in Nederland en twee in België.

Op regelmatige tijdstippen bericht de media over residuen van gewasbeschermingsmiddelen in de voeding, en meer specifiek op groenten en fruit. In oktober 2008 zag het VBT zich genoodzaakt om te reageren op misleidende informatie en werd samen met de Boerenbond een persbericht verstuurd.

De distributeurs stellen steeds meer extra wettelijke eisen naar hun klanten. Bepaalde distributeurs hanteren limieten lager dan de wettelijke MRL-waarden en stellen maxima aan het aantal middelen dat mag teruggevonden worden. Het VBT volgt de berichtgeving en reageert waar nodig. Specifiek in 2008 werd op vraag van FEDIS een bevattelijke toelichting opgesteld 'Gewasbeschermingsmiddelen en residuen – MRL-problematiek bij groenten en fruit'.

5. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKTORDENING GROENTEN & FRUIT

5.1. Een nieuwe Gemeenschappelijke MarktOrdering

Het marktgebeuren in de sector groenten en fruit wordt sterk gedomineerd door de Europese Gemeenschappelijke MarktOrdering voor groenten en fruit (GMO). Deze GMO werd in 2007 grondig hervormd. Het jaar 2008 was in dat opzicht een overgang tussen de oude en de nieuwe GMO. De vorige GMO, die dateerde van 1996, werd daarbij volledig herzien, en ook de toepassingsbepalingen uit 2003 werden opnieuw bekeken.

De nieuwe marktordering voor groenten en fruit – Raadsverordening (EG) nr. 1182/2007 – werd samen met een aantal nieuwe toepassingsbepalingen – Commissieverordening (EG) nr. 1580/2007 – op 1 januari 2008 van kracht.

De GMO voor groenten en fruit heeft als doelstelling de Europese groente- en fruitsector concurrerend en rendabel te houden door middel van een marktgerichte productie en concentratie van het aanbod. Het belangrijkste middel daartoe zijn, volgens de GMO-regelgeving, de producentenorganisaties (PO). Deze producentenorganisaties kunnen, na erkenning door de betrokken lidstaat, een operationeel programma indienen waarin zij acties opnemen die bijdragen om de doelstellingen van de GMO te bereiken. Voor het uitvoeren van deze acties kan er dan Europese steun worden uitgekeerd volgens het cofinancieringsprincipe (voor elke euro Europese steun moet de PO zelf een euro bijleggen).

Tot en met 2013 zal deze nieuwe marktordering van kracht zijn.

In de loop van 2008 moesten de nationale overheden een nationale strategie uitwerken voor de opmaak van duurzame operationele programma's. Dit concept was voor Vlaanderen echter niet nieuw. Sinds 1999 werd er immers al in het zogenaamde 'Sporenbeleid' een kader gecreëerd, telkens voor een vijfjarige periode, om de operationele programma's te ontwikkelen. Het doel van de nationale strategie is het motiveren en vastleggen van de prioriteiten en vormt daarmee het kader waaraan de zogenoemde operationele programma's moeten voldoen. De strategie is gebaseerd op een beschrijving van de uitgangssituatie van de groente- en fruitsector, een evaluatie van de reeds uitgevoerde operationele programma's en een SWOT-analyse. Op grond daarvan werden keuzes voor het beleid gemotiveerd en werden indicatoren vastgelegd. Aan de hand van de indicatoren zal het beoogde effect gemeten worden en worden eisen gesteld aan de erkende producentenorganisaties.

In de loop van 2008 participeerde het VBT op regelmatige basis aan het overleg met de Vlaamse overheid met als doelstelling de nationale strategie uit te werken. Uiteindelijk werd de nationale strategie op 14 april goedgekeurd. Het was eveneens verplicht om het luik milieumaatregelen van deze nationale strategie ter goedkeuring aan de Europese Commissie voor te leggen. Begin november ontving Vlaanderen de goedkeuring.

Vlaanderen was één van de eerste lidstaten/regio's om zijn nationale strategie in te dienen en een goedkeuring voor zijn milieuluik te ontvangen. De strikte deadline, waarbij van de erkende telersverenigingen verwacht werd hun nieuw operationeel programma 2009-2013 in te dienen voor 15 september 2008, werd dan ook gehandhaafd.

Een nieuw gegeven ten opzichte van vroegere operationele programma's vormde de introductie van de cluster crisispreventie en -maatregelen. Volgende mogelijkheden worden in Vlaanderen toegelaten: het uit de markt nemen van producten (interventie), afzetbevordering en communicatie, opleidingsmaatregelen, oogstverzekeringen en steun voor administratieve kosten voor de oprichting van onderlinge fondsen.

Telersverenigingen die dit luik crisis in hun operationeel programma opnemen, kunnen bijkomend rekenen op 0,5% aan communautaire financiering bovenop de normale 4,1%. Globaal kan men maximaal 1/3 van zijn operationeel fonds aan dergelijke crisismaatregelen besteden.

Zodra de nationale strategie op 14 april werd goedgekeurd, werd het ook mogelijk om in het lopende operationele programma 2008 wijzigingen aan te brengen om zodoende nog invulling te kunnen geven aan deze bijkomende 0,5%. Voorwaarde was wel dat men zijn volledig programma aanpaste aan de bepalingen van de nieuwe verordening.

Op Europees vlak werden er in de loop van 2008 ook een aantal beslissingen genomen in het kader van de Health Check van het gemeenschappelijke landbouwbeleid. Hierin werden een aantal pistes voorgesteld om te komen tot een globale benadering van risico- en crisisbeheer in de gehele land- en tuinbouw. Het VBT vertolkte de stem de veilingen op de door minister Kris Peeters georganiseerde 'Rondetafel risicobeheer' en in de daaruit ontstane Task Force.

5.2. Belang en omvang

In 2008 telde Vlaanderen 15 erkende telersverenigingen (TV's) en vier erkende groeperingen van telersverenigingen (GTV'S). Brava, LTV, Mechelse Veilingen, REO en In-Co zijn gegroepeerd in LAVA. De transnationale groepering van telersvereniging In-Co bestaat op haar beurt uit Veiling Hoogstraten, Veiling Profruco en CLTV Zundert uit Nederland. Veiling Borgloon en de BFV zijn verenigd in Fruitbiz. Veiling Haspengouw zit in het transnationale project EFC samen met Fruitmasters in Nederland en WOG in Duitsland. Naast deze telersverenigingen, nauw met het VBT verbonden, waren ook nog volgende telersverenigingen erkend: Greenbow, VOC, Ingro, BND, Rijke Oogst en Vegras. De laatste vier richtten zich uitsluitend tot telers van industriegroenten. In 2008 telden alle TV'S en GTV'S in totaal 10.490 actieve producenten en voerden ze negen operationele programma's uit.

De financiële impact van de GMO kan het best worden geïllustreerd met de omvang van de gezamenlijke actiefondsen.

Een actiefonds is de totale hoeveelheid middelen die een telersvereniging voorziet om zijn operationeel programma uit te voeren volgens het principe van cofinanciering. Dit houdt in dat voor elke euro steun die een telersvereniging ontvangt ter uitvoering van haar operationeel programma, zij zelf een euro moet bijleggen. Zoals reeds aangegeven bedraagt de maximale Europese steun 4,1% van de totale waarde van de verkochte productie (WVP). Het operationeel programma kan dus in principe uitgevoerd worden met 8,2% van de WVP van een telersvereniging. Sinds 14 april 2008 was het echter mogelijk een beroep te doen op bijkomende Europese steun van 0,5% in het kader van risicobeheer en -preventie. Theoretisch kan er dan ook een operationeel programma van 9,2% worden uitgevoerd. In 2008 bedroeg de som van de actiefondsen van de Vlaamse telersverenigingen iets meer dan €101 miljoen. De communautaire betoelaging bedroeg bijna €51 miljoen.

5.3. Handelsnormen

In het kader van de nieuwe marktordening groenten en fruit werd tevens gewerkt aan de hervorming – lees vereenvoudiging – van de handelsnormen. Daarbij werd enerzijds gestreefd naar een beperking van de lijst van groenten en fruit waarvoor specifieke handelsnormen gelden. Anderzijds werd een set van minimumeisen uitgewerkt voor de producten zonder specifieke handelsnorm.

Ondanks verzet van de gehele sector, zowel productie en handel, nam de Europese Commissie in het Beheerscomité groenten en fruit van november de beslissing om enkel nog handelsnormen te behouden voor de 10 belangrijkste producten in handelswaarde. De sector was meer gewonnen om per norm te bekijken of en hoe er vereenvoudiging mogelijk

was. Concreet resulteert dit in het feit dat vanaf 1 juli 2009 er nog enkel Europese handelsnormen van toepassing zullen zijn voor de volgende 10 producten: appels, citrusvruchten, kiwifruit, sla, perziken en nectarines, peren, aardbeien, paprika's, tafeldruiven en tomaten. Voor 26 andere producten worden ze afgeschaft: abrikozen, artisjokken, asperges, aubergines, avocado, bonen, spruiten, wortelen, bloemkool, kersen, courgettes, komkommer, champignons, knoflook, hazelnoten, sluitkool, prei, meloenen, uien, erwten, pruimen, bleekselderij, spinazie, walnoten, watermeloenen en witloof. Deze producten zullen vanaf dan nog enkele moeten voldoen aan een algemene handelsnorm.

5.4. EU-interventieregeling

Op 1 januari 2008 werd de nieuwe GMO-verordening van kracht, hierdoor kwam er een einde aan de klassieke EU-interventieregeling. Interventie werd wel één van de mogelijke crisismaatregelen binnen de nieuwe GMO. Wanneer men gebruik wil maken van deze interventie moet dit natuurlijk in het operationeel programma worden voorzien.

Per product mag maximaal 5% van het verkochte volume per product uit de markt genomen worden. Dit volume wordt berekend op basis van het gemiddelde verkochte volume van de drie voorgaande jaren. De uit de markt genomen producten moeten voldoen aan de handelsnormen behalve wat de presentatie- en de aanduidingsvoorschriften betreft. Voor producten waarvoor geen normen zijn vastgesteld, moeten de in de verordening vastgestelde minimumeisen in acht worden genomen.

Inzake bestemming moet er worden op gelet dat er geen negatieve impact is op het milieu, dat de fytosanitaire voorschriften worden nageleefd en dat het wegwerken van producten geen concurrentievervalsing veroorzaakt.

De prioriteit voor de bestemming van producten, die door producentenorganisaties uit de markt worden genomen, is de gratis uitreiking aan liefdadigheidsinstellingen of -organisaties, scholen,.... Daarna volgt de levering aan de veevoederindustrie en de verwerking tot compost of afvoer naar toegestane biologische afbraakprocessen.

Voor de gratis uitreiking wordt het steunpercentage op 100% gebracht in plaats van de gebruikelijke 50%. Van het totale budget van het operationele programma mag maximaal 1/3 besteed worden aan crisismaatregelen. Let op, interventie is slechts één van de maatregelen.

De ophoudvergoedingen voor producten die niet in bijlage X van V. 1580/2007 vermeld worden, zijn ingedeeld in drie categorieën. Deze categorieën zijn gebaseerd op de gemiddelde prijs die in de periode 2004-2006 via veilingafzet verkregen werd. Indien gekend, werd er rekening gehouden met de industrieprijs. Interventie mag immers niet concurreren met verkoop aan industrie. Op basis van de interventiehoeveelheden van de afgelopen jaren zijn er 20 groentesoorten opgenomen in de lijst. Verder zijn ook de fruitsoorten die niet onder de vroegere COV-regeling vielen, opgenomen in de lijst. Andere producten die eventueel uit de markt genomen worden, vallen automatisch onder categorie A.

Categorie A 0,04 €/kg: courgettes, selder, prei, andijvie, spinazie, wittekool, savooikool, rammenas, rode kool, pastinaak, rapen.

Categorie B 0,24 €/kg: sla, paprika, witloof, venkel, komkommer, broccoli, Chinese kool, kersen, pruimen.

Categorie C 0,92 €/kg: asperges, radijs, aardbeien, bessen.

2008 vormde een overgangsjaar. Zolang de nationale strategie nog niet was goedgekeurd, was het onmogelijk zich te beroepen op deze interventiemaatregel. Op 14 april 2008 ontving de nationale strategie een goedkeuring en kon men het operationele programma in overeenstemming met de nieuwe verordening aanpassen. Wel werd het mogelijk om retroactief vanaf 1 januari steun voor interventie aan te vragen.

Alleen op de Mechelse Veilingen werd in 2008 van de interventiemogelijkheid gebruik gemaakt.

Tabel 1: Vergoedingen voor de belangrijkste producten (bijlage X Verordening 1580/2007)

€/100 kg	INTERVENTIE t.e.m. 2007	INTERVENTIE vanaf 2008		
	vergoeding aan teler	vergoeding aan teler	terugbetaling aan TV's: Europese steun via het operationele programma en het actiefonds	
	oude COV	nieuw steunbedrag	gewone interventie (à 50%)	gratis bedeling (à 100%)
Tomaten	4,83	7,245	3,6225	7,245
Appelen	8,81	13,215	6,6075	13,215
Peren	8,39	12,585	6,2925	12,585
Bloemkolen	7,01	10,515	5,2575	10,515
		teler krijgt meer in de hand	TV krijgt minder terug	gratis bedeling beter vergoed aan teler én aan TV

5.5. Europese Schoolfruitregeling

Begin juli stelde de Europese Commissie voor een in de hele EU geldende regeling in te stellen voor de gratis verstrekking van groenten en fruit aan de schoolgaande kinderen. Het Europese voorziene budget van €90 miljoen per jaar zal gebruikt kunnen worden voor de aankoop en de verstrekking van verse groenten en fruit aan scholen en wordt aangevuld met een gelijkwaardig bedrag uit de kas van de lidstaten die van het programma willen gebruik maken. Met dit voorstel tot instelling van een schoolfruitregeling reageerde de Commissie op een verbintenis die ze in juni 2007 is aangegaan tijdens de onderhandelingen over de hervorming van de GMO groenten en fruit.

Doelstelling is dat er niet alleen gratis groenten en fruit worden verstrekt, maar dat de kinderen ook bewust worden gemaakt en op een pedagogische manier worden doordrongen van het belang van goede eetgewoonten. De nationale autoriteiten moeten in samenwerking met de instanties van volksgezondheid en onderwijs, het bedrijfsleven en belangenverenigingen een nationale strategie uitwerken die toegesneden is op de eigen prioriteiten. Doelstelling is dat de programma's van start kunnen gaan bij het begin van het schooljaar 2009/2010.

In de loop van 2008 volgde het VBT via Copa-Cogeca en Freshfel de ontwikkelingen in dit dossier. Ook werd reeds aan de Vlaamse overheid meegegeven dat de voorkeur van het VBT uitgaat naar een verder uitbouwen van de bestaande Tutti Frutti-actie (www.fruit-op-school.be).

6. PROMOTIE VOOR BELGISCHE GROENTEN EN FRUIT

Afspraken inzake de generieke promotie voor de groente- en fruitsector werden in 2008 net als in de voorgaande jaren gemaakt in de schoot van de sectorgroep groenten en fruit van de VLAM. In deze sectorgroep zetelen naast vertegenwoordigers van de veilingen ook de vakorganisaties Boerenbond en Belgische Fruittelers Organisatie (BFO), en de exporteurs via Fresh Trade Belgium. Daarnaast vertegenwoordigde de algemeen secretaris van het VBT de groente- en fruitsector in de Raad van Bestuur van de VLAM om er de krijtlijnen van de generieke promotie en de overkoepelende projecten mee uit te zetten. Globaal beschikte de sectorgroep groenten en fruit van de VLAM in 2008 over €2.409.050 om haar promotiebeleid uit te voeren.

Ook tijdens 2008 voerden de Belgische groenteveilingen, verenigd onder LAVA, in overleg met de VLAM en het VBT promotie voor het kwaliteitslabel Flandria. Flandria speelt sinds 1995 een voortrekkersrol op het gebied van kwaliteitsbewaking, voedselveiligheid en het milieuvriendelijk telen van tuinbouwproducten. Naast de verplichte bijdragen die jaarlijks door de telers worden bijgedragen, werd in 2008 extra financiële input gegenereerd in het 'Flandriafonds'.

In het voorjaar 2008 kwam de laatste fase van de campagne 'Fruit van bij ons, verleidelijk van nature' aan bod. In het najaar organiseerde de VLAM op de winkelvloer tastings van Belgische appelvariëteiten. Vanaf 1 september 2008 trad er voor de hardfruitsector (appelen en peren) een nieuw bijdragesysteem in voege. In het verleden werden de bijdragen berekend op basis van het aantal in de handel gebrachte groeperingsverpakkingen. In het nieuwe systeem worden de bijdragen geïnd op basis van de teeltoppervlakte (hectareheffing) en worden ze rechtstreeks en jaarlijks aan de telers aangerekend.

In het buitenland blijft de VLAM de professionelen uit de sector overtuigen van de kwaliteit van de Vlaamse producten. Vlaanderen is zelfs de grootste exporteur ter wereld van prei en Conférence-peren. De Vlaamse producten hebben dan ook tot ver buiten onze grenzen een kwaliteitsvol imago. Dit imago wordt dankzij doelgerichte acties verdedigd en uitgedragen. Deze acties worden in de kernmarkten Frankrijk en Duitsland mee opgevolgd via de VLAM-kantoren in Parijs en Keulen.

6.1. Binnenland

1. All Day Long

Begin oktober werd de campagne All Day Long gelanceerd. Deze campagne kan gedurende drie jaar rekenen op 50% cofinanciering van de EU in het kader van de promotieverordening 'interne markt'. Uniek aan de campagne is dat de gehele sector participeert. Zowel de lokale productie als de importsector staan in voor de benodigde cofinanciering. Ook de distributiesector stelt zijn kanalen ter beschikking om de campagne te ondersteunen. Doel van de campagne is het verbruik van verse groenten en fruit te doen toenemen door het aantal verbruiksmomenten te laten stijgen. Via de campagne worden tips aangereikt om groenten en fruit te eten bij het ontbijt, als tienuurtje, voor de lunch, als vieruurtje, als avondeten en als avondhapje. De campagne bestaat uit televisiespots en promotiemateriaal zoals banners, folders, posters, vlaggen die via veilingen, kopers en distributie hun weg naar de consument vinden. Voor het promotiemateriaal werd een toolbox gecreëerd waaruit elke partner het benodigde materiaal kan downloaden om zelf te laten aanmaken volgens eigen behoeften en budget. Het geheel wordt ook ondersteund met een consumentgerichte website (www.alldaylong.be).

2. Consumentencampagne Flandria

In 2008 werd de bestaande TV-campagne, waarin diverse groenten grappige conversaties voeren over hun toekomstplannen, verder gezet. Er werden spots uitgezonden voor tomaat, sla, prei, witloof en komkommer. De focus ligt op de producten en het culinaire aspect ervan. De slogan benadrukte opnieuw de versheid door te stellen 'Die van Flandria zijn niet van gisteren, maar van vandaag'.

Om de televisiecampagne te ondersteunen werd er een herdruk van mobiles voorzien. Ook een algemene productcatalogus werd in deze stijl aangemaakt. Tevens werden er grote stickers voorzien om op vrachtwagens en ruiten te kleven om de visibiliteit te verhogen. Op aanvraag kan er zelfs een ontwerp gemaakt worden voor verschillende soorten vrachtwagens. In 2008 waren er ontwerpen beschikbaar voor tomaten, slasoorten en witloof.

Om de Flandria-campagne te kunnen evalueren werd opnieuw een beroep gedaan op het marktonderzoeksbureau Dimarso. Er werd een meting uitgevoerd aangaande de reclame- en naambekendheid van Flandria. Hieruit bleek dat de merkbekendheid van Flandria vrij hoog is en zelfs jaarlijks verhoogd.

Op de winkelvloer zelf werden ook talrijke acties georganiseerd. Sinds 2004 worden er regelmatig wokdemonstraties georganiseerd in de diverse distributieketens. Het concept waarbij een host of hostess met Flandria-groenten wakt terwijl er uitleg over Flandria wordt verschaft, werd in 2008 opnieuw toegepast. Er werden 190 wokacties georganiseerd tussen mei en midden november. De recepten waren opnieuw eenvoudig, met een duidelijke link naar seizoensproducten. Deze acties werd georganiseerd in Makro, Super GB, Carrefour, Colruyt en Champion. Eveneens werden advertenties en redactionele artikels voorzien in de vakpers: o.a. Super Magazine, Store-Check, Gondola en Distributie Vandaag.

Vaste initiatieven als de 'Dag van de Klant', het gericht sponsoren van evenementen met producten en de medewerking aan de scholententoonstellingen konden weer op veel bijval rekenen. Flandria was ook actief aanwezig op een aantal culinaire beurzen en evenementen: o.a. Tavola (Kortrijk), Aardbeifeesten (Melsele), Kokerello (Gent) en 10 'Start to Run'-evenementen. Verder organiseerde Flandria nog een wedstrijd 'Kok aan huis' en werd er in samenwerking met Standaard Uitgeverij een nieuw boek gemaakt 'Slank in elk seizoen'.

Vermeldenswaardig is zeker ook de campagne 'Start to Eat (for kids)' (www.starttoeat.be), waarbij men, als aanvulling op de steun aan 'Start to Run', op een educatieve manier via scholen een gezonde eetcultuur bij jongeren promoot.

3. Campagnes voor fruit van bij ons

In het voorjaar 2008 werd voor de laatste maal de campagne voor aardbeien verder gezet. De bestaande televisiespot met de dansende aardbeien werd opnieuw uitgezonden. Deze spot werd aangemaakt met de steun van de Europese Commissie.

Van begin oktober tot eind november werden er elke vrijdag en zaterdag degustaties georganiseerd van Belgische appelvariëteiten bij de belangrijkste distributieketens. Doelstelling was de consument te overtuigen tot aankoop van de lekkere variëteiten van bij ons.

Reeds enkele jaren geleden startte het VBT in samenspraak met de VLAM met het aanbieden van verse producten op evenementen. Naast de occasionele sponsering van acties van scholen of organisaties, werd in 2008 meegewerkt aan grotere evenementen.

Via het VBT kregen alle deelnemers aan de week van de Vlaamse Scholenveldloop een lekkere appel. Hiervoor werden zo'n 200.000 stuks voorzien. Verder ontvingen 70.105 leerlingen een rugzakje met gezonde appels in het kader van de 'Kom op appels'-actie van de Kankerliga.

4. EU-campagne champignons

De EU-campagne – in samenwerking met Frankrijk, Italië en Spanje – waarbij er folders verspreid werden met recepten liep in 2008 af.

In november 2008 werd er echter een nieuw EU-programma ingediend. Deelnemende landen zijn ditmaal België, Spanje, Frankrijk, Italië en ook Nederland. Het programma voorziet in publicaties van redactionele artikels en de organisatie van degustaties. Bij goedkeuring door de Europese Commissie kan de campagne starten in oktober 2009.

5. Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan

In het kader van het Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan (NVGP) van de FOD VVVL is voor de VBT-leden vooral de nutritionele doelstelling voor België betreffende groenten en fruit van belang. De doelstelling omvat twee elementen: de bevolking aanzetten om elke dag minimum 400 gram fruit en groenten te eten en het aantal personen dat weinig fruit en groenten eet doen dalen. De nadruk ligt vooral op jongeren.

6.2. Buitenland

Op de buitenlandse markten werd via de VLAM voort gewerkt onder het koepelconcept de 'Groene Boog'. Alle kwaliteitslabels van zowel groenten als fruit vallen onder dit label, dat opnieuw via het vlinderbeeld werd gecommuniceerd. Omdat voor de buitenlandse activiteiten de budgettaire ruimte beperkt was, richtten de acties zich net als in de voorgaande jaren vooral naar een professioneel publiek. Promotieacties werden vooral gevoerd via beursdeelnames, PR-manifestaties en mailings en ondersteund door imago-opbouw via de vakpers. Op de kernmarkten in Duitsland en Frankrijk blijft het zwaartepunt liggen op acties via de grootdistributie, dit vooral voor de Flandria-producten.

1. Duitsland

De specifieke promotieacties in Duitsland volgden het stramien van de laatste jaren. Via acties bij de grootdistributie werd verder gewerkt aan de bekendheid van Flandria en aan de herkenbaarheid op de verkooppunten. De nadruk ligt daarbij op het bewerken van de aankopers van groenten en fruit. Er werd ook intensief samengewerkt met de vakpers, middels advertenties en redactionele dossiers. Zo verschenen o.a. vier 'Flandern-Reports' van telkens 16 bladzijden in het belangrijkste Duitse vakblad voor groenten en fruit. De Flandria-nieuwsbrief kreeg vier nieuwe edities. Ook waren er diverse deelnames aan huisbeurzen van de belangrijkste klanten.

2. Frankrijk

In Frankrijk werden ook de promotionele inspanningen van de laatste jaren verder gezet. Direct mailings van de Franstalige Flandria-nieuwsbrief, persoonlijke bezoeken en publicaties in vakbladen waren de belangrijkste elementen om de contacten met de grootdistributie te onderhouden. Flandria tekende op 7 en 8 oktober ook present op het Forum Végétale en het Événement Fruit & Légumes te Angers.

Daarnaast waren er affichecampagnes en degustaties op diverse verkooppunten. Ook hier werden er bij de grootdistributie folderacties gehouden.

3. Andere landen

Advertenties in belangrijke internationale vakbladen en adresboeken communiceerden het overkoepelende concept van de 'Groene Boog' naar een internationaal publiek. Op die manier kwamen ook heel wat redactionele artikels over de Vlaamse tuinbouwsector in deze vakbladen. Overige inspanningen werden gekoppeld aan beursdeelnames of andere acties van exporteurs. Hiertoe werd nauw samengewerkt met Fresh Trade Belgium.

4. Beursdeelnames

Beursdeelnames blijven een zeer belangrijk medium om een zichtbare aanwezigheid op markten te genereren en een vinger aan de pols te houden bij de buitenlandse aankopers van groenten en fruit. Dergelijke deelnames stellen de exporteurs en vertegenwoordigers uit de Vlaamse tuinbouwsector in staat om op korte tijd zeer intensieve handelsgesprekken te voeren. De VLAM richtte telkens een groepsstand in, waar exporteurs en vertegenwoordigers uit de sector hun handelspartners konden ontmoeten.

Van 7 tot 9 februari vond de internationale groente- en fruitwereld opnieuw de weg naar de hallen van de Messe Berlin om een bezoek te brengen aan FruitLogistica. Met 50.000 bezoekers uit 125 landen, een absoluut record, was dit weer de plek bij uitstek om handelsrelaties te onderhouden, nieuwe contacten te leggen en nieuwe producten te ontdekken. Ook andere records sneuvelden: 2.110 standhouders uit 68 landen wilden dit internationale evenement niet missen en spaarden kosten nog moeite om een opvallende stand te bouwen.

Freshcongress 2008 vond van 21 tot 23 mei plaats in Antwerpen en werd georganiseerd door Freshfel Europe en Eurofruit Magazine. Fresh is Europa's belangrijkste conferentie voor professionals in de sector van verse groenten en fruit. Jaarlijks wordt deze conferentie bezocht door meer dan 300 directeurs en managers van bedrijven uit de volledige keten: productie, logistiek, verwerking en verkoop. De VLAM was sponsor van dit internationale evenement. Op de stand werden de kwaliteitsvolle groenten en fruit onder het 'Groene Boog'- en het Flandria-label in de kijker geplaatst.

World Food Moscow vond plaats van 23 tot 26 september en is een algemene voedingsbeurs die het referentiepunt vormt voor de handel in voedingswaren met Oost-Europa. De beurs in het Expo-centrum van Moskou is zeer snel gegroeid op vlak van grootte en kwaliteit. De voeding-, retail- en horecasectoren trekken nu namelijk de aandacht van de vele voedselverwerkers en leveranciers van de hele wereld. De stand van de VLAM werd bevolkt door maar liefst elf exportbedrijven. De interesse van de Russische markt gaat vooral uit naar de Belgische Conférence-peren. Maar liefst 40% van de totale Belgische perenexport vertrekt naar Rusland. In het spoor van de Conférence-peren vinden ook steeds meer groenten hun weg naar de Russische afzetmarkt.

5. EU-campagne witloof

In 2008 startte het derde en laatste jaar van het 'Europees programma voor de promotie van witloof in Duitsland'. Dit project, waarvan het VBT de aanvrager is, kan rekenen op 50% Europese cofinanciering voor de promotie van witloof op de Duitse markt. De consumptie per persoon per jaar bedraagt in Duitsland slechts 300 gram, dit ten opzichte van zo'n 7 kg in België. Indien via deze campagne de 80 miljoen Duitse consumenten kunnen overtuigd worden wat vaker witloof te eten, resulteert dit in een enorm bijkomend marktpotentieel.

VERWANTE ORGANISATIES

7. VLAAMS CENTRUM VOOR BEWARING VAN TUINBOUWPRODUCTEN (VCBT)

In tijden van economische recessie is profilering meer dan ooit belangrijk. Voor de Belgische tuinbouwsector betekent dit dat kwaliteit en bewaarbaarheid essentieel zijn als wapen tegen de stijgende competitie op Europees en mondiaal vlak. Dit wordt bevestigd door het toegenomen succes van de sector op verre exportmarkten. Verdere verbetering van de kwaliteit, en onderzoek naar innovatieve naoogsttechnologie blijft echter noodzakelijk. Het VCBT heeft ook in 2008 hiertoe haar bijdrage geleverd via technologische dienstverlening, het geven van voorlichting en het uitvoeren van onderzoek met betrekking tot kwaliteit en bewaring van tuinbouwproducten.

Na enkele jaren van beperkte investeringen is het VCBT met een inhaalbeweging gestart. De laatste kinderziekten van de nieuwe sturing van het koelsysteem zijn intussen verholpen, en een studie voor de upgrade van de installaties voor bewaring onder gecontroleerde atmosfeer werd opgestart. Ook werden er bijkomende investeringen gedaan in laboratoriumapparatuur voor routinemetingen van kwaliteitseigenschappen van groenten en fruit die er vooral op gericht waren om de efficiëntie in het laboratorium te verbeteren. De nieuwe ontwikkelingen in de naoogsttechnologie vereisen steeds meer performante en gespecialiseerde apparatuur, en het VCBT zal ook in de volgende jaren bijkomende investeringen moeten doen om onderzoek van topniveau te kunnen uitvoeren ten dienste van de tuinbouwsector.

Op 19 juni organiseerde het VCBT samen met Fresh Trade Belgium in Leuven een seminarie rond kwaliteit en transport, dat door een vijftigtal deelnemers werd bijgewoond. De uiteindelijke kwaliteit van tuinbouwproducten wordt beïnvloed door alle stappen van de keten, en transport is hierbij een belangrijke schakel. Het VCBT zal in de toekomst een nauwere samenwerking met de transportsector trachten te realiseren.

Ook in 2008 werden de ISO 17025- en GEP-accreditaties behouden ondanks de hoge eisen die gesteld worden met betrekking tot organisatie van het laboratorium en technische expertise. Kwaliteitstesten op paprika worden vanaf 2008 ook op een geaccrediteerde wijze uitgevoerd, en een verdere uitbreiding van de scope van de accreditatie naar smaak- en aromametingen wordt momenteel onderzocht. Het behouden van deze accreditaties was niet mogelijk zonder de enthousiaste betrokkenheid en inzet van het personeel. Dit is van belang, want accreditaties zijn een waarborg voor onderzoek van

hoog niveau. In dit kader werden ook de eerste procedures die de administratieve werking van het VCBT beschrijven in het kwaliteitshandboek van het VCBT opgenomen. Van deze gelegenheid zal gebruik gemaakt worden om de administratieve samenwerking tussen het VCBT en het VBT grondig te herzien en te stroomlijnen.

Tabel 2: Jaarlijkse bepaling van pluktijdstippen hardfruit

Plukdata appel 2008		Plukdata peer 2008	
Cultivar	Plukvenster voor lange bewaring	Cultivar	Plukvenster voor lange bewaring
Belgica	1 - 6 september	Conférence	1 - 12 september
Boskoop	20 - 24 september	Doyenné	12 - 18 september
Braeburn	22 - 27 oktober	Durondeau	28 augustus - 4 september
Cox's	6 - 10 september		
Elstar	5 - 10 september		
Gala	4 - 7 september		
Golden	20 - 27 september		
Greenstar	4 - 8 oktober		
Jonagold en -mutanten	12 - 26 september		
Jonagored	12 - 26 september		
Kanzi	15 - 20 september		
Pinova	25 - 3 oktober		

Dit onderzoek werd gefinancierd door de fruitveilingen en ADLO.

Bestuursorganen en personeel

De Raad van Bestuur van het VCBT is als volgt samengesteld:

- **Leden**

J. De Baerdemaeker (voorzitter)
D. Bertels (ondervoorzitter groenten)
C. Timmermans (ondervoorzitter fruit)
P. Appeltans (afgevaardigd bestuurder)
P. Coppin
W. Keulemans
K. Michiels
P. Vrancken

- **Waarnemende leden**

B. De Moor
K. Jespers
H. Vandendriessche

- **Wetenschappelijk coördinator**

B. Nicolai

- **Bestuurscomité**

J. De Baerdemaeker (voorzitter)
D. Bertels (ondervoorzitter groenten)
C. Timmermans (ondervoorzitter fruit)
P. Appeltans (afgevaardigd bestuurder)

- **Adviesraden**

De Telersadviesraden Fruit en Groenten worden voorgezeten door respectievelijk C. Timmermans en D. Bertels, en hebben vertegenwoordigers van de veilingen en directeurs van de proeftuinen als lid.

De Wetenschappelijke Adviesraad wordt voorgezeten door J. De Baerdemaeker en heeft, naast de ondervoorzitters Fruit en Groenten, vier professoren van de K.U.Leuven en vier onafhankelijke experts als lid.

- **Personeel**

E. Bobelyn (kwaliteitsverantwoordelijke)
S. Clauwers (laboratoriumtechnoloog)
T. Daelemans (laboratoriumtechnoloog)
E. Dekempeneer (laboratoriumtechnoloog)
B. Deprez (analist-programmeur),
A. Schenk (werkleider)
C. Soontjens (laboratoriumtechnoloog)
J. Tirry (verantwoordelijke technische ondersteuning)
B. Vandebosch (laboratoriumtechnoloog)
B. Verlinden (werkleider)

Onderzoeksgroep Naoogsttechnologie K.U.Leuven:
23 onderzoekers

8. VBT-KISTENPOOL EN EURO POOL SYSTEM (EPS)

8.1. VBT-Kistenpool

VBT-Kistenpool cvba werd in 1992 opgericht met het doel onder meer te komen tot meer uniformiteit in het verpakkingsmateriaal – specifiek de kisten – gebruikt bij de tuinbouwveilingen. Op vandaag zijn alle VBT-veilingen lid van VBT-Kistenpool. VBT-Kistenpool is op haar beurt één van de aandeelhouders van Euro Pool System.

8.2. Euro Pool System (EPS)

Euro Pool System werd eveneens in 1992 opgericht door drie poolorganisaties, uit Nederland, Duitsland en België (VBT-Kistenpool). Op vandaag is het hoofdkantoor van EPS International B.V. gevestigd in Nederland. EPS telt 130 medewerkers verdeeld over zeven landen, waaronder België – waar het Benelux kantoor gevestigd is in Sint-Katelijne-Waver.

Euro Pool System is een logistieke dienstverlener van meermalig te gebruiken verpakkingen. De depots zijn de spil in een supply chain van meermalig te gebruiken verpakkingen. De organisatie beschikt onder meer over 100 miljoen blauwe en groene kratten. Producenten kunnen bij de depots schone lege bakken huren en direct meenemen. Desgewenst bezorgt EPS de lege bakken. De bakken worden gebruikt voor het transport van versproducten – waaronder groenten en fruit. De volle bakken belanden – via veilingen, inpakkers en groothandelaars – bij de distributiecentra van de retailers. Hierna gaan de producten naar de winkels. De lege fusten worden weer bij een depot ingeleverd of door EPS opgehaald. Alle ingeleverde bakken worden volgens strenge hygiënenormen gereinigd en weer in roulatie gebracht.

EPS heeft 40 depots in heel Europa. In België beschikt EPS onder meer over een depot bij de Mechelse Veilingen, de REO Veiling, in Zellik en in Halle. Op al deze locaties zijn wasinstallaties actief voor het reinigen van de kisten.

1. Kerncijfers

2008 is een tevredenstellend jaar geweest voor EPS. De omzet bedroeg ruim €189 miljoen. Europees werden 565 miljoen trips gerealiseerd – tegenover 457 miljoen in 2007. Het aantal kistenbewegingen in België bedroeg 156 miljoen – een stijging van 13 % ten opzichte van 2007 (138 miljoen). De VBT-veilingen realiseerden afgerond 75 miljoen kistenbewegingen – tegenover 68 miljoen in 2007. De tuinbouwveilingen blijven daarmee een belangrijke gebruiker van EPS-kisten.

Het gebruik van klappakken bleef ook in 2008 stijgen. Duitsland, Spanje, Italië en Frankrijk zijn volledig omgeschakeld naar groen klap. Het aantal trips in groene klappakken steeg hiermee naar 192 miljoen. De omzet in blauw klap steeg naar 139 miljoen trips – mede door de omschakeling van star naar klap door enkele grootwinkelbedrijven. De omzet in star bleef nagenoeg op peil – in 2008 werden 231 miljoen trips gerealiseerd.

2. Logistiek

In 2008 was er zowel vernieuwing als uitbreiding van het Europees depotnetwerk.

In België is eind 2008 gestart met de renovatie van de wasserijen op de REO Veiling – deze moeten eind 2009 volledig operationeel zijn. In Zellik komt er een uitbreiding van de wascapaciteit van 4.000 bakken per uur tegen medio 2009. Eind 2008 is gestart met een voorstudie ter vernieuwing en uitbreiding van het depot te Sint-Katelijne-Waver, in samenwerking met de Mechelse Veilingen.

In Nederland werd het nieuw depot op Fresh Park Venlo in gebruik genomen. De ruwbouw werd medio 2007 opgeleverd, waarna gestart werd met de installatie van de wasserijen. Het betreft een hall van om en bij de 16.000m² met een wascapaciteit van 8.000 bakken per uur. In totaal zullen er 40 miljoen returns worden behandeld per jaar – zowel star als klap.

In Duitsland werden naast additionele wascapaciteit in Mutterstadt en Dortmund, twee bijkomende depots met wascapaciteit geopend in Magdeburg en München. Dit brengt de totale wascapaciteit in Duitsland op 145 miljoen wasbeurten per jaar.

In september 2008 werd in Madrid een returncenter geopend met wascapaciteit in een geïntegreerd ketenproject met een Spaanse retailer.

3. Misbruik

Misbruik van EPS-bakken blijft binnen de organisatie een belangrijk aandachtspunt. In 2008 zijn extra maatregelen genomen om misbruik te bestrijden. Deze zullen in 2009 onverkort worden doorgezet. Er werd intern op Europees niveau een speciale werkgroep opgericht die door nauw contact en overleg goede resultaten heeft geboekt.

4. Research & Development

Tracing & tracking

RFID is in 2008 verder ontwikkeld. Op het depot te Zellik is bewezen dat de leesbetrouwbaarheid van bakken uitgerust met 2D matrixcode en RFID aanzienlijk is verhoogd. Als eerste is EPS erin geslaagd om een Europallet met 304 kratten te scannen met 100% leesbetrouwbaarheid. In 2009 stapt EPS in een ketenintegratieproject met een Belgische retailer – een T&T-project op grote schaal gebruik makend van zowel RFID als barcode.

Vision Control systeem

EPS heeft in 2008 software ter visuele identificatie van retourfust op Europallets verder ontwikkeld. Met behulp van het Vision Control systeem kunnen kratten van diverse afmetingen, gestapeld op Europallets, bij retour automatisch worden geteld en geïdentificeerd. Deze toepassingen worden sinds maart 2008 in Duitsland gebruikt voor het controleren van de retour van groene klappakken.

5. Plannen en verwachtingen

EPS gaat zich in 2009 nog meer richten op samenwerking met de Europese grootwinkelbedrijven en ketenintegratie. De resultaten die de huidige projecten opleveren ondersteunen die visie. De gecontracteerde commerciële projecten geven vertrouwen voor de verdere Europese groei van Euro Pool System.

9. DIENST VOOR RESIDUCONTROLE (DRC)

De vzw Dienst voor Residucontrole – kortweg DRC – werd eind 1977 opgericht vanuit de veilingsector. Vanaf het begin had DRC een coördinerende taak bij de residu-overwaking voor de producten gecommmercialiseerd door de aangesloten veilingen. De residucontrole moest leiden tot meer vertrouwen vanwege de klanten in de tuinbouwproducten en een betere verkoop. Op vandaag staat het item 'residuen van gewasbeschermingsmiddelen' nog steeds in de kijker. De basistaken van DRC zijn in de loop van de tijd dan ook niet echt veranderd:

- Opstellen en uitvoeren van een strikt residumonitoringplan;
- Opstellen van advieskaarten;
- Oplossingen aanreiken bij teelten met een tekort aan erkende middelen.

Op 11 juni 2008 – algemene vergadering – telde de vereniging 26 leden. De raad van bestuur wordt gevormd door 19 stemgerechtigde bestuursleden en zes adviserende leden. In 2008 vergaderde de raad van bestuur vier maal, nl. op 11 maart, 3 juni, 16 september en 13 december.

1. Residubewaking

Jaarlijks wordt een DRC-residubewakingsplan opgesteld en bijgewerkt. Het plan beschrijft de staalnamefrequentie en de te analyseren parameters, alsook een sanctiereglement in geval van non-conformiteiten bij de resultaten. De basis voor de opmaak van dit plan ligt bij een aantal wettelijk voorziene zaken en ook bij een uitgebreide risico-evaluatie voornamelijk op basis van historische gegevens.

Sinds 2008 wordt hiervoor samengewerkt met het VBT en dus ook met de veilingen die geen lid zijn bij DRC. Dit heeft geresulteerd in een 'nationaal residubewakingsplan' voor de versmarkt. Met het oog op een breed draagvlak vanuit de primaire plantaardige sector, is dit een belangrijke stap in een verdere geharmoniseerde aanpak van deze materie.

De staalnemer van DRC nam ook in 2008 enkel stalen in het kader van de vooroogstcontrole bij bladgewassen en bij tomaten.

Voor de analyse van de productstalen die zowel bij vooroogstcontrole als bij de monitoring genomen worden, wordt voornamelijk beroep gedaan op de diensten van Fytolab te Zwijnaarde. Belangrijk hierbij is dat de deelnemende labo's analyses kunnen aanbieden op basis van de modernste analysetechnieken met een brede scope.

2. Advieskaarten

Het opstellen van de DRC-advieskaarten per teelt blijft één van de belangrijkste activiteiten van DRC. Telers krijgen op deze manier deskundig en onafhankelijk advies over de mogelijkheden op het vlak van gewasbescherming voor hun teelt(en). Ook in het kader van diverse lastenboeken zijn dit belangrijke documenten.

Aangezien de erkenningen van gewasbeschermingsmiddelen zodanig snel kunnen wijzigen, werd vanaf 2008 beslist om tussentijdse updates met wijzigingen te publiceren (enkel elektronisch). Voor de leden zijn deze vrij beschikbaar, aan derden wordt de mogelijkheid geboden om zich te abonneren op deze informatie.

Niet alleen de versmarkt maar ook de groenteteelt met bestemming verdere verwerking, maakt reeds jaren gebruik van deze handige boekjes. Ook onder meer fytohandel, certificatie-instellingen en teeltvoorlichters tonen steeds meer interesse in deze overzichten.

3. Erkenningen en importtoleranties

September 2008 zal voor velen in het geheugen gegrift blijven als hét moment waarop de MRL's in Europa geharmoniseerd werden. Hierdoor wordt alleszins vermeden dat nog langer importtoleranties aangevraagd moeten worden, om de export van bepaalde groenten en fruit naar andere Europese lidstaten veilig te stellen.

Dit betekent echter niet dat op het vlak van export nu alle problemen van de baan zijn. Integendeel, de sector wordt nu geconfronteerd met residu eisen van buiten de EU (voornamelijk Rusland) of extra eisen vanuit de handel. In samenwerking met het VBT, werd daarom veel aandacht besteed aan de vergelijking van deze normen met de Europese en werd ook de haalbaarheid van deze normen getoetst aan bestaande situaties.

De meeste aandacht van DRC blijft uiteraard uitgaan naar een gebrek aan erkenningen voornamelijk in kleine teelten. Diverse werkgroepen kleine teelten (glasgroenten, vollegrondsgroenten, zachtfruit en hardfruit) komen daarvoor minimaal jaarlijks samen om de prioriteiten op dit vlak vast te leggen.

Regelmatig overleg met onder meer overheden, fytofirma's en buitenlandse contacten heeft ook in 2008 geresulteerd in de opmaak van diverse erkenningaanvragen en -goedkeuringen.

4. Onderzoek

DRC wil tevens een 'kenniscentrum' voor voedselveiligheid vormen, dat verder gaat dan (residuen van) gewasbeschermingsmiddelen. Vandaar dat in 2008 met de betrokken telersverenigingen een screening werd voortgezet naar residuen, zware metalen en microbiologische contaminatie. De resultaten van dit onderzoek wordt met de leden gedeeld en de oorzaken van eventuele afwijkende resultaten worden nagegaan. De resultaten worden besproken met experts op deze domeinen. Mocht de sector in de toekomst (vanuit handel of overheid) geconfronteerd worden met deze zaken, zullen deze thema's alleszins vanuit een zekere ervaring benaderd kunnen worden.

Na overleg met het FAVV, werd gewerkt aan een aangepast vooroogst controlesysteem voor bladgewassen onder glas. Er wordt voornamelijk voorgesteld om de moderne analysetechnieken in het systeem te integreren. Bedoeling is om hiermee vanaf 2009 van start te kunnen gaan.

1. EVOLUTIE VAN DE VEILINGOMZET EN -AANVOER

1.1. Omzet VBT-veilingen

Het jaar 2008 eindigde voor alle veilingen samen met een lichte omzetsijging (+1,6%) ten opzichte van 2007. Voor de producenten namen de moeilijkheden in 2008 grotere proporties aan. De productiekosten werden er allerminst goedkoper op, de energieprijzen kende ongeziene hoogten en de rendementen kwamen onder druk te staan. Daarnaast wekten de lage klokprijzen en hoge winkelprijzen grote frustraties op. Al meer dan tien jaar lang zijn de prijzen van veel verse producten op hetzelfde niveau gebleven en was er geen sprake van indexering. Europese retailers blijken oppermachtig en kunnen de prijzen naar hun hand zetten.

Opnieuw werd in 2008 een tweespalt vastgesteld tussen groente- en fruitveilingen. Daar waar in 2006 iedere veiling vooruitgang boekte, waren het in 2007 en 2008 vooral de fruitveilingen die een verhoogd zakencijfer kenden. Kortom het tuinbouwjaar 2008 was zeer wisselend naargelang de teelt.

Hierna volgt voor de individuele veilingen een toelichting bij de omzet, gerealiseerd met door de telers aangevoerde producten. De andere omzet uit o.a. dienstverlening is hierbij niet meegerekend.

De grootste veiling van het land, de **Mechelse Veilingen**, daalde het tweede jaar op rij – na topjaar 2006 – opnieuw in omzet. In vergelijking met 2007 werd 6% minder omzet gedraaid voor een totaal van €203,9 miljoen. De slechte middenprijzen, gecombineerd met de hoge productiekosten, veroorzaakten een algemene crisis bij groentetelers. Voor vollegrondsgroenten, uitgezonderd asperges, werden over de gehele lijn slechte resultaten geboekt. Wat betreft glasgroenten kenden tomaten nog eenzelfde prijs als het jaar voordien, maar zakten de resultaten voor andere serreteelten onderuit. Zodoende werd de negatieve tendens van 2007 verder gezet.

De **REO Veiling** kende voor het jaar 2008 een bijna vergelijkbare omzet ten opzichte van 2007, hoewel er meer groenten verkocht werden. Het aantal geveilde verpakkingseenheden steeg met ruim één miljoen, van 41,4 naar 42,4 miljoen. Ook bij deze veiling waren de lagere middenprijzen een doorn in het oog. De omzet bedroeg €141 miljoen, een kleine daling van net 1% ten opzichte van 2007. Ten opzichte van 2006 werd echter 12% minder omzet geboekt. De vertraging van het vollegrondseizoen leverde Belgische prei, het belangrijkste product uit het REO-assortiment, aanvankelijk geen windeieren op, daar men zich hier kwam bevoorraden. Daarna volgde echter een prijsdaling. De witloofhandel was voor de REO Veiling echter een rampjaar. Voor serregroenten was het slajaar evenmin een succes.

Tijdens 2008 moest **Veiling Hoogstraten** lichtjes aan omzet inboeten ten opzichte van 2007. Deze veiling sloot het jaar 2008 af met een opbrengst van €115,4 miljoen, een afname van 2% ten opzichte van het recordjaar 2007. Desondanks kan zeker opnieuw van een mooi seizoen gesproken worden.

Vooraf met aardbeien werd succes geoogst, meer dan de helft van de omzet werd hiermee behaald. Opnieuw verkocht Veiling Hoogstraten meer dan 20 miljoen kg. Nochtans was het aardbeienjaar in sommige regio's geen echte hoogvlieger in 2008. Voor glasgroenten verliep het jaar minder naar wens. Specialties daarentegen groeiden zowel qua areaal als qua omzet. Een trend die zich hopelijk in 2009 zal verderzetten.

De **BFV** verbeterde zijn zakencijfer in 2008 met 15% ten opzichte van 2007, een nieuwe topomzet werd hierbij gerealiseerd. De totale fruitomzet oversteeg het jaar voordien de kaap van €100 miljoen, het besproken jaar werd een omzet van €116,7 miljoen gedraaid. Het hardfruitjaar was globaal genomen niet slecht. Wat betreft aardbeien kon de betere najaarsperiode de markt nog recht trekken.

Bij **Veiling Borgloon** lag de omzet van 2008 in vergelijking met 2007 op +8%. De totale omzet bedroeg €64,6 miljoen, een stijging van €5 miljoen ten opzichte van 2007. In 2008 werd een persoonlijk record gevestigd. De omzet bestond voor 70% uit hardfruit, wat vooral te danken was aan de perenomzet. Aardbeien maakten 20% uit van de omzet, kleinfruit 10%.

De omzet van **Veiling Haspengouw** kwam op €62,4 miljoen, waarmee ook deze veiling meteen een nieuw record vestigde. De omzet steeg 11% boven deze van 2007. Dit ondanks een daling in het fruitaanbod van 115.000 ton in 2007 naar 95.000 ton in 2008. Het aanbodverlies werd vooral veroorzaakt door de slechte perenoogst en de vorst tijdens de bloei van zure kersen. Het goede zakencijfers was een gevolg van de aanhoudend uitstekende perenprijzen en het gunstige appelseizoen tijdens het eerste deel van 2008. Het jaar eindigde voor appels echter in mineur.

Veiling Brava kende in 2008 een omzetsijging van ongeveer 10%. Met een totaal van €58,5 miljoen werd een recordomzet gerealiseerd. Dit ondanks het zeer slechte witloofjaar. Witloof bepaalt een groot deel van de Brava-aanvoer.

Veiling Profruco kon de toenemende omzetstijging van de twee laatste jaren niet opnieuw waarmaken. Voor het op de veiling aangevoerde product vond er tijdens 2008 een daling van 15% plaats ten opzichte van 2007. In totaal telde de omzet €18,4 miljoen. Het slecht begonnen perenseizoen in de zomer van 2008 zorgde onder meer voor het gedaalde zakencijfer. Ook het aardbeienaanbod nam af, maar de goede middenprijzen konden het lage aanbod enigszins compenseren.

Voor het jaar 2008 onderging **LTV** een omzetsdaling van bijna 5% ten opzichte van 2007. In totaal bedroeg het zakencijfer bijna €10 miljoen.

De omzet van **Veiling Wépion** daalde met 6% ten opzichte van 2007. In totaal werd een omzet van €1,4 miljoen geregistreerd.

Tabel 3: Omzet VBT-veilingen per deelsector – 2003-2008

1000 €	Groenten	Fruit	Totale omzet
2003	474.524	281.392	755.916
2004	360.582	269.405	629.987
2005	432.894	280.606	713.499
2006	490.573	305.193	795.763
2007	454.318	325.547	779.866
2008	450.706	341.544	792.250

Tabel 4: Omzet VBT-veilingen per deelsector – 2008

	Groenten	Fruit	Totale omzet
BFV	1.578.888	115.077.733	116.656.621
BORGLOON	1.152	64.575.457	64.576.609
BRAVA	47.902.834	10.557.042	58.459.876
HASPENGOUW	-	62.448.005	62.448.005
HOOGSTRATEN	58.883.715	56.520.715	115.404.430
LTV	7.527.258	2.420.725	9.947.983
MECHELSE VEILINGEN	203.299.300	660.394	203.959.693
PROFRUCO	154.347	18.197.909	18.352.255
REO VEILING	131.358.772	9.660.610	141.019.382
WEPION	-	1.425.191	1.425.191
TOTAAL	450.706.265	341.543.780	792.250.045

Tabel 5: Omzet VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007	2008	2008/2007 (%)
BFV	101.131.902	116.656.621	115
BORGLOON	59.607.053	64.576.609	108
BRAVA	53.308.819	58.459.876	110
HASPENGOUW	56.046.054	62.448.005	111
HOOGSTRATEN	117.634.729	115.404.430	98
LTV	10.442.537	9.947.984	95
MECHELSE VEILINGEN	216.329.748	203.959.693	94
PROFRUCO	21.497.237	18.352.255	85
REO VEILING	142.352.942	141.019.382	99
WEPION	1.514.495	1.425.191	94
TOTAAL	779.865.515	792.250.045	101,6

1.2. Aanvoer VBT-veilingen

Ondanks de mindere resultaten, verschilde het jaar 2008 wat groenten betrof niet zo sterk van 2007. Vooral fruit maakte in 2008 het verschil, waardoor het totale omzetcijfer hoger lag. Nochtans waren er enkele niet zo fraaie uitschieters. Het agressieve zomerweer zorgde voor veel problemen in de aardbeiensector. De perenoogst was op zijn beurt zeer zwak door het ongunstige voorjaarsweer. Ook bladgewassen waren niet opgewassen tegen dergelijke omstandigheden.

De aanvoer van de belangrijkste VBT-producten lag lager dan in 2007. Het hardfruitseizoen 2007/2008 telde een hogere aanvoer en omzetcijfer in vergelijking met 2006/2007.

Hieronder volgt een overzicht van aanvoer, middenprijs en omzet van de belangrijkste VBT-producten.

Tabel 6: Aanvoer, prijs en omzet belangrijkste producten VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007			2008		
	Aanvoer	Prijs (€)	Omzet (€)	Aanvoer	Prijs (€)	Omzet (€)
AARDBEIEN (kg)	39.899.917	2,520	100.547.791	36.799.498	2,766	101.787.411
APPELEN (kg)	247.534.554	0,387	95.795.872	209.402.675	0,459	96.115.828
BLOEMKOLEN/VG (st)	12.572.576	0,792	9.957.480	12.417.688	0,671	8.332.269
KOMKOMMERS (st)	74.442.209	0,262	19.503.859	71.039.560	0,250	17.759.890
KROPSLA/SE+VG (st)	137.127.906	0,275	37.710.174	138.469.434	0,293	40.571.544
PAPRIKA (kg)	21.595.626	1,420	30.665.789	22.310.624	1,318	29.405.402
PEREN (kg)	226.275.100	0,456	103.181.446	173.386.800	0,749	129.866.713
PREI (kg)	61.076.488	0,344	21.010.312	63.973.895	0,405	25.909.427
TOMATEN (los+tros) (kg)	200.094.196	0,810	162.076.299	206.857.458	0,779	161.141.960
WITLOOF (kg)	48.354.997	0,990	47.871.447	54.405.084	0,797	43.360.852
TOTAAL TOP 10	1.078.805.530		628.320.469	998.639.445		654.251.296

Tabel 7: Aanvoer belangrijkste groenten VBT-veilingen – 1999-2008

GROENTEN		1999	2000	2001	2002
Tomaten (los+tros)	ton	210.453	181.297	192.396	189.887
Serresla	x 1000 st	180.152	163.706	164.570	152.166
Prei (kg)	ton	45.753	51.924	46.952	47.560
Witloof	ton	32.867	41.196	43.003	44.372

Tabel 8: Omzet belangrijkste groenten VBT-veilingen – 1999-2008

GROENTEN		1999	2000	2001	2002
Tomaten (los+tros)	x € 1000	150.908	170.515	146.518	171.179
Serresla	x € 1000	52.992	48.891	63.664	47.189
Prei (kg)	x € 1000	20.772	15.214	30.941	21.782
Witloof	x € 1000	42.091	35.802	49.908	46.533

Tabel 9: Aanvoer belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen – 1998/99-2007/2008*

(seizoen)		1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002
Appelen	ton	249.307	322.086	281.449	239.912
Peren	ton	130.618	139.473	160.363	73.321
(kalenderjaar)		1999	2000	2001	2002
Aardbeien	ton	36.326	39.630	35.116	36.426

*Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

Tabel 10: Omzet belangrijkste fruitsoorten VBT-veilingen – 1998/99-2007/2008*

(seizoen)		1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002
Appelen	x € 1000	65.916	73.216	70.925	75.812
Peren	x € 1000	67.209	77.446	75.531	66.429
(kalenderjaar)		1999	2000	2001	2002
Aardbeien	x € 1000	79.946	82.236	83.330	90.481

*Het hardfruitseizoen loopt van 1 augustus t.e.m. 31 juli

2003	2004	2005	2006	2007	2008
207.970	213.436	206.026	206.704	200.094	206.857
164.553	151.517	147.684	147.960	134.914	136.230
50.593	65.850	63.420	59.706	61.076	63.974
46.348	44.891	46.897	46.646	48.355	54.405

2003	2004	2005	2006	2007	2008
199.904	129.879	163.376	167.224	162.076	161.142
59.135	39.840	54.348	50.026	37.291	40.571
29.243	17.713	21.309	39.466	21.010	25.909
38.094	42.287	43.145	51.080	47.871	43.361

2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
234.671	229.142	252.370	229.451	234.679	242.791
144.045	145.172	185.581	176.307	202.282	212.475
2003	2004	2005	2006	2007	2008
36.954	42.802	39.902	38.438	39.890	36.799

2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
74.625	81.116	67.095	77.320	88.581	104.643
77.208	83.764	92.419	107.601	93.363	124.510
2003	2004	2005	2006	2007	2008
107.411	96.604	94.445	90.367	100.523	101.787

2. GROENTEN

2.1. Glasgroenten

Serreproducten scoorden in 2008 vaak wat lager dan in 2007. De zomer van 2008 kende geen genade voor zowat alle zomer- en tevens andere groenten. Er was doorgaans minder zon, maar wel was het warmer en vochtiger dan normaal.

Tomaten vormden nog steeds de hoofdmoot op de VBT-veilingen. Ze waren goed voor meer dan de helft van de totale omzet serregroenten. De prijs van losse tomaten ging in 2008 achteruit, terwijl de prijs voor de trostomaten dezelfde bleef als in 2007.

De noteringen van paprika kenden voor het tweede opeenvolgende jaar een daling. Ook andere producten kregen rake klappen. De omzet van komkommers daalde, aubergines deden het evenmin goed. De aanvoer van deze laatste lag hoog, de middenprijs en omzet lagen een stuk lager.

Kropsla en andere slasoorten behaalden weliswaar een iets hogere prijs vergeleken met 2007, maar bleven desalniettemin steken op een uitzonderlijk laag niveau.

Tabel 11: Aanvoer en middenprijs glasgroenten VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008	
	Aanvoer	Prijs	Aanvoer	Prijs
	stuk-kg-bussel	€/stuk-kg-bussel	stuk-kg-bussel	€/stuk-kg-bussel
ANDIJVIE (st)	792.007	0,509	570.009	0,752
ASPERGES (kg)	4.020	4,062	7.950	4,869
AUBERGINES (kg)	5.178.979	1,249	6.361.538	0,933
AUGURKEN (kg)	2.880	1,416	33.050	0,859
BLOEMKOLEN (st)	389.095	1,086	537.403	1,217
COURGETTES (st) *	26.846.271	0,249	29.886.381	0,200
EIKENBLADSLA (st)	4.742.700	0,411	6.384.838	0,442
KOMKOMMERS (st)	74.442.209	0,262	71.039.560	0,250
KRULANDIJVIE (st)	1.352.112	0,710	991.943	0,851
LOLLO BIONDA (st)	8.927.871	0,321	8.524.583	0,491
LOLLO ROSSA (st)	4.698.103	0,329	4.767.784	0,462
PAPRIKA LOS (kg)	21.595.626	1,420	22.310.624	1,318
RODE SLA (st)	92.916	0,425	113.582	0,442
SELDER GROEN (st+bu)	2.937.872	0,471	3.077.925	0,348
SERRESLA (st)	134.914.478	0,276	136.230.189	0,298
SNIJBONEN (kg)	292.351	2,150	328.991	2,165
SPINAZIE (kg)	328.834	1,956	291.282	1,855
STAAKBONEN (kg)	9.936	3,697	7.372	3,770
STRUIKBONEN (kg)	78.209	2,548	79.437	2,694
TOMATEN LOS (kg)	113.097.042	0,778	117.247.863	0,724
TOMATEN TROS (kg)	86.997.154	0,852	89.609.595	0,851
VELDSLAL (kg)	2.898.302	3,751	2.919.863	2,840

* Serre- en openluchtteelt

1. Losse tomaten en trostomaten

De tomatenhandel kreeg het tijdens 2008 vaak zwaar te verduren. Grote volumes, prijsdalingen en stijgende energieprijzen waren hiervoor verantwoordelijk. Het besproken jaar werd gemiddeld ruim meer geboden voor de trosvariant. De totale middenprijzen van losse en trostomaten bedroegen respectievelijk 0,72 en 0,85 €/kg.

De VBT-aanvoercijfers voor 2008 voor losse en trostomaten stegen 4 en 3% ten opzichte van 2007. In totaal werden 117,2 miljoen kg losse en 89,6 miljoen kg trostomaten verkocht op de veilingen. De productie lag reeds bij aanvang van het seizoen hoger dan in 2007, dat een verlate start kende wegens het donkere weer.

Van mei tot en met juli werden betere klokprijzen verkregen ten opzichte van 2007. Begin juli zorgde het kwakkelweer voor een zwakke markt. Typische zomergroenten zakten sterk onderuit. Alleen tomaten vormden een uitzondering en werden die periode nog aan vrij behoorlijke prijzen verkocht. Daarna ging de prijs alleen maar bergafwaarts tot begin augustus een absoluut dieptepunt werd bereikt.

De barslechte prijsvorming van tomaten kwam vooral tot uiting in augustus. Een prijsval voor tomaten is op dat moment niet ongewoon, maar de cijfers van augustus 2008 waren wel erg laag.

De slechte zomer was één van de boosdoeners. Het grote aanbod in binnen- en buitenland deed eveneens geen goed aan de handel. Mogelijke factoren die meespeelden waren bijvoorbeeld de overschakeling van Spaanse producenten op tomaten, vanwege de residuproblemen met paprika, en de grote tomatenaanvoer uit onder meer Marokko.

In september herstelde de slecht draaiende tomatenmarkt weer een beetje, hoewel de prijzen duidelijk ondermaats bleven. Eén van de redenen voor de mindere markt was opnieuw het grote aanbod in het buitenland. Ook het duistere weer hield de consument op een afstand. Normaalgezien kent de nazomerperiode een goede marktsituatie.

Vanwege krapte op de Europese tomatenmarkt en het uitblijven van al te grote Spaanse druk kregen tomatentelers in oktober wat ademruimte en een prijsherstel. De daaropvolgende weken kwam er terug meer buitenlands product op de markt, waardoor de prijzen weer een duik namen. De druk was vooral afkomstig van de Canarische Eilanden en Spanje. Het jaar eindigde traditioneel met een betere prijsvorming.

Tabel 12: Aanvoer en prijs losse tomaten VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	178.802	1,477	119.724	1,913	67	130
Februari	30.372	3,614	111.341	2,564	367	71
Maart	676.994	2,559	1.204.359	1,732	178	68
April	8.413.099	1,369	8.628.491	1,297	103	95
Mei	16.591.607	0,641	16.339.073	0,790	98	123
Juni	18.805.450	0,617	17.831.130	0,692	95	112
Juli	18.656.145	0,533	18.714.153	0,620	100	116
Augustus	16.972.929	0,628	17.775.077	0,366	105	58
September	12.086.427	0,945	14.777.204	0,553	122	59
Oktober	11.219.378	0,950	12.223.384	0,931	109	98
November	7.181.051	0,894	6.461.353	0,718	90	80
December	2.284.788	1,344	3.062.574	1,152	134	86
TOTAAL	113.097.042	0,778	117.247.863	0,724	104	93

Tabel 13: Aanvoer en prijs trostomaten VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	414.822	2,172	718.758	1,815	173	84
Februari	104.708	2,619	380.870	2,030	364	78
Maart	460.168	2,626	1.031.286	1,676	224	64
April	6.400.056	1,489	6.343.822	1,219	99	82
Mei	11.985.330	0,681	12.668.974	0,897	106	132
Juni	14.804.660	0,599	13.952.926	0,733	94	122
Juli	13.615.957	0,577	14.095.233	0,779	104	135
Augustus	12.631.245	0,562	12.393.525	0,503	98	90
September	8.862.156	1,021	10.453.258	0,649	118	64
Oktober	8.826.284	1,092	8.585.765	1,147	97	105
November	6.123.254	1,095	5.468.731	0,823	89	75
December	2.745.194	1,735	3.516.449	1,353	127	78
TOTAAL	86.997.154	0,852	89.609.595	0,851	103	100

2. Kropsla

De grote problemen in de slahandel waren niet te ontkennen. Het jaar 2008 werd voor de slahandel vooral getekend door crisismomenten. Ondanks de 8% hogere prijsvorming ten opzichte van 2007, kon men nauwelijks de kosten dekken. Het gemiddelde van 0,30 €/st werd in 2008 niet overschreden. Het totale volume steeg met 1% tot 136,2 miljoen stuks.

Tijdens januari leed de markt in kropsla zware verliezen door overproductie in heel Europa en de daarmee gepaard gaande beperkte exportmogelijkheden.

In maart was de handel ronduit problematisch. De grote productie zorgde opnieuw voor bodemprijzen. In Frankrijk liep de crisis helemaal uit de hand. Franse telers betoogden om opnieuw een minimumprijs van 0,30 €/st in te voeren. De kroppen werden stukken duurder doorverkocht in de handel. Het paasweekend vormde evenmin een hoogtepunt voor sla. De bijzondere weersomstandigheden lokten bij de consumenten niet echt de lust uit om sla te kopen.

In april waren er eindelijk enkele opflakkingen. In mei kon de goede prijs zich enkele weken handhaven. Eén van de redenen was het wegvallen van Italiaanse en Franse productie en vooral het feit dat openluchtsla in de ons omringende landen amper aanwezig was. Uiteraard speelde ook het warme weer een grote rol in dit verhaal.

De zomerperiode werd gekenmerkt door een slechte prijsvorming, hoewel de aanhoudende regen het aanbod deed inkrimpen en de prijzen toch wat deed aandikken. Maar het feit dat in de ons omringende landen ook een overvloed aan sla aanwezig was, zat een positief scenario in de weg. De markten zaten muurvast. Nederland, Frankrijk, Italië en Spanje liepen elkaar onder de voet met handenvol voortreffelijk product. In juli en vooral augustus zat de slahandel met crisisprijzen verveeld.

Eind oktober was er veel sla op de Duitse markt, waardoor de lage prijs bleef behouden. In november en december werd tenslotte een prijsverhoging opgetekend.

Tabel 14: Aanvoer en prijs serresla VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	9.525.911	0,561	12.710.748	0,250	133	45
Februari	10.354.971	0,273	12.633.640	0,273	122	100
Maart	16.747.721	0,319	16.091.216	0,150	96	47
April	22.750.677	0,279	21.304.594	0,277	94	99
Mei	10.588.616	0,151	11.812.192	0,392	112	260
Juni	8.440.094	0,177	8.267.924	0,219	98	124
Juli	7.817.412	0,113	7.686.908	0,201	98	178
Augustus	9.732.580	0,105	7.972.206	0,144	82	137
September	7.832.668	0,133	7.419.864	0,288	95	217
Oktober	8.028.979	0,252	7.317.596	0,297	91	118
November	11.098.725	0,354	10.640.325	0,417	96	118
December	11.996.124	0,454	12.372.976	0,632	103	139
TOTAAL	134.914.478	0,276	136.230.189	0,298	101	108

3. Komkommers

Het komkommerjaar 2008 leverde net zoals in 2007 een eerder slecht resultaat op.

Zowel prijsvorming als aanvoer zakten nog verder ten opzichte van het jaar voordien. Beide daalden met 5%. De prijsvorming bedroeg gemiddeld 0,25 €/st. Het volume telde 71 miljoen stuks. De komkommerteelt is een erg energieopslopende teelt. De stijgende productiekosten en jarenlange stabiele tot dalende verkoopcijfers zijn moordend.

In april gingen de prijzen sterk achteruit ten opzichte van een jaar voordien. In 2008 kwam de prijsvorming slechts moeizaam op gang door uitblijvend zonnig weer, een hoge aanvoer en lage consumptie. In 2007 zorgde het goede weer in de lente dat de afzet uitstekend verliep, ondanks de ruime aanvoeren.

Na het eentonige en lage prijspatroon, steeg de prijs begin juni tijdelijk. Een mogelijke verklaring voor de prijsstijgingen was de teeltwissel in Nederland en de goede vraag op sommige markten. Ook de daling in het aanbod van Spaanse komkommers speelde mee. De komkommeraanvoer was bovendien niet overdreven groot. In juli stortte de prijs vervolgens helemaal in. In augustus verbeterden de noteringen terug wat.

Tijdens september was de zomerpiek van komkommers voorbij, hoewel nog ruim 1 miljoen stuks meer werden verkocht dan in 2007. Ook de middenprijs lag hoger dan het jaar voordien.

Oktober en november kenden traditioneel hogere prijzen dan de voorgaande maanden, maar lager dan het gemiddelde van 2007. Komkommers ondergingen een prijsdruk door concurrentie uit Spanje. Dikkere maatsorteringen hadden minder last van de prijsdalingen, vooral kleinere maten voelden de concurrentie.

Tabel 15: Aanvoer en prijs komkommers VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	54.278	0,340	44.320	0,609	82	179
Februari	1.387.496	0,644	991.732	0,543	71	84
Maart	5.915.770	0,351	4.696.308	0,299	79	85
April	11.702.274	0,340	10.668.254	0,223	91	66
Mei	10.857.220	0,307	11.723.166	0,249	108	81
Juni	13.269.887	0,183	10.550.459	0,225	80	123
Juli	11.130.138	0,197	11.802.336	0,164	106	83
Augustus	11.022.559	0,131	10.272.726	0,226	93	173
September	5.480.824	0,247	6.509.929	0,353	119	143
Oktober	3.203.997	0,465	3.408.301	0,403	106	87
November	408.442	0,618	361.958	0,423	89	68
December	9.324	0,391	10.071	0,538	108	138
TOTAAL	74.442.209	0,262	71.039.560	0,250	95	95

4. Paprika

Paprika's werden het besproken jaar aan mindere noteringen verkocht dan de voorgaande twee jaren. De middenprijs bedroeg 1,32 €/kg (-7% t.o.v. 2007). Ook was er de concurrentie uit het Middellands Zeegebied en Israël, wat onze prijsvorming beïnvloedde. Het volume lag lichtjes hoger met in totaal 22,3 miljoen kg (+3% t.o.v. 2007).

Tijdens de maanden augustus, en oktober tot en met december lag de middenprijs van paprika's het laagst. In combinatie met de productiekosten was deze periode voor veel telers verlieslatend.

De slechte prijzen in augustus waren onder meer het gevolg van de mindere zomer, hoewel de zomer van 2007 ook niet denderend was. Veel zomergroenten verkochten in 2008 aan weggeefprijzen. Het kortstondige goede weer was niet stabiel genoeg om de consument een echt zomers gevoel te bezorgen.

Bovendien was de grote aanvoer niet evenredig met de vraag. Eind augustus trok de prijs weer wat aan. De weken voordien werd de eurogrens niet behaald.

De mindere prijsvorming volgde op een gunstig jaar 2007, een sterke seizoensstart en mooie voorjaarsprijzen.

In september herstelden de slechte paprikaprijzen zich wat. De teruglopende volumes zorgden voor een prijsverbetering. De daaropvolgende twee maanden zakte de prijs terug onder de eurogrens. De Spaanse handel beïnvloedde de noteringen.

Tabel 16: Aanvoer en prijs paprika VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€)
Januari	192	2,516	474	3,072	247	122
Februari	7.524	1,606	23.997	2,102	319	131
Maart	306.400	2,218	476.270	1,865	155	84
April	1.858.518	2,454	2.065.689	2,821	111	115
Mei	3.479.441	1,484	3.090.472	2,054	89	138
Juni	3.333.483	1,293	3.439.737	1,114	103	86
Juli	3.408.590	1,166	3.240.446	1,020	95	87
Augustus	3.216.770	1,086	3.881.324	0,786	121	72
September	2.626.654	1,438	2.747.044	1,196	105	83
Oktober	2.425.700	1,453	2.264.730	0,938	93	65
November	926.899	1,243	1.065.240	0,637	115	51
December	5.455	1,689	15.201	0,686	279	41
TOTAAL	21.595.626	1,420	22.310.624	1,318	103	93

5. Aubergines

Aubergines kenden tijdens 2008 een sterk gedaalde middenprijs van 0,93 €/kg (-25% t.o.v. 2007). De totale aanvoer steeg met 23% tot 6,4 miljoen kg. De voorgaande jaren was dit product erg gewild, door ondermeer de toenemende populariteit van de zuiderse keuken. Dit blijkt onder meer uit de goede middenprijzen de voorgaande jaren.

Tabel 17: Aanvoer en prijs aubergines VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	5	1,600	-	-	-	-
Februari	20.608	1,156	19.037	1,423	92	123
Maart	272.745	1,105	269.995	1,058	99	96
April	765.266	0,935	773.425	1,074	101	115
Mei	886.482	0,974	966.316	0,788	109	81
Juni	991.740	1,075	886.080	1,257	89	117
Juli	738.009	1,213	895.979	0,570	121	47
Augustus	755.623	1,440	1.044.157	0,584	138	41
September	395.275	2,337	774.595	1,441	196	62
Oktober	333.737	1,660	593.127	0,905	178	55
November	19.489	1,762	136.943	1,015	703	58
December	-	-	1.884	1,807	-	-
TOTAAL	5.178.979	1,249	6.361.538	0,933	123	75

2.2. Openluchtgroenten

Tijdens 2008 namen de prijzen voor vollegrondsgroenten in het algemeen eerder af ten opzichte van het jaar 2007. Beide jaren vormden dan ook een schril contrast met 2006, toen door onregelde en mislukte oogsten in andere productiegebieden alle records werden verbroken.

Het gebrek aan winterweer leidde in Europa begin 2008 tot een overaanbod bladgewassen, wat erg lage prijzen veroorzaakte. Het duistere voorjaar zorgde overal voor een vertraging van een twee- tot drietal weken voor openluchtgroenten. De daaropvolgende sombere zomer nam de hoop op betere prijzen weg.

In 2008 gingen prijs en omzet van prei lichtjes omhoog ten opzichte van 2007, maar was het resultaat nog absoluut benedenmaats. Van de vollegrondsgroenten wisten in feite alleen asperges in 2008 stand te houden.

Koolsoorten deden het evenmin goed in 2008. Sluitkolen stegen zeer licht in omzet vergeleken met 2007, wat louter aan de hogere volumes lag en de betere prijs voor wittekool. Bloemkolen daalden in omzet door een meer dan 10 cent lagere middenprijs. Spruitkool kende een sterk gedaalde omzet, wat vooral te wijten was aan de afgenomen middenprijs.

Witloof, dat reeds jaren in een structurele crisis verkeert, moest opnieuw een omzetsdaling incasseren.

Tabel 18: Aanvoer en middenprijs openluchtgroenten VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008	
	Aanvoer	Prijs	Aanvoer	Prijs
	stuk, bu of kg	€/stuk, bu of kg	stuk, bu of kg	€/stuk, bu of kg
ASPERGES (500 gr)	925.288	4,230	912.872	4,532
ASPERGES (kg)	600.593	2,675	610.191	3,589
AUGURKEN (kg)	66.787	1,132	33.111	1,413
BLOEMKOLEN (st)	12.572.576	0,792	12.417.688	0,671
BROCCOLI (kg)	3.254.921	0,918	3.654.239	0,568
BUSSELWORTELEN (bu)	1.995.742	0,418	2.031.245	0,427
CHAMPIGNONS (kg)	16.437.209	1,386	15.353.457	1,377
CHIITAKE (kg)	9.657	7,738	4.201	9,103
COURGETTES (kg)	151.036	0,068	182.306	0,626
COURGETTES (st) *	26.846.271	0,249	29.886.381	0,200
EIKENBLADSLA (st)	3.355.475	0,205	3.457.801	0,308
IJSBERGSLA (st)	2.261.077	0,297	2.187.591	0,384
KNOLSELDER (st)	5.813.624	0,446	4.891.254	0,368
KNOLVENKEL (st)	1.177.590	0,509	1.986.613	0,402
KRULANDIJVIE (st)	619.984	0,840	838.014	0,865
LOLLO BIONDA (st)	2.595.906	0,163	2.344.147	0,213
LOLLO ROSSA (st)	2.699.472	0,189	2.217.090	0,306
OESTERZWAM (kg)	287.012	3,660	237.790	3,742
OPENLUCHTSLA (st)	2.213.428	0,211	2.239.245	0,287
PREI (kg)	61.076.488	0,344	63.973.895	0,405
PREI (pak)	9.831.961	0,551	9.576.729	0,574
PREI JONGE (bu)	1.882.254	0,843	1.927.691	0,852
PREI JONGE (kg)	3.298.536	0,587	2.929.710	0,535
PRIMEURAARDAPPELEN ROOD (kg)	382.835	0,445	373.665	0,495
PRIMEURAARDAPPELEN WIT (kg)	5.438.729	0,233	3.621.800	0,322
RABARBER (bu)	266.363	0,926	269.125	1,082
RABARBER (kg)	14.766	0,630	21.984	0,818
RODE KOLEN (st)	2.528.147	0,496	2.546.106	0,368
RODE SLA (st)	82.468	0,172	102.672	0,197
SAVOOIKOLEN (st)	3.353.394	0,510	3.887.905	0,356
SCHORSENEREN (kg)	269.818	0,802	292.914	0,821
SELDER GROEN (st+bu)	5.581.548	0,287	5.460.731	0,203
SELDER WIT (st+bu)	1.512.087	0,361	1.322.324	0,280
SNIJBONEN (kg)	39.402	1,737	39.957	1,661
SPINAZIE (kg)	718.715	0,810	793.947	0,735
SPRUITEN/GESCHILD (kg)	3.238.942	0,934	3.030.011	0,744
STAARBONEN (kg)	7.055	3,296	9.632	2,835
STRUIKBONEN (kg)	476.562	1,069	433.328	1,132
UI (kg)	1.404.079	0,338	1.923.034	0,248
WITLOOF (kg)	48.354.997	0,990	54.405.084	0,797
WITTEKOLEN (st)	4.940.001	0,322	4.902.682	0,497

* Serre- en openluchtteelt

1. Prei

Ondanks de betere prijsvorming ten opzichte van 2007 was 2008 absoluut geen topjaar voor de telers. Globaal genomen werd zelden een hoge middenprijs behaald. Ten opzichte van het betere seizoen 2006 waren de noteringen ondermaats. Het besproken seizoen sloot af met een gemiddelde van 0,41 €/kg voor losse prei en 0,57 €/bu voor gebusselde prei. Hiermee stegen de middenprijzen respectievelijk 18 en 4%. Voor jonge prei werd gemiddeld 0,85 €/bu geboden op de veilingen, 1% meer dan in 2007.

Het aanbod losse en jonge prei was in 2008 hoger dan in 2007. Van losse prei werd 63,9 miljoen kg verkocht, van gebusselde prei 9,6 miljoen bussels en jonge prei telde 1,9 miljoen stuks.

Het koude voorjaar zorgde voor goede prijzen, wat resulteerde in hoge omzetcijfers tijdens de eerste vier maanden. Bij aanvang van het jaar verliep de aanvoer vrij gelijkmatig met telkens een maandtotaal dat rond de 8 miljoen kg cirkelde voor losse prei. De losse preiaanvoer lag tot en met mei hoger dan de twee voorgaande jaren. Daarna werd tijdens juli een erg laag aanbod genoteerd, waarna de volumes vergelijkbaar waren met 2007.

Tabel 19: Aanvoer en prijs prei VBT-veilingen – 2007 & 2008 (kg)

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	10.414.821	0,342	8.395.834	0,576	81	168
Februari	8.553.197	0,263	8.963.519	0,349	105	133
Maart	7.862.952	0,218	8.041.610	0,384	102	176
April	5.062.516	0,188	6.586.975	0,478	130	254
Mei	2.970.817	0,432	3.794.586	0,572	128	132
Juni	777.760	0,460	2.977.834	0,498	383	108
Juli	1.640.147	0,293	34.316	0,857	2	292
Augustus	1.626.085	0,336	1.660.519	0,299	102	89
September	4.464.500	0,323	4.943.848	0,364	111	113
Oktober	5.942.780	0,356	5.826.363	0,305	98	86
November	5.506.135	0,399	5.478.437	0,257	99	64
December	6.254.778	0,653	7.270.054	0,353	116	54
TOTAAL	61.076.488	0,344	63.973.895	0,405	105	118

Tabel 20: Aanvoer en prijs prei VBT-veilingen – 2007 & 2008 (bussels)

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (bu)	Prijs (€/bu)	Aanvoer (bu)	Prijs (€/bu)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	1.628.505	0,549	1.168.309	0,732	72	133
Februari	1.464.781	0,376	1.244.665	0,499	85	133
Maart	1.435.434	0,427	1.179.288	0,606	82	142
April	784.581	0,407	961.493	0,746	123	183
Mei	395.918	0,751	363.913	0,735	92	98
Juni	47.427	0,631	18.484	1,035	39	164
Juli	3.494	1,137	677	2,046	19	180
Augustus	320.756	0,531	340.050	0,444	106	84
September	856.902	0,612	1.069.740	0,627	125	102
Oktober	1.047.341	0,686	1.199.671	0,506	115	74
November	1.001.101	0,623	989.382	0,419	99	67
December	845.721	0,792	1.041.057	0,442	123	56
TOTAAL	9.831.961	0,551	9.576.729	0,574	97	104

Tabel 21: Aanvoer en prijs jonge prei VBT-veilingen – 2007 & 2008 (bussels)

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (bu)	Prijs (€/bu)	Aanvoer (bu)	Prijs (€/bu)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
April	2.454	0,972	-	-	-	-
Mei	240.218	0,862	205.844	0,838	86	97
Juni	656.972	0,849	666.349	0,961	101	113
Juli	597.580	0,932	685.052	0,896	115	96
Augustus	384.965	0,681	370.446	0,581	96	85
TOTAAL	1.882.254	0,843	1.927.691	0,852	102	101

2. Bloemkolen

De middenprijs van vollegrondsbloemkolen kwam in 2008 op 0,67 €/st, een afname van 15% ten opzichte van 2007. Het grote aanbod van 12,4 miljoen stuks en de toenemende concurrentie uit Frankrijk en vooral Spanje zorgden in 2008 voor een erg matig resultaat op de bloemkoolmarkt.

Reeds tijdens de zomer destabiliseerde de bloemkoolmarkt. In juli zorgde het typisch Belgische, onvoorspelbare weer bij verschillende producten voor een bedroevend tafereel op de veilingen. De handel kon vooral typische zomergroenten aan de straatstenen niet kwijt, maar ook bepaalde andere groenten, zoals bloemkool, kenden een benedenmaatse prijsvorming.

Doordat de bloemkoolprijzen in Duitsland hoog lagen, daalde de vraag. Dit veroorzaakte vervolgens een prijsdaling in oktober. Ook de invloed van Franse en Spaanse teelten speelde een rol.

Begin november maakte men in Frankrijk melding dat de bloemkoolprijzen gekelderde waren door de massale aanvoer uit Bretagne en Noord-Frankrijk. Ook de export stond op een erg laag pitje. Men verwacht daar dat zowel productie als areaal zullen dalen.

In Nederland brachten telers bloemkool naar de verwerkende industrie om er nog iets aan te verdienen.

In december drukte de sneeuw zijn stempel op de bloemkoolhandel. De afzet verliep stroef en de kwaliteit bleef achter. De bloemkoolhandel kreeg vooral concurrentie van de Franse markt, waar een grote oogst en dito export de handel beïnvloedde. De komst van de Spaanse oogst begin december leidde eveneens tot prijsdalingen. Ook andere koolsoorten kenden hierdoor een moeilijke prijsvorming.

Tabel 22: Aanvoer en prijs bloemkolen VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	37.386	0,725	63.332	0,400	169	55
Februari	1.944	0,547	2.942	0,374	151	68
Maart	5.338	0,918	2.576	0,672	48	73
April	523.247	0,622	40.818	0,946	8	152
Mei	2.033.998	0,810	2.028.068	0,728	100	90
Juni	2.245.955	0,732	2.060.971	1,242	92	170
Juli	1.229.831	1,500	1.948.568	0,407	158	27
Augustus	1.940.904	0,701	1.474.591	0,594	76	85
September	1.484.493	0,751	1.584.596	0,794	107	106
Oktober	1.567.411	0,707	2.042.284	0,377	130	53
November	1.107.059	0,629	930.196	0,432	84	69
December	395.010	0,449	238.746	0,531	60	118
TOTAAL	12.572.576	0,792	12.417.688	0,671	99	85

3. Witloof

Tijdens het jaar 2008 zakten de resultaten voor witloof nog dieper weg. Na een kleine opflakking in 2006, was de afzet van witloof ook in 2007 weinig overtuigend. Voor het beschouwde jaar spreekt men echter over het slechtste seizoen van de afgelopen decennia.

De gemiddelde prijs zakte naar 0,80 €/kg, een daling van 19% ten opzichte van het voorgaande jaar.

Voor het grote aanbod in binnen- en buitenland zette een domper op de handel. Vergeleken met 2007 steeg de aanvoer op de VBT-veilingen met 13% tot 54.405 ton.

De slechte prijsvorming bleef maandenlang aanhouden. Normaliter worden de mindere maanden door de betere

gecompenseerd, wat in 2008 niet het geval was vanwege de egaal slechte prijsvorming. Het eerste kwartaal zag er weinig veelbelovend uit. De lauwe winter zorgde voor een slechte start. In februari zakten de prijzen traditioneel, maar deze keer was de daling erg sterk. Ook tijdens de lente- en zomermaanden werd geen marktherstel vastgesteld.

Pas tijdens de herfst kwam er enige verbetering. In oktober en november werd voor de eerste maal de eurogrens overschreden. De witloofhandel is een erg gevoelige sector, de moordende concurrentie en hoge productiekosten komen daar nog eens bovenop.

Tabel 23: Aanvoer en prijs witloof VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	5.033.679	1,051	5.185.882	0,803	103	76
Februari	4.805.726	0,701	5.659.729	0,582	118	83
Maart	5.231.411	0,602	4.903.619	0,619	94	103
April	3.897.766	0,687	4.872.647	0,746	125	109
Mei	3.271.719	1,082	4.342.304	0,639	133	59
Juni	3.144.444	0,960	3.612.969	0,714	115	74
Juli	2.378.004	1,372	3.345.580	0,681	141	50
Augustus	3.143.005	1,019	3.255.744	0,701	104	69
September	3.518.751	1,149	4.084.061	0,937	116	82
Oktober	4.296.577	1,277	5.033.514	1,092	117	86
November	4.665.496	1,273	4.588.261	1,015	98	80
December	4.968.419	0,989	5.520.774	0,971	111	98
TOTAAL	48.354.997	0,990	54.405.084	0,797	113	81

4. Spruiten

Globaal genomen verliep de spruithandel tijdens 2008 niet naar behoren. De totale middenprijs bedroeg 0,74 €/kg, wat 20% lager is ten opzichte van 2007.

Het aanbod kwam op 3 miljoen kg, een afname van 6% vergeleken met het jaar voordien.

De winter zorgde in februari 2008 voor prijsstijgingen. Spruiten behaalden toen behoorlijke resultaten. In maart steeg de middenprijs verder tot boven de eurogrens. Door het erg lage

aanbod in april werd eveneens een zeer hoge middenprijs bereikt. In september kenden spruiten een goede seizoensstart, met een bevredigende kwaliteit. De afgelopen zomer was namelijk uitstekend voor de groei, gezien de niet te warme temperaturen en de ruim voldoende neerslag. De productiepiek (tussen half november en februari) viel wat later, door de langere doorgroei. De laatste maanden van het jaar, van oktober tot en met december, werden schamele prijzen genoteerd.

Tabel 24: Aanvoer en prijs spruiten VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	508.086	1,298	575.432	0,848	113	65
Februari	472.425	0,843	452.876	0,908	96	108
Maart	355.038	0,998	151.906	1,350	43	135
April	15.654	0,952	5.627	2,221	36	233
Mei	-	-	-	-	-	-
Juni	-	-	-	-	-	-
Juli	269	1,115	35	1,314	13	118
Augustus	21.982	1,129	12.297	1,183	56	105
September	172.020	1,219	151.950	1,398	88	115
Oktober	425.320	0,881	484.858	0,674	114	77
November	652.172	0,643	568.562	0,491	87	76
December	615.976	0,927	626.468	0,486	102	52
TOTAAL	3.238.942	0,934	3.030.011	0,744	94	80

5. Rode kolen, wittekolen, savooikolen

Sluitkolen kenden globaal genomen geen goed jaar in 2008. In tegenstelling tot 2007 deden rode kolen en savooikolen het een pak minder. Wittekool, dat in 2007 slechte noteringen kende, steeg daarentegen in middenprijs. Het aanbod voor sluitkool was normaal, maar de vraag bleef achter.

Deze eerder typische wintergroente kon niet profiteren van het uitblijvende zomerweer. Voldoende regenval zorgde wel voor een goede kwaliteit. Voor alle sluitkolen zakte de prijs tot op een dieptepunt tijdens de herfstmaanden.

De resultaten op de verschillende koolmarkten wisselen elkaar jaarlijks sterk af. Wanneer een bepaalde soort het goed doet, schakelen veel telers het jaar nadien op deze soort over, wat vaak in het voordeel van de andere soorten speelt.

Rode kolen

Rode kolen kenden globaal bekeken een prijsafname vergeleken met het voorgaande jaar. Vooral tijdens de tweede helft van het jaar werden zeer slechte prijzen behaald. Het atypische zomerweer bracht deze wintergroente geen soelaas. Tijdens het besproken jaar stond deze soort aan 0,37 €/st genoteerd. Het aanbod bleef stabiel ten opzichte van 2007 en telde in totaal 2,5 miljoen stuks.

Wittekolen

Tijdens het jaar 2008 overstegen wittekolen de slechte prijzen van 2007. In totaal bedroeg de middenprijs 0,50 €/st. Het volume telde, net zoals in 2007, 4,9 miljoen stuks.

Van maart tot juni werden goede prijzen bekomen voor deze sluitkool. Vanaf dan viel de prijs sterk terug. Ondanks de lamentabele resultaten tijdens het tweede seizoensdeel kon het eerste seizoensdeel de globale middenprijs redden.

Savooikolen

Savooikolen verkochten gemiddeld tegen slechts 0,36 €/st. Het aanbod bedroeg 3,9 miljoen stuks.

In 2007 kende dit product een uitstekend handelsverloop. Toen werd de hoogste middenprijs, beschouwd over de laatste vijf jaar, bereikt. Tijdens juli en augustus 2008 ging de prijs helemaal kopje onder. Vanaf september tot het jaareinde bleef de prijs vervolgens slecht.

Tabel 25: Aanvoer en prijs rode, witte- en savooikolen VBT-veilingen – 1998-2008

	Rode kolen		Wittekolen		Savooikolen	
	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)	Aanvoer (st)	Prijs(€/st)	Aanvoer (st)	Prijs (€/st)
1998	2.744.082	0,248	3.687.618	0,328	5.006.928	0,278
1999	2.388.672	0,307	3.727.432	0,311	4.005.953	0,243
2000	2.202.850	0,279	3.561.281	0,298	3.607.186	0,350
2001	2.174.101	0,391	3.710.030	0,388	3.805.055	0,325
2002	2.230.609	0,407	3.891.067	0,484	3.129.189	0,344
2003	2.398.497	0,410	4.513.949	0,395	3.518.307	0,387
2004	2.521.200	0,258	4.562.762	0,195	3.635.376	0,249
2005	2.291.291	0,188	4.131.500	0,316	3.714.358	0,302
2006	2.114.224	0,447	4.123.574	0,463	2.852.420	0,469
2007	2.527.079	0,496	4.937.628	0,322	3.202.822	0,500
2008	2.546.106	0,368	4.902.682	0,497	3.887.905	0,356

2.3. Industriegroenten

De producenten maakten in 2008 naar jaarlijkse traditie hun verzuchtingen en eisen i.v.m. de contractprijzen en de contractvoorwaarden kenbaar t.o.v. de afnemers van diepvriesgroenten. De sector bleef echter kampen met een aantal moeilijkheden:

- Teelten in openlucht zijn zeer risicovol. De contractprijs houdt hier te weinig rekening mee.
- Ondanks de stijging van de contractprijzen blijft de betaalkracht van de betrokken landbouwbedrijven dalen.
- De arbeidsvergoeding voor de bedrijfsleider is bijzonder laag.
- De productiekosten blijven omwille van extra milieueisen, meststoffen, energie en duurdere gewasbeschermingsmiddelen, sterk stijgen.
- Het is heel moeilijk om voldoende goede arbeidskrachten te vinden voor het uitvoeren van de (soms heel zware) werkzaamheden. Daarbovenop komt de extra investering om degelijke en veilige huisvesting te voorzien.
- Door moeilijkheden in andere sectoren neemt de druk op de contractprijs nog toe door een overaanbod van potentiële telers. Er moet erg waakzaam worden toegezien dat de prijs niet ondergraven wordt.
- Bijkomende druk vanuit de distributiesector en de nieuwe Europese landen (speelt ook psychologisch).

Het bestuur van de industriegroentetelers wilde rond de prijsvorming een open communicatie en stelde daarbij als contractvoorwaarden met de industrie:

- Het verkrijgen van een faire prijs, anders voelen telers zich genoodzaakt de sector te verlaten.
- Een objectieve tarrering en kwaliteitsbepaling, bij voorkeur in het bijzijn van de teler.
- Ook het tijdig informeren van telers kan beter. Nu wordt soms wantrouwen in de hand gewerkt door pas weken nadien een resultaat voor te leggen. Een goed contact tussen producent en afnemer is soms moeilijk omwille van de te sterke uitgangspositie vanuit de fabrieken.
- Een betere begeleiding vanuit de fabrieken in verband met afspraken rond zaaien, planten, oogsten en teelttechniek.

In het kader van de GMO-verordening werd in 2005 door de Boerenbond, het ABS en de REO Veiling een nieuwe coöperatie industriegroenten opgericht namelijk Ingro cvba. Vanaf 1 januari 2007 werd Ingro definitief erkend als telersvereniging. Na dit opstartjaar was 2008 het eerste jaar dat het operationeel programma volwaardig kon worden uitgevoerd.

Tabel 26: Contractprijzen industriegroenten af land en geleverd – 2008 t.o.v. 2007

Groenten	Prijzen per ton								
Andijvie - geleverd - gekuist & geleverd	€ 101 → € 106 (= + 5 %)								
Bonen - Extra fijn (bonen als extra fijne bonen vermeld in de catalogi van de zaadhuizen. Alle bonen behalve middelfijn en extra fijn: - geplukt af land - Middelfijne (bonen als middelfijn vermeld in de catalogi van de zaadhuizen - limitatieve lijst van variëteiten in het contract vermeld). De hoeveelheid voor eerste en tweede vrucht wordt gelijk geschakeld in de contracten. Plukken - het zaad: - contant - niet contant	<table> <tr> <th>1^e vrucht</th><th>2^e vrucht</th></tr> <tr> <td>€ 186 → € 210 (= + 12,9 %) (opbrengst 10 ton/ha)</td><td>€ 200 (= + 7,5 %)</td></tr> <tr> <td>€ 159 → € 183 (= 15,1 %) (opbrengst netto 11,5 ton/ha)</td><td>€ 173 (= + 8,8 %)</td></tr> <tr> <td>€ 149 → € 173 (= 16,1 %) (opbrengst netto 12 ton/ha)</td><td>€ 163 (= + 9,4 %)</td></tr> </table> In het contract wordt de waarde € 2.200/ha voor eerste vrucht en € 2.100/ha voor tweede vrucht i.p.v. € 1.875/ha. De tabel met hoeveelheid niet meer op de contracten vermelden. 2e vrucht wordt gedefinieerd als 'teelt na erwten, aardappelen en bloemkool'.	1 ^e vrucht	2 ^e vrucht	€ 186 → € 210 (= + 12,9 %) (opbrengst 10 ton/ha)	€ 200 (= + 7,5 %)	€ 159 → € 183 (= 15,1 %) (opbrengst netto 11,5 ton/ha)	€ 173 (= + 8,8 %)	€ 149 → € 173 (= 16,1 %) (opbrengst netto 12 ton/ha)	€ 163 (= + 9,4 %)
1 ^e vrucht	2 ^e vrucht								
€ 186 → € 210 (= + 12,9 %) (opbrengst 10 ton/ha)	€ 200 (= + 7,5 %)								
€ 159 → € 183 (= 15,1 %) (opbrengst netto 11,5 ton/ha)	€ 173 (= + 8,8 %)								
€ 149 → € 173 (= 16,1 %) (opbrengst netto 12 ton/ha)	€ 163 (= + 9,4 %)								
Bloemkool - A-klasse geleverd in roosjes - 1 ^{ste} vrucht (jun/jul/aug) - 2 ^{de} vrucht (vanaf september) - Minimum 25.000 pl/ha - 1 ^{ste} vrucht: 900 gr/plant - 2 ^{de} vrucht: 850 gr/plant - De prijs van de bollen wordt bepaald op € 248/1.000	€ 325 → € 345 (= + 6,2 %) € 325 → € 345 (= + 6,2 %) Ieder bedrijf is vrij om, zoals in het verleden, voor een extra AA-kwaliteit € 25/ton meer te betalen. Op het einde van ieder oogstseizoen zal ieder bedrijf die AA-kwaliteit uitbetaalt heeft, zijn percentage uitbetaalde AA-kwaliteit aan het VEGEBE secretariaat medelen. Indien er geen bijlage van AA-kwaliteit opgemaakt is, mag er tijdens het seizoen geen AA-kwaliteit toegestaan worden.								
Courgettes - Ø <40 mm Ø 40-60 en min 50 % onder de 40 mm - Ø <50 mm Ø 50-60 en min 75 % onder de 50 mm	€ 240 → € 264 € 130 blijft € 220 € 130 De hoeveelheid per plant wordt verhoogd naar 6,5 kg/plant.								
Grote wortelen Bij kwaliteitseisen moet hoeveelheid losse aarde op 15 % gebracht worden niet ontkopt - niet karotan af land - niet karotan geleverd - karotan af land - karotan geleverd ontkopt - niet karotan af land - niet karotan geleverd - karotan af land - karotan geleverd Een waarde van € 4.000/ha (gemeten of gezaaide oppervlakte) af land.	Opm: bij stockage door de teler (op afroep van de koper voor 24/12 of na voor elke stockage na 24/12: + € 4/ton prijzen tot 24/12, na 24 dec per week € 2,5/ton erbij. € 40,5 € 47,5 € 43 € 50 € 53 € 60 € 56 € 63 Voor levering vanaf 1 december: + € 2,5 /ton								
Schijvenwortelen - niet ontkopt af land - ontkopt af land Een waarde van € 4.600/ha (gemeten of gezaaide oppervlakte) af land i.p.v. opbrengst van 70 ton/ha (min. 80% ontkopt. De overmaten (+40 mm) worden betaald aan € 40/ton. Bij meer dan 50 % boven de 40 mm wordt de vrucht volledig als niet karotan betaald.	€ 48,5 → € 51 (= + 5,2 %) € 60 → € 63 (= + 5 %) Voor levering vanaf 1 december: + € 2,5 /ton								
Knolselder - afgehaald voor geschoond product - geleverd voor geschoond product	Voor afname in januari: van 1/1 t.e.m. 15/1: + € 10 na 15 januari: + € 10 + € 1,25 per week € 80 → € 84 (= + 5 %) € 85 → € 89 (= + 4,7 %)								
Koolrabi - af land min Ø 10 cm - geleverd min Ø 10 cm	€ 47 → € 50 (= + 6,4 %) € 50 → € 53 (= + 6 %)								
Rabarber Los geleverd volle steellengte	€ 205 → € 225 (= + 9,8 %)								
Rode kool - af bedrijf boven 2 kg - geleverd boven 2 kg - boren	Opm: Tot eind dec/nadien niet bepaald € 43/1.000 → € 48 (= + 11,6 %) € 47/1.000 → € 52 (= + 10,6 %) + € 28,5/1.000 → € 30/1.000								
Schorseneren af land	Opm: cijfers 2008 nog afwachten 2007: € 175								

Tabel 26: Contractprijzen industriegroenten af land en geleverd – 2008 t.o.v. 2007

Groenten	Prijzen per ton
Selder Voor export: • Bleekselder op 22 cm lengte, franco geleverd op bedrijf van de koper of los gestort op de vrachtwagen van de koper: minimum gewicht per voet 200 gr en maximum gewicht per voet 600 gr • Bleekselder op 28 cm lengte, franco geleverd op bedrijf van de koper of los gestort op de vrachtwagen van de koper: minimum gewicht per voet 250 gr en maximum gewicht per voet 680 gr Voor industrie: Groene selder: • handgeschoond, af land, afgesneden boven plantvoet met max. één zijscheut : • handgeschoond, af land, los zonder zijscheut: • handgeschoond, afgekort tot 35 cm op bruikbaar gedeelte met voet geleverd • ongekuiste selder ribbenlang: • met voet geleverd: • zonder voet af land:	€ 0,1251 /kg € 0,1092 /kg € 118 = + 3,8 % € 125 = + 3 % € 87 € 57 = + 5 % € 80 = + 3 %
Spinazie - puree af land - af land steel/blad <15% Zaad : - contant - niet contant in contract : waarde van € 1.950/ha naar € 2.100/ha voor eerste vrucht en € 2.000 ha voor tweede vrucht Vermelding bij schuld koper niet kunnen oogsten: € 1.600/ha voor eerste vrucht en € 1.550/ha voor tweede vrucht. 2 ^e vrucht wordt gedefinieerd als 'teelt na erwtenaardappelen en bloemkool'	1 ^e vrucht € 50 → € 53 (= + 6%) 2 ^e vrucht € 51 (= + 2%) € 82 (= + 1,2 %) € 137 → € 142/mio zaden € 143 → € 147/mio zaden Indien gemaaid wordt met containermaaier: - € 1,20/ton
Spruiten formaat - 15-35 mm (geleverd & gesorteerd) Tarrering : - 0-2 % tarra - 3-5 % tarra - <5 % tarra 18 ton/ha optrekken naar 21 ton/ha	€ 330 max. 20 % → € 350 (= + 6,1 %) tarrering + basisprijs: + € 12,5/ton tarrering + basisprijs tarrering + basisprijs: - € 25/ton
Wittekool - geleverd - boren	€ 41 → € 46 (= + 12,2 %) + € 25/1.000 → € 26/1.000
Savooikool - herfstsavooi geleverd - herfstsavooi af - wintersavooi geleverd - wintersavooi af voor het boren	€ 73 → € 85 (= + 16,4 %) € 69 → € 81 (= + 17,4 %) € 85 → € 100 (= + 17,6 %) € 81 → € 96 (= + 18,5 %) € 28,5/1.000 → € 30
Prei -70 wit/30 groen Ø beperkt tot 45 mm los -hele prei - afgekort op 60 cm met min. 40 % wit - los -stokprei : - hele lengte - in twee gesneden - snijden: 70/30, 50/50 of hele prei in 2 snijden en apart leveren	Winterprei: levering na 15/1 t.e.m. 15/3 Lente- en herfstprei: levering buiten periode winterprei • herfstprei: € 220 → € 238 (= + 8,2 %) • winterprei: € 270 → € 300 (= + 11,1 %) • lente-prei: € 230 → € 253 (= + 10 %) • herfstprei: € 185 → € 200 (= 8,2 %) • winterprei: € 235 → € 260 (= +10,6 %) • lente-prei: € 195 → € 215 (= + 10,3%) • herfstprei: € 245 → € 265 (= + 8,2 %) • lente- en herfstprei: € 255 → € 280 (= + 9,8%) € 45/1.000

2.4. Raming areaal en productie

De areaal- en productiecijfers voor groenten 2008, gebaseerd op de cijfers van het NIS, zullen vanaf juni 2009 beschikbaar zijn op de website www.veiling.be.

3. FRUIT

De totale fruitomzet bedroeg in 2008 €341,5 miljoen, een stijging van 5% in vergelijking met het jaar voordien. In tegenstelling tot 2007, toen de ruime aanvoer voor een omzetsijging

verantwoordelijk was, is deze in 2008 vooral te wijten aan de gestegen middenprijs.

3.1. Hardfruit

Tabel 27: Aanvoer en prijs appels en peren VBT-veilingen – 2002-2008 (kalenderjaren)

	Appelen		Peren	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)
2002	262.817.876	0,283	105.980.614	0,652
2003	213.190.361	0,367	138.528.187	0,580
2004	245.898.469	0,309	171.143.277	0,505
2005	239.507.895	0,278	178.436.898	0,553
2006	228.497.160	0,363	182.677.497	0,590
2007	247.534.554	0,387	226.275.100	0,456
2008	209.402.675	0,459	173.386.800	0,749

1. Appelen

Op veilingniveau werd op jaarbasis een 19% hogere middenprijs behaald, ondanks de slechte stand van zaken voor het seizoen 2008/2009. De gunstige prijsvorming tijdens 2007/2008 maakte echter veel goed en zorgde voor een globaal toegenomen prijs. Qua volume werd er in het kalenderjaar 2008 15% minder appels verhandeld. In totaal was dat goed voor 209,4 miljoen kg.

Het appelseizoen 2007/2008 was uitermate goed. Dit zowel op vlak van volume, diktemaat en prijsvorming. Onze handel werd gestimuleerd door de mislukte oogsten in Oost-Europa (vanwege extreme weersomstandigheden). Hierdoor werden extra mogelijkheden voor onze afzet gecreëerd.

Het nieuwe Belgische hardfruitseizoen 2008/2009 kende minder rooskleurige vooruitzichten. Een combinatie van afnemend areaal en slechtere bloeiomstandigheden (sterke rui, zwakke bloembotten, natte lente, hagelbuien, vroege vorst, ...). Maar

vooral de verbeterde Oost-Europese situatie veroorzaakte een druk op onze markt. De stijging van de Poolse appelproductie, de belangrijkste leverancier van industrieappelen, had tot gevolg dat rebut- en schilappelen veel minder duur verkocht werden. Bovendien werd de prijs van kwaliteitsfruit gedrukt, gezien telers minder geneigd waren minder kwaliteitsvol fruit als rebut te klasseren, omwille van de vermoedelijke prijsdalingen voor dit gamma. Poolse appels werden aan dumpingprijzen verkocht, waardoor de rest van de Europese markt het moeilijk kreeg. Onze traditionele afzetmarkten, waaronder Rusland, Duitsland en tevens Spanje werden overspoeld door goedkoop Pools product. De appelprijzen waren tijdens het eerste seizoensdeel 2008/2009 dan ook minder goed dan het jaar voordien. Aanvankelijk werd nog een mooie prijsvorming gerealiseerd, de stocks van het vorige seizoen waren leeg en van de nieuwe oogst werd meer in de frigo bewaard en minder verkocht. Op de VBT-veilingen was er zodoende minder product beschikbaar.

Tabel 28: Aanvoer en prijs appels VBT-veilingen – 2007 & 2008 (kalenderjaar)

	2007		2008	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)
Boskoop	12.413.872	0,379	8.136.673	0,408
Cox's Orange	2.193.182	0,536	1.550.246	0,577
Delbare Estivale	916.966	0,430	1.274.502	0,747
Elstar	4.237.423	0,378	4.764.614	0,477
Gala	313.118	0,458	931.906	0,719
Gloster	609.194	0,300	415.514	0,331
Golden Delicious	16.446.121	0,418	15.227.770	0,484
Granny Smith	1.441.857	0,520	1.211.131	0,529
Jonagold Schilappel	15.750.532	0,262	10.802.238	0,266
Jonagold + mutanten	77.567.148	0,443	67.239.646	0,517
Jonagored	48.969.744	0,427	41.905.602	0,488
Rebutappel	23.825.700	0,186	16.028.635	0,133
Schilappel	16.793.282	0,248	7.604.887	0,263
Appel Divers	26.056.415	0,464	32.309.311	0,548
TOTAAL	247.534.554	0,387	209.402.675	0,459

Tabel 29: Aanvoer en prijs appels VBT-veilingen per maand – 2007 & 2008 (kalenderjaar)

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	20.198.438	0,412	20.529.501	0,456	102	111
Februari	20.895.680	0,394	18.729.535	0,475	90	121
Maart	19.655.968	0,443	19.443.621	0,478	99	108
April	16.893.455	0,447	22.075.370	0,522	131	117
Mei	18.503.077	0,448	20.165.408	0,621	109	139
Juni	14.782.302	0,496	11.703.186	0,621	79	125
Juli	12.507.835	0,456	6.047.029	0,652	48	143
Augustus	10.474.496	0,387	3.794.168	0,733	36	189
September	22.511.498	0,351	17.337.942	0,409	77	117
Oktober	35.090.436	0,311	30.758.876	0,302	88	97
November	29.864.257	0,336	17.933.821	0,374	60	111
December	26.157.112	0,339	20.884.218	0,357	80	105
TOTAAL	247.534.554	0,387	209.402.675	0,459	85	119

2. Peren

In vergelijking met het jaar 2007, verliep de verkoop van peren op de veilingen tijdens kalenderjaar 2008 zeer goed qua prijsvorming. Nochtans werd ook in 2007 een redelijke middenprijs behaald. Gemiddeld verkochten ze aan maar liefst 0,75 €/kg, een stijging van 64% ten opzichte van 2007. Het aanbod lag tijdens de verslagperiode echter een stuk lager met 173,4 miljoen kg, -23% ten opzichte van 2007. Dit was meteen de aanleiding voor de sterk gestegen noteringen.

Tijdens het seizoen 2007/2008 sprak men voor de gehele hardfruitsector (appel + peer) van een superjaar. Tijdens

2008/2009 bleven de perenprijzen goed vanwege de enorme productiedaling. De weerstandigheden zorgden voor minder bloembotten, minder rendement, een duistere zomer, vorst, verlenging bloeiperiode, Wel waren de verschillen tussen de streken erg groot. Zelfs in eenzelfde regio lagen de resultaten van de ene producent ten opzichte van de andere ver uiteen.

De perenarealen bleven zo goed als stabiel. Wel was het de eerste maal dat het perenareaal het appelareaal overschreed. De combinatie van de bovenvermelde factoren tijdens beide seizoenen leidde tot een hogere omzet op jaarbasis voor peren.

Tabel 30: Aanvoer en prijs peren VBT-veilingen – 2007 & 2008 (kalenderjaar)

	2007		2008	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)
Beurré Hardy	590.081	0,302	197.671	0,519
Conférence	188.654.434	0,460	152.458.559	0,753
Doyenné du Comice	20.185.164	0,526	12.139.020	0,804
Dubbele Flippen	387.258	0,380	204.176	0,666
Durondeau	7.429.049	0,459	4.671.474	0,668
Rebutperen	4.100.177	0,051	2.052.872	0,077
Triomphe de Vienne	1.590.820	0,420	952.291	0,806
Peren Divers	3.338.117	0,351	710.737	1,462
TOTAAL	226.275.100	0,456	173.386.800	0,749

Tabel 31: Aanvoer en prijs peren VBT-veilingen per maand – 2007 & 2008 (kalenderjaar)

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	24.158.930	0,512	28.204.585	0,587	117	115
Februari	19.828.421	0,471	23.626.653	0,691	119	147
Maart	21.892.029	0,433	18.247.163	0,764	83	176
April	18.797.965	0,425	16.118.862	0,835	86	196
Mei	18.491.002	0,381	9.835.873	0,878	53	230
Juni	9.685.339	0,480	4.290.148	0,777	44	162
Juli	3.020.627	0,453	1.750.939	0,774	58	171
Augustus	12.055.298	0,434	3.958.578	0,779	33	179
September	25.830.587	0,398	20.116.450	0,718	78	180
Oktober	24.121.187	0,452	17.275.416	0,784	72	173
November	26.029.790	0,502	14.707.738	0,853	57	170
December	22.363.925	0,511	15.254.395	0,831	68	163
TOTAAL	226.275.100	0,456	173.386.800	0,749	77	164

3.2. Europese appel- en perenproductie

Ter afronding van het seizoen 2007/2008 werd wat appels betreft de productieraming bijgesteld van 8,5 naar 8,7 miljoen ton. De totale perenproductie van 2007/2008 werd opgetrokken van 2,4 tot 2,5 miljoen ton.

1. Appelen

Na de kleinste appeloogst in 10 jaar voor het seizoen 2007/2008, werd de totale Europese appeloogst (EU-27) voor 2008/2009 geraamd op 11 miljoen ton, +21% in vergelijking met het vorige seizoen. Een gevolg van de terug toegenomen oogsten in de landen – voornamelijk nieuwe lidstaten – die het jaar ervoor enorme hoeveelheden zagen verdwijnen vanwege de weerstoestand. De terug toegenomen oogsten in deze lidstaten impliceren vooral meer appels voor de industrie.

Voor de oude lidstaten daalde het totale volume namelijk wel verder met 3% ten opzichte van 2007 en met 1% ten opzichte van het driejarig gemiddelde. Voor deze regio's was er in 2008 opnieuw de kleinste oogst in 10 jaar. Oostenrijk en Denemarken kennen de sterkste productieafnames, Zweden en Spanje klommen terug wat omhoog.

Er waren begin 2008/2009 geen overschotten van de vorige oogst in de stocks, wat reeds een goed begin was. Aan de start

verwachtte men nog geen prijsdruk, gezien de prijsvorming aan het seizoensbegin vaak een uitloper van de notering van het vorige, in dit geval gunstige, seizoen is. Daarna speelde het toegenomen Oost-Europese volume wel degelijk in op de markt, waardoor onder meer de mooie industrieprijs van 2007/2008 op de helling kwam te staan. Vooral de enorme Poolse oogst, die na de Prognos-ramingen nog eens met bijna 500.000 ton werd bijgesteld, oefende veel druk uit op de Europese appelmarkt. De vlotte verkoop van West-Europa naar Rusland kwam in het gedrang. De import uit het zuidelijk halfrond zal tijdens het verdere seizoensverloop eveneens een rol spelen. De situatie van de exportkosten (brandstofprijzen, vervoer) en de economische toestand was eveneens bepalend. Afhankelijk hiervan wordt meer of minder uit het zuiden geëxporteerd. Bij duurdere prijzen zal de consument mogelijks meer geneigd zijn exotische appels links te laten liggen en kwaliteitsvolle, veel goedkopere producten uit eigen regio te kopen.

Tabel 32: Europese productie appels per land – 2004/2005-2008/2009

x 1.000 ton	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008-2009	2008/09-2007/08 (%)	2008/09-2007/08 (%)*
België	356	317	358	358	311	87	90
Denemarken	26	26	27	32	26	81	94
Duitsland	945	925	948	1.070	955	89	98
Frankrijk	1.709	1.770	1.585	1.676	1.528	91	91
Griekenland	282	265	267	236	236	100	90
Italië	2.032	2.085	1.991	2.196	2.164	99	104
Nederland	435	380	348	396	385	97	99
Oostenrijk	164	176	162	193	165	85	95
Portugal	277	252	257	258	245	95	94
Spanje	553	701	547	599	643	107	107
Verenigd Koninkrijk	164	193	174	196	186	95	102
Zweden	20	21	20	16	18	113	94
Oude lidstaten	6.962	7.108	6.683	7.109	6.862	97	99
Polen	2.522	2.200	2.250	1.100	2.800	255	139
Andere	2.134	1.379	1.336	923	1.432	155	99
Nieuwe lidstaten	4.656	3.579	3.586	2.023	4.232	209	122
EU-27	11.618	10.687	10.269	9.132	11.094	121	106

(Bron: Prognosfruit aug. 2008, 3de update)

*2008/2009 t.o.v. het vierjarig gemiddelde 2004/2005-2007/2008

2. Peren

De perenoogst 2008/2009 van 2,2 miljoen ton is de kleinste uit de afgelopen 10 jaar. De productie zakte 14% ten opzichte van het vorige seizoen en 15% ten opzichte van het vierjarig gemiddelde. Ook hier zijn het vooral de Oost-Europese landen die het niveau lichtjes opkrikken, na hun rampzalige oogsten in 2007. Peren zijn hier echter van veel minder belang dan appels, waardoor het onderaanbod mogelijkheden creëerde voor onze perenhandel. In België en Nederland lag de afname rond de 30%. Ook voor andere belangrijke perenlanden, zoals Frankrijk

en Italië, kromp de productie in het seizoen 2008/2009. Ons land bleef op de derde plaats staan wat betreft perenproductie.

De laatste vijf jaren is de Europese export naar Rusland sterk toegenomen en men hoopt dit verder uit te bouwen. Men verwachtte voor het seizoen 2008/2009 een hoog prijsniveau. Het Europese tekort zal niet kunnen worden opgevuld door het zuidelijk halfrond.

Tabel 33: Europese productie peren per land – 2004/2005-2008/2009

x 1.000 ton	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008-2009	2008/09-2007/08 (%)	2008/09-2007/08 (%)*
België	231	229	268	287	177	62	70
Denemarken	5	5	6	6	5	83	91
Duitsland	61	53	57	56	46	82	81
Frankrijk	248	230	246	221	157	71	66
Griekenland	54	56	45	51	54	106	105
Italië	838	882	966	922	759	82	84
Nederland	225	200	234	255	170	67	74
Portugal	188	130	175	142	177	125	111
Spanje	521	608	535	494	508	103	94
Verenigd Koninkrijk	34	27	27	29	23	79	79
Oude lidstaten	2.405	2.420	2.559	2.463	2.076	84	84
Nieuwe lidstaten	173	145	128	74	117	158	90
EU-27	2.578	2.565	2.687	2.537	2.193	86	85

(Bron: Prognosfruit aug. 2008, 3de update)

*2008/2009 t.o.v. het vierjarig gemiddelde 2004/2005-2007/2008

Tabel 34: Europese productie appels per ras – 2004/2005-2008/2009

x 1.000 ton	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008-2009	2008/09-2007/08 (%)	2008/09-2007/08 (%)*
Boskoop	110	103	108	100	98	98	93
Braeburn	290	296	279	318	288	91	97
Cox Orange	116	145	117	108	95	88	78
Elstar	487	427	431	487	449	92	98
Fuji	94	130	133	188	194	103	142
Gala	945	1.052	1.015	1.024	1.064	104	105
Golden Delicious	2.529	2.561	2.339	2.450	2.533	103	103
Granny Smith	309	315	308	305	309	101	100
Jonagold	782	650	632	652	742	114	109
Jonagored	177	190	210	234	225	96	111
Red Delicious	737	660	631	600	733	122	112
Appelen Divers	5.042	4.158	4.066	2.666	4.362	164	110
EU-27	11.618	10.687	10.269	9.132	11.094	121	106

(Bron: Prognosfruit aug. 2008, 3de update)

*2008/2009 t.o.v. het vierjarig gemiddelde 2004/2005-2007/2008

Tabel 35: Europese productie peren per ras – 2004/2005-2008/2009

x 1.000 ton	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008-2009	2008/09-2007/08 (%)	2008/09-2007/08 (%)*
Abate Fetel	261	283	328	324	248	77	83
Blanquilla	157	171	139	132	98	74	65
Conférence	769	798	826	822	647	79	80
Coscia-Ercollini	95	111	103	110	109	99	104
Doyenné	129	105	135	126	84	67	68
Guyot	106	115	109	105	102	97	94
Kaiser	50	61	61	59	39	66	68
Passacrassana	37	35	29	25	21	84	67
William BC	314	321	350	320	300	94	92
Peren Divers	417	433	430	371	366	99	89
EU-27	2.578	2.565	2.687	2.537	2.193	86	85

(Bron: Prognosfruit aug. 2008, 3de update)

*2008/2009 t.o.v. het vierjarig gemiddelde 2004/2005-2007/2008

3.3. Zachtfruit

1. Aardbeien

Het jaar 2008 verliep voor de aardbeiensector erg grillig. De middenprijs bedroeg 2,77 €/kg, een toename van 10% ten opzichte van 2007. Het aanbod lag 8% lager en telde 36,8 miljoen kg.

Tijdens het seizoensbegin (januari t.e.m. mei 2008) lag de aardbeienproductie globaal genomen achter op het jaar voordien. In 2007 was er dan ook sprake van een extreem vroege seizoensstart. Het jaar 2008 begon eerder normaal en regelmatig. Het eerste deel van het aardbeienzeizoen 2008 werd eind mei afgesloten en kende een vrij stabiele verkoop. Dit in tegenstelling tot 2007, toen door een massale aanvoer aardbeien in april, het piekmoment al voorbij was.

Het regelmatige verloop tijdens het eerste deel van het seizoen 2008 zorgde voor een betere middenprijs. De zon, het beperktere binnen- en buitenlandse aanbod, promotieacties en de feestdagen (Pinksteren, moederdag) leidden tot deze goede resultaten. Tot en met Pinksteren konden zodoende de dure prijzen gehandhaafd worden. In tegenstelling tot 2007 werd de Spaanse concurrentie in het voorjaar beknot door de slechte weersomstandigheden daar, wat een positief effect had op onze handel. Ook is de toegenomen uitvoer onrechtstreeks een uitloper van de aardbeienhandel in 2007. Door de prominente aanwezigheid van kwaliteitsvolle Belgische aardbeien werden Spaanse en Italiaanse aardbeien minder populair, wat voor een sterke afzet in Scandinavische landen zorgde. Het succes van 2007 leverde in 2008 opnieuw een forse vraag uit Noord-Europa op, waardoor de prijzen de hoogte in schoten.

Eind mei trad, traditioneel, een prijsval op voor aardbeien.

De tweede helft van juni tot de laatste week van juli verliepen vervolgens zeer goed. Zowel Elsanta als Darselect behaalden mooie resultaten. Tijdens het tweede seizoensdeel, eind juli tot en met de derde week van augustus, volgde dan een dramatische inzinking voor de Limburgse regio. Producenten werden opgeschrikt door extreme weersomstandigheden. Wolkbreuken, hagel en daaropvolgende warme nachten teisterden begin juni de vollegrondsteelt. In een mum van tijd eindigde hiermee het vollegrondsseizoen, dat normaalgezien drie tot vier weken aanhoudt. De verliezen waren in bepaalde regio's niet te overzien.

Eind augustus, begin september deed zich een licht herstel voor op de tot dan toe erg wispelturige zomer voor aardbeien. Zowel aanvoer als middenprijs voor aardbeien lagen hoger dan in 2007. Begin oktober was de krapte op de aardbeienmarkt nog niet voorbij voor ons land. Nog steeds werd gemiddeld meer betaald op de veilingen. Midden oktober nam de aardbeienprijs opnieuw een flinke duik. Eind oktober remden de vakantiedagen en povere vraag uit het buitenland de handel. Ook de koudere nachten beperkten het volume.

In november verliep de handel slechter dan in 2007. Het aanbod was behoorlijk, de vraag stabiliseerde. De eerste aardbeien uit Egypte kwamen op de markt, daarna volgde Israëlijs product. In Engeland nam de vraag af door de zwakke Britse pond. De feestdagen werkten traditioneel een prijsstijging in de hand.

Tabel 36: Aanvoer en prijs aardbeien VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)
Darselect	2.752.881	1,852	2.495.768	2,162
Darselect Verlate teelt	151.384	2,632	77.179	2,305
Elsanta	15.599.574	2,210	14.021.587	2,744
Elsanta Verlate teelt	15.360.448	3,256	13.878.191	3,251
Isaura	40	2,550	51.796	2,467
Selva	540.951	1,947	152.936	1,696
Sonata	21.553	3,116	241.322	3,745
Aardbeien Divers	5.473.086	1,726	5.880.719	1,926
TOTAAL	39.899.917	2,520	36.799.498	2,766

Tabel 37: Aanvoer en prijs aardbeien VBT-veilingen per maand – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	3.393	0,972	58.525	4,751	1725	489
Februari	-	-	792	3,091	-	-
Maart	13.807	8,347	42.585	5,596	308	67
April	2.619.905	2,961	1.634.386	4,627	62	156
Mei	13.297.736	1,815	10.360.570	2,625	78	145
Juni	6.240.087	2,565	6.798.599	2,150	109	84
Juli	5.108.460	2,779	4.847.748	3,173	95	114
Augustus	4.553.381	2,375	4.971.202	1,957	109	82
September	3.148.546	2,523	3.433.863	2,861	109	113
Oktober	2.433.387	3,598	2.200.366	3,164	90	88
November	1.748.108	4,174	1.549.422	3,962	89	95
December	733.107	4,832	901.440	4,281	123	89
TOTAAL	39.899.917	2,520	36.799.498	2,766	92	110

2. Kersen en krieken

Het kersenseizoen was in 2008 een echte catastrofe. De Belgische teelt leek zelfs bedreigd. De totale aanvoer lag met de helft lager. Dit was voornamelijk te wijten aan de zeer beperkte aanvoer zure kersen.

Vorstschade en het sterk oprukkende little cherryvirus hadden een enorme uitwerking. Sommige plantages waren voor de helft aangetast met het virus, waar door de vruchten klein en smakeloos waren. Daarenboven ondervonden Vlaamse krieken zware concurrentie uit Polen en Hongarije en bleef de maat achter. In juli kreeg de sector er nog een klap bovenop. Het weer sloeg wederom toe en zorgde voor hevig onweer, regen en soms zelfs hagel in bepaalde kersenregio's.

Zoete kersen

De gemiddelde prijs van zoete kersen nam 5% af tot 2,87 €/kg, terwijl de bevoorrading 34% hoger lag dan het jaar voordien met 2,3 miljoen kg.

Vooraf Kordia, dat in juli werd verkocht, kreeg het zwaar te verduren door de extreme weersomstandigheden. Het volgende plukrijpe ras Regina bracht het er beter vanaf. Voor traditionele rassen (Hedelfinger, Bigareau, ...) zag het er echter veel minder rooskleurig uit, deze zijn namelijk een stuk barstgevoeliger. Te veel regen kan hen fataal worden.

Zure kersen

Zure kersen haalden een 17% minder prijsniveau dan in 2007, namelijk 0,70 €/kg. De aanvoer kwam zeer traag op gang en nam maar liefst 74% af. Van 4,4 miljoen kg in 2007 naar slechts 1,2 miljoen kg in 2008. De zure kersenaanvoer lag in augustus maar liefst 15 keer lager ten opzichte van 2007, de prijs bleef echter ondermaats.

Het ras Montmorency kende een sterk gestegen productie en tevens prijsvorming. Het aanbod Noordkrieke daalde daarentegen enorm en ook de gemiddelde notering ging sterk achteruit.

Tabel 38: Aanvoer en prijs kersen en krieken VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)
Bruine Bigarreau	45.916	2,136	95.703	2,221
Hedelfinger	81.337	3,017	98.006	2,604
Kordia	266.705	3,166	573.775	2,616
Lapins	405.199	2,505	314.690	2,782
Regina	445.143	3,412	518.911	3,313
Summit	44.550	3,539	56.663	3,295
Sweetheart	54.857	3,283	22.949	3,504
Sylvia	30.375	3,231	63.165	2,67
Kersen Divers	359.876	2,886	599.629	2,536
TOTAAL KERSEN (ZOET)	1.733.958	3,026	2.326.308	2,867
Kelleris	1.326.336	0,895	478.136	0,618
Montmorency	44.857	0,719	282.915	0,781
Noordkriecken geschud	2.039.281	0,801	68.261	0,656
Noordkriecken	1.034.484	0,869	349.684	0,747
TOTAAL KERSEN (ZUUR)	4.444.958	0,844	1.178.996	0,698

Tabel 39: Aanvoer en prijs kersen (zoet) VBT-veilingen per maand – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Mei	3.169	4,149	-	-	-	-
Juni	634.527	3,033	94.917	3,734	15	123
Juli	1.078.973	3,006	1.930.259	2,674	179	89
Augustus	17.289	0,883	269.788	3,066	1.560	347
September	-	-	31.344	1,274	-	-
TOTAAL	1.733.958	3,026	2.326.308	2,867	134	95

Tabel 40: Aanvoer en prijs kersen (zuur) VBT-veilingen per maand – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Juni	29.452	1,065	1.061	1,646	4	155
Juli	1.022.576	0,895	901.812	0,688	90	77
Augustus	3.401.736	0,826	221.219	0,614	7	74
September	-	-	44.184	1,230	-	-
TOTAAL	4.444.958	0,844	1.178.996	0,698	27	83

3. Pruimen

Voor pruimen was het seizoen 2008 ronduit dramatisch. De middenprijs lag weliswaar 144% hoger ten opzichte van 2007 (1,26 €/kg), maar dit was slechts het gevolg van de drastische achteruitgang van de Belgische pruimenproductie.

Op de VBT-veilingen werd een totaal volume van 28 ton verkocht, een tiende van het aanbod van het jaar voordien. Hoofdoorzaak was dat zo goed als de gehele productie afgevroren was, daarbij was ook het areaal afgenomen tot 75 ha (-10 ha t.o.v. 2007).

Vanwege de onvoorspelbare productie en prijsvorming investeren telers liever in meer rendabele en veiligere teelten. Vandaar dat er bijna geen sprake is van rassenvernieuwing. De pruimen in de Belgische handel zijn vooral afkomstig van importen uit het zuiden.

Tabel 41: Aanvoer en prijs pruimen VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)
Belle de Louvain	17.576	0,374	15.030	0,962
Bleue de Belgique	15.432	0,369	564	0,693
Dubbele Altessen	41.980	0,489	3.312	1,988
Enkele Altessen	31.800	0,541	2.046	2,187
Monsieur Hatif	9.148	0,410	156	1,395
Mirabellen	2.410	1,187	-	-
Monarch	3.206	0,454	36	1,377
Reine Claude Conducta	34.572	0,594	624	1,808
Reine Claude Crottée	28.722	0,749	336	2,302
Reine Claude d'Oullins	11.928	0,383	12	1,300
Sint Hubertus	16.244	0,415	882	1,384
Stanley	6.459	0,368	168	1,157
Pruimen Divers	87.217	0,534	3.408	1,246
TOTAAL	316.918	0,518	27.870	1,263

Tabel 42: Aanvoer en prijs pruimen VBT-veilingen per maand – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Juni	582	0,761	-	-	-	-
Juli	144.701	0,522	14.310	0,952	10	182
Augustus	166.825	0,512	12.768	1,552	8	303
September	4.680	0,563	792	2,213	17	393
Oktober	130	0,315	-	-	-	-
TOTAAL	316.918	0,518	27.870	1,263	9	244

4. Bessen

De globale bessenprijs op de VBT-veilingen was beduidend lager dan in 2007 en bedroeg 4,39 €/kg. Het aanbod groeide met 5% tot 2 miljoen kg.

Het is al langer bekend dat de handel in bessen toeneemt, niet alleen in ons land, maar ook elders in Europa en in de rest van de

wereld. Dit nicheproduct wint aan belang door de heersende gezondheidstrends en het verlangen van de consument naar zoveel mogelijk afwisseling en variatie. Op de Belgische markt winnen braambessen, blauwe bessen en frambozen aan terrein. Rode bessen hebben nog steeds het hoogste aanbod, maar toch is er een globale afslanking merkbaar door de jaren heen.

Tabel 43: Aanvoer en prijs bessen VBT-veilingen – 2007 & 2008

	2007		2008	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)
Blauwe bessen	283.389	7,094	293.449	6,062
Braambessen	290.569	6,229	348.665	4,711
Frambozen	562.898	6,743	568.306	5,779
Japanse wijnbes	-	-	67	20,368
Rode bessen	754.918	2,835	765.304	2,531
Stekelbessen	58.548	3,397	66.726	3,318
Witte aalbessen	3.381	8,590	5.033	6,081
Bessen Divers	18.273	9,336	17.888	8,330
TOTAAL	1.971.989	7,636	2.065.316	4,388

Tabel 44: Aanvoer en prijs bessen VBT-veilingen per maand – 2007 & 2008

	2007		2008		2008/2007	
	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (kg)	Prijs (€/kg)	Aanvoer (%)	Prijs (%)
Januari	5.989	7,624	6.202	7,258	104	95
Februari	-	-	-	-	-	-
Maart	-	-	45	10,800	-	-
April	3.789	19,279	4.336	15,744	114	82
Mei	107.423	8,808	111.014	7,070	103	80
Juni	409.495	4,460	247.031	5,766	60	129
Juli	673.963	10,231	734.342	3,279	109	32
Augustus	378.276	3,266	454.258	3,479	120	107
September	180.266	8,804	223.527	4,849	124	55
Oktober	99.625	10,024	174.169	5,435	175	54
November	77.218	8,745	88.826	6,349	115	73
December	35.945	6,571	21.566	5,668	60	86
TOTAAL	1.971.989	7,636	2.065.316	4,388	105	57

3.4. Raming areaal en productie

Tabel 45: Areaal en productie klein- en steenfruit – 2007 & 2008

	2007		2008	
	Areaal (ha)	Productie (ton)	Areaal (ha)	Productie (ton)
Aardbeien	1.700	41.000	1.550	37.400
Stekelbessen	5	72	5	80
Frambozen	50	650	55	670
Aalbessen (rode+witte)	75	1.600	75	1.735
Blauwe bessen	47	350	47	370
Braambessen	10	280	15	330
Andere bessen	10	20	10	26
Kersen (totaal)	1.255	7.200	1.250	2.600
Zoete	690	2.200	700	2.000
Zure	565	5.000	550	600
Pruimen	85	480	75	50

Tabel 46: Areaal en productie appelsen – 2007/2008-2008/2009

	2007/2008		2008/2009**	
	Areaal (ha)	Productie (ton)	Areaal (ha)	Productie (ton)
Belgica*	-	-	100	1.800
Boskoop	650	25.350	550	21.834
Braeburn*	-	-	100	3.385
Cox's	135	3.240	100	2.680
Elstar	410	12.710	300	8.109
Golden Delicious	830	34.860	830	31.957
Greenstar*	-	-	140	5.575
Jonagold en mutanten	3.700	170.200	3.600	165.500
Jonagored	1.650	74.250	1.600	71.530
Kanzi*	-	-	120	2.298
Pinova*	-	-	50	1.526
Appelen Divers	1.100	37.400	590	17.658
TOTAAL	8.475	358.010	8.080	333.852

* Voor deze rassen werden pas vanaf seizoen 2008/2009 resultaten opgenomen in de areaal- en productieramingen

**Tweede oogstmingen seizoen 2008/2009

Tabel 47: Areaal en productie peren (laagstam) – 2007/2008-2008/2009

	2007/2008		2008/2009*	
	Areaal (ha)	Productie (ton)	Areaal (ha)	Productie (ton)
Conférence	6.900	255.300	6.900	165.772
Doyenné du Comice	700	19.600	700	9.533
Durondeau	310	7.440	300	6.044
Peren Divers	215	4.300	215	3.539
TOTAAL	8.125	286.640	8.115	184.887

*Tweede oogstmingen seizoen 2008/2009

